Agatha Christie

KARAKOLDA CİNAYET

www.netevin.com

Agatha Christie _ Karakolda Cinayet İ

Robert Prat, odasının kapısını açınca bir türlü alışamadığı o kokuyu duydu yine.

«Adaletin kokusu» adını takmıştı ona. Eski evraklardan, izmaritlerden, tanıklar ve suçlulardan, diğer bütün adaletle ilişkili ayrıntılardan izler vardı bu kokuda.

Zabıt kâtibi ise hazır bekliyordu. Herşey yerli yerindeydi. Kâğıdını, kalemini hazırlamış, bir sigara sarmakla uğraşıyordu. Robert, zabıt kâtibinin dudaklarında hiç bitmeyecekmiş gibi duran sigaradan ve onun çevreye yayılan kokusundan hiç hoşlanmıyordu.

— Pencereyi azıcık olsun açabilirdiniz, dedi Robert.

Yazıcı: '

— Bu soğukta nasıl olur? diye cevap verdi.

Zabıt yazıcısının adı Soulas'tı. İnce, uzun boylu ve kaçamak bakışlı bir adamdı.

Yeni savcıyı hiç sevmiyordu. Yapmacık da olsa ona karşı hiçbir yakınlık göstermiyordu. Otuz yıldır bu dairedeydi. Hiç pencere açmaz,

.soğuktan ve

hava cereyanından

hoşlan-

mazdı. Robert'in sporculuğu, sert hareketleriyle, tok sözleri yazıcının hoşuna gitmiyordu. Robert'e :

—

Başsavcı sizi hemen görmek istiyor, dedi.

İki haftadır güney-batı ilinde sorgu yargıçlığı yapıyordu. Sağduyu sahibi, yapısı kadar fikirleri de kıvrak ve renkliydi. Her akşam açık havada dolaşır, antrenmana çıkardı. Aynı zamanda iyi bir oyuncuydu. Bu şehre savcı olarak atanması en fazla rugbi kulübünün idare kurulunu sevindirmişti.

—

Benden ne istiyor acaba? diye sordu yazıcıya.

—

Herhalde

size Saugeat'ın ölümünden sözede-cek...

—

Saugeat öldü mü?

—

Şehirde bunu bilmeyen yok sanıyordum. Robert:

—

Bende, sizdeki haber alma kaynaklan nerede?

dedi.

Soulas şehrin birkaç gazetecisine adliyede olanlar hakkında bilgiler veriyordu.

Buna karşılık da gazetecilerden bilgiler ediniyordu. Robert sordu:

—

Neden ölmüş?

—

Pek bilmiyorum doğrusu,

diye

cevap verdi Soulas.

Yüzüne

esrarlı

bir hava vermişti.

Robert, omuzlarını silkti:

—

Söyleyin, söyleyin Soulas.

—

Ben de fazla bir şey bilmiyorum. Saugeat karakolda ölmüş. Söylentiye göre...

—

Ben iniyorum...

Başsavcı masasının başındaydı. Düşünceliydi. Robert, bu adamın endişeli halini daha görür görmez anlamıştı. O böylelerinden hiç hoşlanmazdı. Başsavcı herkesten, avukattan stajyere, tanıktan sanığa, olayı ortaya çıkaran polisten kanunlara gerçek anlamıy-la uyan ve adaleti sömüren yargıca kadar herkesten korkuyordu. Robert'e:

—

Buyrun oturun, dedi, pek sıkıcı bir durumla karşı karşıya bulunuyoruz.

—

Saugeat mı?

—

Demek haberiniz var?

—

Şöyle, böyle.

—

Dul kalan karısı dava açmış, bunu da biliyor musunuz?

—

Hayır.

—

Davayı avukat Maurice almış üzerine.

Bu son cümleyi söylerken başsavcının sesi bir inilti şeklinde çıktı. Avukat korkunç bir hasımdı. Rek-lâmdart çok hoşlanır, hiç kimsenin gözünün yaşma bakmazdı. Bütün Fransız avukatları gibi politikayla da uğraştığından oldukça geniş bir çevresi vardı.

—

Ne zaman ölmüş?

—

Dün, ya da dün gece.

Robert düşündü. Polisler, Saugeat'ı birçok soygunculuk suçundan bugün kendisine getirmiş olacaklardı. Demek ki o, bir gün önceden yakalanmıştı.

Bütün bir gün karakolda kalmış ve son nefesini orada vermişti.

—

Çok tatsız bir iş, dedi başsavcı.

—

Gerçekten öyle.

www.netevin.com

—

Şimdi polisleri suçlama modası var. Gazetecilerin kaleminden kan

damlıyor

bu

konuda.

Anlıyorsunuz ya?

—

Dövmüşler mi adamı?

Başsavcı şaşkınlıkla başını kaldırdı. Şaşkınlık içinde :

—

Ben nerden bilebilirim ki? dedi.

—

Nasıl ölmüş acaba?

—

Onu da bilmiyorum.

—

Genç birisiymiş galiba?

—

Otuz yaşlarında.

Bir sessizlik oldu. Robert'in içi kaynıyordu. Zor ve engellerle dolu bir sorundu, ama böyle bir işle uğraşmak hayli zevkliydi. Adalet duygusuyla dolup taşan genç bir yargıç için ele geçmez bir fırsattı.

Başsavcı:

—

Meslekte henüz pek yenisiniz.

Kendinizi heyecana

kaptırmanızdan

korkuyorum,

dedi,

ne

demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?

—

Hem evet,

hem hayır.

—

Bakın, bu çok nazik bir sorun. Ölümdeki tuhaflığı kabul ediyorum. Ama eğer polisler suçluysa kanunî yollara başvuracak ilk insan benim.

Robert susuyordu.

—

Saugeat'm nasıl birisi, olduğunu unutmamak gerekli. Soyguncunun, hırsızın biri.

Söylentiye göre karısı da fuhuş yapıyormuş. Önümdeki raporda öyle yazıyor. Bu insanların çevrelerini bilirsiniz. Kadının düşünme yöntemini de.

Asıl felâket kocasının karakolda ölmesi. Hemen tazminatı düşünür. Bu yüzden de avukatı halkın fikrini çelmeye çalışıp gazetecilerle reklâm ettirmeye kalkışacak.

Aklına bir şey geldi:

—

Gazeteci dedim de... buradaki gazete muhabirleriyle aranız iyi mi?

Robert, yalnız spor muhabirlerini tanıyordu. Diğerlerinden kaçıyordu. Çünkü onlarla yakın ilişkide bulunmak halkm hoşuna gitmezdi:

—

Bu işi bana mı veriyorsunuz? diye sordu.

—

Bu işte çok soğukkanlı olmak gerek.

—

Ateşim yükselmez, bana güvenebilirsiniz.

—

Güvenmeyi çok isterim.

Robert, başsavcının endişesini çok iyi anlıyordu.

Mahkemede iki sorgu yargıcı vardı. Perreau adındaki diğer yargıç, mesleğini iyi bilen kırk yaşlarında birisiydi. Belli ki, başsavcının aklına Robert'in gelmesi Perreau'nun avukat Maurice ile arasının açık olmasıydı.

—

Avukat Maurice ile anlaşır mısınız?

—

Oldukça.

Aslında avukatın evine, Suzanne adındaki kızı yüzünden gidiyordu. Onunla, şehre gelişinin ertesi günü verilen bir baloda tanışmışlardı. Son günlerde her akşam buluşuyorlardı.

Başsavcı hâlâ üst dudağını ısırıyordu. Her zamanki gibi endişeliydi:

—

Avukatı kabul edecek misiniz?

—

Ne zaman?

—

Saat ona doğru size gelecek.

—

Peki.

—

Bir adlî doktor göstermeniz gerekecek.

—

Fangeat'ya ne dersiniz?

Bu adı her duyuşunda başsavcı bir tuhaf olurdu. Fangeat, bildiğini okuyan biriydi. Raporunu iyice tetkik ettikten sonra hazırlardı.

Başsavcı:

—

Asıl can sıkan şey nedir, biliyor musunuz? diye sordu, ama sözünü tamamlamadı. Fangeafnın ellerine fitili yakılmış bir bomba veriliyordu.

—

Çok namuslu bir adamdır, dedi, Robert.

—

Evet, doğru.

—

Belki

de

ölüm

hakkındaki açıklaması bütün bütün farklı olur.

Bu cümle başsavcının yüzünü birden aydınlattı. İçinde bir umut uyanmıştı. Aldî doktor amboliden söz etse sorun kapanırdı.

—

Tabii, niçin olmasın, dedi.

www.netevin.com

Robert dışarı çıktı. Merdivenleri yavaş yavaş ç;iktı. Karakolda dayak atmanın iğrenç bir şey olduğunu düşünüyordu. Ama acele etmek de yersizdi. Kararda sabırlı olmak gerekiyordu.

Zabıt yazıcısı heyecanlıydı:

—

Sonuç nedir? diye sordu.

Robert, masasına geçti. Cevap vermiyordu. Soulas yeni bir soru sordu:

—

Bu sabah ne yapıyoruz bay yargıç?

—

Avukat Maurice'i kabul edeceğiz, dedi Robert.

—

Saugeat için mi?

—

Evet.

Zor bir işti. İkisi de sustular. Avukat, saat onda geldi. Konuşmaları kısa ve samimi geçti. Robert morg muayenesi için doktor Fangeat'ın atandığını söyleyince avukat çok sevindi. Avukat çıkınca da Doktor Fan-geat'ı aradı telefonla. Doktor görevi kabul ettiğini belirtti. Sonra da rugbiden sözetmeye başladılar.

Robert, yemeğini hep Adliyenin yakınındaki, fiat-lan kesesine uygun küçük bir lokantada yiyordu. Bu lokantaya özellikle işçiler ve küçük esnaf gelirdi. Pivois adındaki polis memuru da müşteriler arasındaydı. Bu memur arkadaşlarına bir yargıçla arkadaşlık ettiğini söylemekten büyük bir zevk duyuyor olmalıydı.

Robert ondan ne kadar kaçsa, yakasını kurta-ramıyordu. Robert'i kendi masasına davet ediyor veya teklifsizce masasına geçip oturuyordu.

Lokantaya girince ilk gördüğü kişi Pivois oldu. heyecanlı görünüyordu:

—

Çabuk gelin bay yargıç, dedi.

—

Ne var? diye sordu Robert.

8

—

Sizinle konuşmalıyım. Demek bu işi siz üzerinize...

—

Evet, ben aldım.

—

Bravo.

—

Neden?

—

Bir bilseniz nasıl tutuşmuşlar, anlatamam.

—

Komiserle müfettişleri tanıyor musunuz?

—

Hiç tanımaz olur muyum?

Pivois, komiserin adının Bertrand, müfettişlerin; ise Rabut ve Beal olduğunu söyledi. Komiser Hukuk'u bitirmişti.

—

Sizin gibi, dedi Robert'e, çok efendi birisidir. Kültürlü ve terbiyelidir.

Temiz giyinir, ağzından tek küfür çıktığı görülmemiştir. Kısaca klasik polis memurlarına benzemez.

—

Ya müfettişler?

—

Onlar da namuslu insanlardır.

Pivois, iki meslekdaşmın özelliklerini anlattı. Namuslu aile reisleriydi.

Yaşamları iyiydi ve en tehlikeli olaylara onlar gönderilirdi. îkisi de savaşta yararlılık göstermişlerdi. Böyle insanlar hiç zavallı bir soyguncuya işkence ederler miydi?

Robert sordu:

—

Sizin çevrenizde olay için ne düşünüyorlar?

—

Hepsi de üzgün.

—

Ölüm olayına mı üzülmüşler, yoksa Sougeat'nm karısının dava açmasına mı?

—

Her ikisine de.

Pivois, Robert'in sorusunun altındaki ince alayın farkına varmadı. İşe mahkeme karışmasa polisler hiç üzülürler miydi? Karakola getirilen bir adamın artık dışarıyla ilişkisinin kesildiğini düşündü.

Robert, Piovis'ye:

—

Peki, sizler karakolda adam dövmez misiniz?

diye sordu. Sesinin tonu sertti. Şaşıran Pivois, başını kaldırdı:

—

Aman bay yargıç, nasıl olur?

—

Böyle şeyler olmuyor mu yani?

—

Bu kez böyle bir şey olmadı. Bizde zaten olmaz bu, inanın.

Pivois ekledi:

—

îşin size verilişine herkes sevindi. Polisleri cellat gibi görenlere benzemiyorsunuz siz.

—

Sorunu örtbas edeceğime mi inanıyorlar?

—

Yok canım ne münasebet! Ama anlayış göstereceğinize güvenleri var.

www.netevin.com

Tereddüt ediyordu. Robert:

—

Pek anlayamadım, dedi.

—

Toplumla, toplum dışı olanları gözönünde bulunduracağınız doğaldır bay yargıç.

Robert, biraz acele ederek yemeğini bitirdi. Yalnız kalmak istiyordu. Başsavcı onun bütün davranışlarını izleyecekti. Polisler ise, onun çalışmalarını kös-teklemeye çalışacaklardı.

Genç savcı, bütün sıkıntılarını akşamki rugbi antrenmanında unuttu. Duşun altında ise tam bir sükûnete ulaştı. Çıkış kapısında Suzanne'ı görünce büsbütün rahatladı. Birbirlerini öptüler, arkadaşlıkları ağır ağır sevgiye düşünüyordu.

Suzanne, şaka ile sordu:

—

Polisleri ne zaman alaşağı ediyorsunuz?

—

Bunu ne zaman öğrendiniz?

—

Eve döndüğü zaman babamın söylediği ilk şey bu oldu.

—

Babanız bu konuda ne düşünüyor?

—

Başarınızı diliyor.

—

Ya siz?

10

—

Ben de...

Suçlulara cezalarını vereceğinizden eminim. Büyük bir zafer kazanacaksınız.

Robert gülümsüyordu:

—

Acele yargılara varmayınız.

—

İnanıyorum buna. Rugbide olduğu gibi burda da başarı sağlayacaksınız.

Robertr Suzanne'ı kendine doğru çekerek boynundan öptü. Genç kız sokuldu ona.

Fangeat, yirmidört saat içinde hem cesedin otopsisini yaptı, hem de birinci raporunu hazırladı. Robert, bu raporu okurken^ tıp dilinin çetrefilliğini düşünüyordu. Açık olan tek cümle raporun son cümle-siydi: «Saugeot, devamlı şoklardan doğan menenjit hemorajisinden ölmüştür.»

Alt kata indi, Fangeat'yı buldu :

—

Doktor, lütfen odama gelir. misiniz?

—

Niçin?

—

Raporunuz hakkında konuşacaktım. .

—

Anlaşılmayan bir yanı mı var?

Fangeat, yarım saat kadar sonra geldi. Şişman, neşeli ve şakadan hoşlanan bir adamdı. Son derece canlıydı. Gerçi yetmiş yaşındaydı, ama oldukça sağlıklı görünüyordu.

—- Eee, şimdi size oturup bir de açıklamada mı bulunacağız yani?

—

Bana yardım etmelisiniz doktor.

—

Nasıl bir yardım.

—

Onları ele geçirmem konusunda. Saugeat nasıl ölmüş?

—

Beyinde damar tıkanması. Size bundan başka bir şey söyleyemem.

11

—

Teşekkür ederim. Kısacası dayaktan ölmüş diyebiliriz, değil mi?

Fangeat, Robert'e baktı:

—

Adlî doktorla mı, yoksa bir dostla mı konuşuyorsunuz?

—

Elbette dostla.

—

Öyleyse dinleyin beni. Bu, şimdiye kadar gördüğüm en tipik «karakol dayağı».

Robert, birden fena halde öfkelendi.

—

Alçaklar!

Fangeat, dostunun omuzuna elini koydu :

—

Söyleyin bakalım,

ne yapmayı düşünüyorsunuz?

—

Ta baştan kararımı verdim ben.

—

Saugeat'nm dövülerek öldürüldüğünü kanıtlamaya çalışıyorsunuz.

—

Evet, öyle.?

—

Öyleyse bu iş suya düştü demektir.

—

Niçin?

—

Çünkü

bütün kapılar yüzünüze

kapanacak. Hiç kimse sizinle konuşmak istemeyecek, tek başınıza kalacaksınız. En iyisi siz, benim gibi muğlak bir rapor hazırlayın, sizden kimse kuşkulanmasın.

—

İyi ama, sizin raporunuz çok açık.

—

Bu sizin için açıktır. Başkaları öyle düşünmezler.

www.netevin.com

—¦' Kelimelerin belirttiği anlama ne buyrulur?

—

Kelimeler herkes için aynı anlamı taşımazlar. Örneğin başsavcı, sizin raporunuz için önce gülüm-seyecek, sonra da bunun bir şey kanıtlamadığını söyleyecek. Ben neler gördüm, neler.

—

Ben daha iyimserim. Bana yardım edenler çıkacaktır. Örneğin siz.

—

Ben sonuna kadar, Saugeat'nm devamlı şoklar 12

sonucunda menenjit hemorajisinden öldüğünü söyleyeceğim.

—

Bana da yeter bu kadarı.

—

Öyleyse Tanrı size güç versin.

Robert, öğleden sonra bir işe yaramayacağını bile "bile polisleri çağırdı. Üç gündür komiserle sorunu enine boyuna tartışma fırsatı bulmuşlardı herhalde.

Kuşkusuz, şimdiden hazırladıkları ifadeler birbirine tıpatıp uyacaktı. Ama kimbilir belki de içlerinden biri bir yanlış yapabilirdi.

Odaya ilk olarak komiser girdi. Robert, doğrusu bunu beklemiyordu. Üçünün birden gireceğini sanıyordu. Demek ki aralarında anlaşmış olduklarını göstermek istemiyorlardı. Komiser kısa boylu, esmer ve oldukça

güçlü görünüyordu. Zeki bakışlı ve sevimli bir adamdı. îyi ve teiniz giyimliydi.

—

Bay yargıç, henüz sizinle tanışmadık, dedi. Robert ayağa kalkarak:

—

Tanıştığımıza çok memnun oldum, dedi. Yerine oturdu ve komiser Bernard'a yer gösterdi.

Komiser, Robert'i son maçta izlediğini söyleyerek hayranlığını belirtti. Ama Robert, onunla birkaç gün sonra kanlı bıçaklı olacaklarını biliyordu. Sonra komiser :

—

Beni, şu zavallı Saugeat'nm ölümüyle ilgili olarak çağırdınız değil mi? diye sordu.

—

Evet.

—

Çok üzücü bir olay.

Sonra da, samimi olduğunu göstermek için ekledi :

—

Hem kendisi, hem de karısı için üzücü bu. Ben 13

kimsenin göz yaşma bakmam. Ama her şeye rağmen bizim için bu olay üzücü.

—

Elbette.

—

Bu, sanıyorum polisin yiyeceği en büyük darbedir. Düşünün ki, adamın birini yakalıyorum, o da kollarımın arasında can veriyor. Halka bunun aksini anlatmak mümkün değildir. Sonradan aksi anlaşılsa bile ilk andaki izlenimi silmek kolay olmayacaktır.

—

Biz de buna meydan vermemek için buradayız ya.

—

Bütünüyle temize çıksam bile şüphe kalacaktır.

—

Namuslu insanlar böyle şeylere aldırmamak. Robert, sormayı tasarladığı şeyleri sıraladı. Saugeat'mn kim olduğunu, ne zaman aranmaya başladığı ¦ve yakalandığı, neyle suçlandığı,

sorgusunun nasıl yapıldığı... Komiser:

—

Size cevap vermeden önce, bir noktayı aydınlatmanızı rica ediyorum : Doktor raporunda ne diyor?

—

Menenjit hemorajisi.

—

Şok mu, beyin kanaması mı?

—

Şok.

Bernard, dudaklarını büzerek:

—

Olay hakkmda fikrinizi sormaya cesaret edemiyorum doğrusu, dedi.

—

Sormanızda bir sakınca yok, ama doktorun raporundan başka henüz bir şey bilmiyorum.

Komiser heyecanlanmıştı. Robert'in davranışı onu rahatsız etmişti. Robert bütün soğukkanlılığını koruyordu. Sinirli değildi ve komiserin aynı durumda olmadığını zevkle farkediyordu. ,

—

Başlasak, dedi Robert.

Komiser başını salladı, öne doğru eğilip ellerini

14

birleştirdi.

Olup bitenleri hatırlamağa çalışıyor gibiydi : www.netevin.com

—

Birkaç gün önce müfettişlerimden birinin uyarısı sonucu birçok soygunun Saugeat tarafından yapıldığını düşündük ve...

—

Devam edin.

—

Karanlık işlerin döndüğü bir barda konuşurlarken... Neyse, Saugeat'nın mesleği makina tamirciliğiydi. Önce garajcı Loubat'nm, sonra yine garaj sahibi Mercier'nin yanında çalışmıştı. Daha sonra da tarım makineleri yapan Edoigt'nin fabrikasına girmişti. Bu üç kuruluşta da soygunculuk olmuştu. Hırsız kapı kilidini kırarak içeriye girmişti. Bu adam buraları çok iyi biliyordu. İşini öyle bir zamanda görmüştü ki, o sırada rahatsız edilmesi mümkün değildi.

Loubat'nm garajında para ve bir yüzük, Mercier'ninkinde mücevher, Edoigt'dan da

bir çek karnesi, antika bir saat, bir astragan kürk, birkaç da değerli biblo

çalmıştı...

—

Peki Saugeat'dan kuşkulanmamış mıydınız?

—

Biraz.

Düzenli

bir yaşamı var görünüyordu. Bol keseden para harcamıyordu.

Her hareketini izliyorduk.

—

Düzenli bir yaşamı vardı dediniz

Yirmi yaşındayken, yani bundan on yıl önce Pe-rigueux'de hırsızlık suçundan hüküm giymişti. O zamanlar iyi bir ünü yoktu, kavga çıkarır, olaylara karışırdı.

Sonraları evlendi ve duruldu...

—

Bayan Saugeat nasıl bir kadındır? Komiser tereddüt etti.-

—

Bay yargıç, söyleyeceklerime başka anlam vermenizden korkuyorum.

—

Merak etmeyin, öyle bir şey olmaz.

—

Bayan Saugeat bundan on yıl önce bir genel-15

evdeydi. Sonra o zamandan beri hakkında önemli bilgilere sahibiz. Eski mesleğini hiçbir zaman unutmamış.

—

Kadını takip mi ediyorsunuz?

—

Hayır.

—

Nerden öğrendiniz?

—

Fuhuş yasası çıkalıberi bu işi gizliee yapanlar çoğaldı, biliyorsunuz.

—

Saugeat bunu biliyor muydu?

—

Bilmiyorum. Zaten onun sürdüğü yaşamı pek anlıyamıyorduk. Görünüşte dürüsttü.

Ara sıra da kötü ünlenmiş barlara gidiyordu.

—

Size bunları bildirenlerin fikirleri neydi?

—

Onlara göre Saugeat ya pek kapalı bir hayat sürüyordu, ya da hiçbir şeyini saklamıyordu. Surda burda bir iki aperatif içip gidiyordu. Karısı onunla birlikte görünmüyordu.

Robert, içinden güldü. Belli ki Saugeat'ya bir kulp takılamaması komiseri üzüyordu.

—

Sonra günün birinde ondan kuşkulanmaya mı başladınız?

—

Dört gün önce onu çağırmaya ve ağzından bir-şeyler almaya karar verdik. Beal ve Rabut, onu çalışmakta olduğu Edoigt'nin yanından almaya gittiler.

—

Edoigt'te soygun ne zaman yapılmıştı?

—

On gün önce... Arkadaşlar öğleye doğru geldiler. Yemeğe çıktık birlikte. Saat ikide de Saugeat'yı sorguya çekmeye başladık.

Sorulan

şeyleri

bilirsiniz,

alışılmış şeyler...

—

Aleyhinde ciddî birşeyler var mıydı?

—

Doğrusunu isterseniz hayır.

—

Peki, Saugeat soyguncuya yardım ediyor olamaz mıydı?

16

—

Elbette olabilir. Bu konuda kesin bir yargımız yoktu. Zaten ona karşı hiçbir düşmanlığımız da yoktu.

Komiser çok sakindi. Robert, bu polis memuruyla budalaca bir şiddet anlayışını bağdaştıramıyordu. Bu memur, karakolda geçen bir dayak olayına karışacak kadar alçalamazdı. Bu düşüncelerle öylesine dolmuştu ki, birden komiserin sözünü keserek:

—

Hukuk'ta

okumuşsunuz galiba?

dedi. Önce şaşıran Bertrand cevap verdi:

—

Evet, bay yargıç.

—

Nerede yaptınız öğreniminizi?

—

Toulouse'da ve Paris'te. Doktoramı da hazırlamaya başlamıştım.

—

Benim gibi.

www.netevin.com

O zaman komiserin sesinde bir içtenlik duyuldu. Terbiyesini korumasına rağmen, bir değişiklik olduğunu Robert farketti. Komiser artık kendini bir arkadaşının yanında görmeye başlamıştı.

—

Onu nasıl sorguya çektiniz?

—

Önce ben başladım. Sonra müfettişler devam etti.

—

Sorguda hep yanında mıydınız?

—

Hep değil. Başka işlerim için arasıra ayrılmam gerekiyordu.

—

Saugeat inkâr mı ediyordu?

—

Hem de nasıl.

—

Bir sanık inkâra başvurdu mu ne yaparsınız?

—

Bunun değişik yöntemleri vardır.

Dediğine bakılırsa komiserin yöntemi psikolojikti. Bütün sorun, sanığın dayatmasını sinir bozucu sorularla kırmaktan ibaretti. Komiser anlayışlı ve her şeyin düzeleceğine dair kansı olan adam rolünü oynuyordu. Müfettişlerse fena adam rolündeydiler. Ama işi dayakla çözümlemek yoluna gitmiyorlardı.

F. :2

17

Robert'in kendi fikrinde olduğunu düşünen komiser gülerek:

—

Bu kadarına izin vardır değil mi? diye sordu.

—

Peki Saugeat bundan sonra

itirafta bulundu mu?

—

Hayır.

—

Bir arama yaptınız mı?

—

Yaptık, ama bir şey bulamadık.

—

Patronun işinden memnun muymuş?

—

Çok memnunmuş.

Yeniden, Saugeat'nm sorgusundan konuşmaya başladılar. Saat dörtte dinlenmesi için izin vermişler. Komiser:

—

Bunu insanlık adma yaptığımı söyleyemeyeceğim, dedi.

Verilen bu aranın amacı başkaydı. Sorguya çekilen adamı, ara sıra kendi düşünceleriyle başbaşa bırakmakta yarar vardı. Bu gibi hallerde sanık, artık sorgusunun bittiğini ve kurtulduğunu sanır. Yeniden sorguya başlandığında bazan kesin sonuç alınabilir.

—

İkinci sorguda özellikle Loubat'nm garaj ında-ki soygun üzerinde durduk.

Robert, Loubat'yı tanıyordu. Bu adam rugbi takımının bazı işleriyle uğraşıyordu.

Yapılan maçlardaki kaptıkaçtıları o sağlardı. Sert hareketli, şişman bir adamdı, işleri de iyiydi. Robert'in üzerinde pek iyi bir izlenim bırakmamıştı ama. Bu şehre Nantes'den gelmişti. Orada genelev çalıştırdığı söylentileri vardı.

—¦ Loubat, bundan on gün önce soyulmuştu. O zaman Saugeat orada çalışıyordu.

Hırsız içeri atölyeden girmişti tıpkı Edoigt'teki gibi. Kapının biri de kırılmıştı. İşini çabuk bitirmiş, bu yüzden hırsızın, atölyenin durumunu iyi bilen birisi olduğu kanısına vardık.

18

—

Belki size biraz bönce gelecek ama, bir uyanda bulunacağım... Birini yakalıyorsunuz...

—

Doğrusunu isterseniz, yakalanmış değildi. Sadece sorguya çekilmişti.

—

Neyse, üç kez soygunculuk yaptığından şüphelendiniz diyelim. Adamı soru yağmuruna tutuyorsunuz. Ama aleyhinde nasıl bir dosya tuttuğunuzu öğrenebilir miyim?

—

Aleyhinde fazla bir şey toplayamamıştık. Bertrand, ne yapalım der gibilerden başını salladı ve devam etti:

—

Bay yargıç, itiraf edeyim ki, bocalıyorduk. Üç soygunculuk yapılmıştı. Üçünün de aynı kişi tarafından yapıldığı kesindi. Bütün sabıkalıları gözden geçirdik.

Ama hiçbiri bu işi yapmışa benzemiyordu. Aklıma Saugeat geldi. Geçmişi karanlıktı ve soyulan üç yerde de çalışmıştı, oraları iyi tanıyordu.

—

Elinizde yeterli delil olmadığından da ona bir şey yapamıyordunuz?

—

Evet, öyle.

—

İsteğinize zorla kavuşabileceğinizi sandınız öyle mi?

—

Zorla derken dayağı kastediyorsunuz.

Böyle bir şey yok. Ben buna her zaman karşıyım.

Sözlerine devam edecekti, ama sustu.

—

Bir şey söyleyecektiniz galiba, dedi Robert.

www.netevin.com

—

Evet bay yargıç. Sizinle çok içten konuşmak isterim. Ben, kendi payıma Saugeat'nm suçlu olduğuna inanmıştım. Bu suçları ancak o işlemiş olabilirdi.

Edoigt'de akşam geç vakte kadar kalmıştı. Loubat'nm garajında da bir gün 'önce giriş kapısı esrarengiz bir şekilde kırılmış, kilidini de Saugeat onar-mıştı.

Üçüncüsünde avluda bir merdiven bulunmuştu. Bu merdiveni de oraya Saugeat taşımış.

du?

—

Bunlar hakkında açıklamada bulunmuş muy-

—

Evet ama bunlar pek sudan şeylerdi. Komiser biraz durdu. Sonra devam etti:

—

Çok üzücü bir olay bay yargıç. Durumu bana haber verdikleri zaman...

Gardiyanlardan biri telâşla kapımı çalıp içeri girdi ve bana «Bay komiser çabuk gelin, tutuklulardan biri fenalık geçiriyor» dedi. Kızmıştım ve tedavi etsinler, dedim. Ama o ısrar etti, durumunun çok ağır olduğunu söyledi. Kalkıp gittim.

Biliyorsunuz sanıklar hücrede tutulurlar. Orada herkes birbirine girmişti. İçeri girip diğer tutukluları buyana itip üzerine eğildim. Saugeat gerçekten kötü durumdaydı. Kendini kaybetmiş bir durumdaydı. Olup bitenleri öğrenmek istedim.

Bir sıraya yatırmışlardı, sonra yere düşmüş ve küsmüştü.

Daha sonra bana

haber vermişler. İnanın çok sıkılmıştım. Hemen hastaneye telefon ettim. Bir cankurtaran gönderdiler. O gece öldüğünü öğrendim.

—

Peki ölüm hakkında hiç fikriniz yok mu?

—

Hiçbir fikrim yok.

—

Öğrenmeğe de çalışmadınız mı?

—

Çalıştım, ertesi günü Saugeat'nın evine iki müfettiş gönderdim. İçki buhranı geldi aklıma. Söylentiye göre çok içermiş.

Biraz durduktan sonra devam etti :

—

Doktor bu konuda bir inceleme yapsa iyi olur sanırım.

Sözünü tamamlamıştı. Robert, zabıt yazıcısına bakıyordu. Söylediklerinin tam olarak yazılıp yazılmadığını merak etti. Soulas, komisere bakarak güldü. S'on-ra yazdıklarını uzattı.

—

Lütfen imzalar mısınız bay komiser, dedi.

Komiser, verdiği ifadeyi yavaş yavaş okudu. Okuduklarını başıyla tasdik ediyordu. Sonunda :

—

Bir şey eklemek isterdim, dedi.

—

Peki söyleyin.

—

Onbeş yıllık polisim. Hukuku bitirdikten sonra polis olarak göreve başladım.

Kiliseye gitmem ama dindarım.

Toplumdaki kötülüklere karşı savaşmak prensibimdir ve insan haklarına saygı duyarım. Bunlar not edilebilir mi bay yargıç?

—

Elbette.

Yazıcı, komiserin son sözlerini yazarken Robert de düşünüyordu. Komiserin gerçek yanı hangisiydi? Düşüncelerini kolaylıkla ve nezâketle belirten adam mı, yoksa işkenceci birisi mi?

—

İmzalayın efendim.

Zabıt yazıcısının komisere karşı davranışı çok kibardı. Bertrand, Robert'i selâmladıktan sonra çıktı. Müfettişler dışarıda bekliyordu. Kapının aralanmasıy-la fısıltılar duymaya başladı. Sonra Rabut'nün girmesini söyledi. İçeriye otuz yaşlannda, irikıyım bir adam girdi. Bir güreşçiyi andırıyordu. Esmerdi ve tok bir sesi vardı. Fena bir şekilde Robert'i süzüyordu. Hiç kuşkusuz erkek erkeğe bir anlaşmaya varmaya çalışacaktı. Rabut:

—

Bay yargıç, dedi, bay komiser size her şeyi anlatmıştır herhalde...

—

Zararı yok, siz de anlatın bir kere.

Müfettiş dudaklarını büzdü, yüzü acayipleşti. Sonra konuşmaya başladı. Saugeat hakkında bilgiyi o toplamıştı. Yargıçtan bunu gizli tutmasını rica etti. Bu bilgiyi ona, ban işleten kadın vermişti. Kadın, iki müşterinin Loubat'nın garajındaki soygun olayından sözettiklerini duymuştu. Bunlardan biri ötekine

«Saugeat var ya, asıl o» demiş. Öteki, «o olduğuna emin 21

misin?» diye sormuş. Birincisi «Eminim, bana kendisini ele geçiremeyeceklerini söylemişti» demiş. Rabut sözlerini bağladı:
www.netevin.com

—

Hakkımda yanlış bir yargıya varmanızı istemem.

—

Henüz hiçbir yargım yok.

—

Evet, ama dolaşan söylentileri biliyorum. Onun için bu biraz etkiliyor beni.

İki yıl savaşa katıldım, cephede çarpıştım...

—¦ Biliyorum.

—

Bunu unutmamanızı rica ederim.

Rabut, konuşurken heyecanlanıyordu. Savaşa katılmasının kendisine ayrıcalıklar tanıyacağına inanıyordu. Böylesi davranışlar da Robert'i fena halde sinirlendiriyordu. Kendisi de 1944 yılında, yirmi yaşındayken orduya katılmıştı ama bunu kimseye söylememişti.

—

Saugeat'yı nasıl yakaladınız?

—

Sokakta. —• Şaşırdı mı?

—

Bay yargıç, polislerin yakalamasını bu kadar doğal gören birine rastlamadım henüz.

Robert içinden: «Çok iyi, dedi, soruyu safiyane sordum, ama yerini buldu» diye geçirdi.

—

Saugeat'yı karakola götürdük. Öğle sıralarıydı. Yemeğe çıktık. Saat iki sıralarında döndük. Komiser birkaç soru sorduktan sonra onu bizimle yalnız bıraktı.

Rabut'un deyişiyle bundan sonra Saugeat'la ciddi bir şekilde uğraşmaya başlamışlardı.

—

Ciddî olarak derken neyi kasdediyorsunuz?

—

Saugeat'ya her şeyi bildiğimizi, kendisini ağır cezaya göndereceğimizi ve orada gereğine bakılacağını söyledik. Geçmişinden ve karısından sözettik.

—

Neden öldüğünü biliyor musunuz?

—

Doktor, darbeden falan sözetmiştir herhalde.

—

Doktor, şoktan sözediyor.

—

Aynı şey. Bay yargıç, beni iyi dinleyin. Kendini savunamayan birine vurmanın imkânsız olduğunu bilirsiniz. Ama bunun tersi anlaşılıyor. Çalışma tarzımızı bilmem biliyor musunuz? Polisler dar odalara tıkılır, artık orada kendi başlarının çaresine bakarlar. Oraya durmadan memurlar girip çıkıyordu. Kimi bir şey soruyor, kimi dosya alıp gidiyordu. Adam dövmüş olsak bütün herkes duyar bunu.

Konuştukça öfkesi artmıştı.

—

İnkâr mı ediyordu Saugeat?

—

Evet.

Rabut, komiserin söylediklerini tekrarladı:

—

Siz ne düşünüyorsunuz onun hakkında?

—

Suçlu olduğunu.

—

Komiser sık sık geliyor muydu?

—

İki veya üç kere geldi. Saat dörde doğru sorguya ara verdik. Dörtbuçukta yeniden başladık.

—

Aynı metodu mu uyguladınız?

—

Evet.

Rabut biraz sustuktan sonra:

—

Gerçeği söylemek gerekirse, ona karşı pek nazik davranmadık. Hatta tehdit ettik... Görüyorsunuz ya çok samimiyim. Bir sanığı hırpaladığını itiraf edecek polis azdır.

—

Biliyorum.

Robert, ertesi günü müfettişlerin bayan Saugeat'-yı ziyaret etmeleri konusunu açtığında şunları söyledi :

—

Saugeat'nm ölümü bizi şaşırtmıştı. Aklımıza ilk gelen itham olunacağımızdı.

Onun hasta olup olmadığını öğrenmek istedik.

22

23

—

Karısı size ne dedi?

—

İçkiye düşkün olduğunu söyledi. Olaydan bugün önce sabaha karşı eve sarhoş

olarak dönmüş.

Rabut'nun sözleri bitmişti. Kâğıdı imzalayarak çıktı. Birkaç dakika sonra Beal, küçük masanın başında oturuyordu. Kırkbeş yaşlarında, iri yarı, köylü yapılı bir www.netevin.com

adamdı. Rabut'tan daha az zeki olduğu çıkıyordu görünüşünden. Ürkek bir hali vardı. Konuşmadan Robert'e bakıyordu.

—

Bay Beal, Saugeat'nm ölümü hakkında bir söyleyeceğiniz var mı?

—

Bu çok üzücü bir olay bay yargıç. Kırkbeş yaşındayım ve üç çocuğum var.

Büyüğü onsekiz yaşında, hukuka gidiyor. Avukat olmasını istiyorum.

Bu iş...

—

Bu iş henüz bir fecaat arzetmiyor.

—

Öyle ama ilk kez itham ediliyorum.

Bu adamın da kendine acındırmaya çalıştığı belliydi. Beal'in ifadesini dalgın dalgın dinliyordu. Bir yenilik yoktu. Bununla birlikte bir ayrıntı dikkatini çekti. Beal, soyulan Loubat'tan sinirlenerek sözedi-yordu.

—

Bu adamdan pek hoşlanmıyorsunuz galiba, dedi Robert.

—

Ben mi? Bu adamın hayatı çok karışıktır.

—

Bu kadar mı?

—

Evet.

—

Sougeat'yı biraz tartakladınız mı?

—

Hayır.

—

Yani tehdit falan ettiniz mi demek istiyorum.

—

Yok, hayır.

Beal'i korkutmanın kolay olacağını düşündü Robert. Ciddî bir tavırla ona:
24

—

Elbette biliyorsunuz, adlî doktor

Saugeat'nm ölümünü devamlı şoklara

bağlıyor.

—

Evet ama...

—

Demek ona bir fiske bile vurmuş değilsiniz.

—

Asla.

Son derece telâşlanmıştı:

—

Çok, ama çok ayıp bu, diye mırıldandı.

—

Sizi itham etmiyorum.

Beal, ifadesin i imzaladı. Çıktıktan sonra, başsavcının kendisiyle konuşmak istediğini haber verdiler Robert'e. Başsavcı:

—

Ne oldu? diye sordu.

Robert, kayıtsız bir şekilde yalnızca polisleri dinlemekle yetindiğini söyledi.

Başsavcı:

—

Bu memurlar çok iyi memurlardır, dedi.

Bayan Saugeat, sarışın ve oldukça kırmızı, kaim dudaklarıyla adî görünüşüne rağmen oldukça güzel bir kadındı. Robert, onu inceleyince polislerin pek de haksız olmayabileceklerini düşündü. Kadının avukatı Maurice beyaz saçlı, kısa boylu ve hazırcevap bir adamdı. Robert:

—¦ Adlî makamlara başvurmuşsunuz, dedi. Buna avukat cevap verdi:

—

Üç polisi de sorguya çekmişsiniz

galiba bay yargıç, ifadelerini görmek mümkün mü?

—

Biraz sonra yazıcı size verir. Önce müvekkilinize birkaç soru sormak istiyorum.

Kadının gözleri birden dolu dolu olmuştu. Robert:

—

Bunun üzücü bir olay olduğunu biliyorum, di-ye başladı, ama bana bütün hayatınızı anlatmalısınız. Kocanızı nasıl tanıdınız ve onunla nasıl evlendiniz?

—

Saklanacak bir şeyim yok, dedi bayan Saugeat. Polislerin anlattığını doğrular mahiyette konuştu.

Sonra gözlerini yere eğerek:

—

Şimdi kendimden utanıyorum, dedi, ama hayatta hiç yüzüm gülmemişti. Annem, babam ben küçükken ölmüşlerdi.

Teyzem yetiştirdi beni, ama iyi davranmadı.

Eğlenmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyor-dum. Sanıyordum ki...

Genelevde üç ay kalmıştı topu topu. Bir akşam Sau-.geat gelmişti. Sevmişti onu, fakat ikisi de yanılmışlardı. Yaradılışları pek uyuşmuyordu.

Robert'in buna inanmaz göründüğünü gören kadın :

—

Böyle şeyler sanıldığından çok olur, dedi.

—

Sonra, dedi Robert.

—

Sonrası basit.

—

Nasıl geçiniyordunuz?

—

Kocam becerikli bir makine ustasıydı. İyi para kazanıyordu.

www.netevin.com

—

Onun ağır bir suçla itham edildiğini biliyorsunuz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

—

İnanmıyorum böyle şeylere. Yalandır.

—

Kocanızın büyük paralara gereksinimi oluyor muydu?

—

Hayır.

—

Ya sizin?

—

İkimiz de sade bir hayat sürüyorduk.

—

Hiç ilgisi olmadığı bir bara gidiyormuş sık sık? Bayan Saugeat, kocasının

bir külhanbeylik yanı

olduğunu söyledi. Sayılı kabadayılarla ahbaplık etmeyi marifet sayarmış.

—

İçer mi?

26

—

Hayır, çok seyrek olarak belki.

Oysa polisler aksini söylemişlerdi. Bayan Saugeat'-nm evine gitmişler ve kadın onlara, kocasının hiç ayık gezmediğini söylemişti.

—

Müfettişler sizinle konuşmuşlar, dedi Robert. Avukat:

—

Hatta, yanılmıyorsam bayan Saugeat'nın dava açmasına bu ziyaret neden olmuştur.

—

Niçin? Anlatır mısınız? Avukat:

—

Lütfen anlatın bayan, dedi. Kadın:

—

Dün değil, evvelki gün sabah dokuza doğru geldiler. O gece uyuyamamıştım. Bir gün öncesi öğle sıralarından beri kocam karakolda bulunuyordu. İki kişiydi polisler. Biri genç, ötekiyse yaşlı.

Önce kibar davrandılar. Yaşlısı, kocamın başına bir kaza geldiğini söyledi. Ağlamaya başladım ve kendisini görmek istediğimi söyledim. Genci, artık çok geç olduğunu ve gizlemenin bir şeye yaramayacağını, yani kocamın öldüğünü söyledi. Bir iskemleye yığıldım, ağlıyordum. Genci omuzumu okşayarak,

«ağlayın, açılırsınız» diyordu. Kendimi çektim, bu adamlardan irkiliyordum, anlıyorsunuz ya.

Robert'e bakıyordu. Gözleri ıslaktı. Robert, ağlayan bir kadının insanda arzu uyandırdığını düşündü.

—

Soruları genç olan soruyordu. Bu ölümü aydınlatacak nedenleri bulmalarına yardım etmemi istiyordu. Öfkelendim, işin aslını benden daha iyi bildiklerini söyledim. Durumdan bir şey anlamadıklarını, fenalık geçirdiğini ve hastaneye kaldırdıklarını söylediler. Orada ölmüş. Ben de bir şey anlamamıştım. Genci kızdı: «Yoksa dövdüğümüzü mü sanıyorsunuz?» dedi. Hiçbir şey sanmadığımı söyledim. Kocamın içip içme-27

diğini sordu, hayır diye cevapladım. Benimle alay etti ve mahallede herkesin onunla sarhoş diye tanıdıklarını söyledi. «Evet evet, dedi, küp gibi içermiş, sonra da sırtta taşınarak eve getirilirmiş». Bunlara yalan olduğunu söyledim ve bağırmaya başladım. B.unun için ellerinde yeterince kanıt olduğunu söylediler.

Sonra da yaşlısı: «îçki içmediğini söylemenizi yeğlemem» dedi. Çelişkiye düşermişim tanıklarla. Kiminle diye sorunca da köşedeki bakkalın çırağıyla dediler. Sonra hatırladım. Bir arkadaşının düğününde doğal olarak içmişti ve onu bu çırak eve getirmişti. Neyse, tersini söylememin yarar sağlamayacağını ve onu öldürenlerin de kendileri olmadığını söylediler. «O kadar aptal değiliz biz, sonra bizi sigaya çekerler» dedi genç olan. Giderken de tekrarladılar: «Bunların hepsi geçer, kocanızın içki içmediğini inkâr etmezseniz, inanın hakkınızda iyi olur,» dediler.

Bir sessizlik oldu. Avukat fikrini sorarcasına Ro-bert'e bakıyordu. Kadın çıktıktan sonra:

— Efendi bir kadına benziyor, dedi yazıcı.

Robert birşey söylemedi. Soulas'a kızdı içinden. Soulas izin isteyip dışan çıkmc ada düşünmeye, hayal kurmaya başladı. Karar vermişti, ama neye? Görevinin zorluğu ortadaydı.

Hapishane gardiyanı Sauvignat, Robert'in karşısında hazırolda duruyordu.

«Oturunuz» diyecek yerde az daha «Rahat» diyecekti Robert. Yargıca vereceği cevaplan önceden öğretmiş olacaklardı ona.

—

Sizi niçin buraya getirttim, biliyor musunuz? dedi Robert.

—

Saugeat için olmalı, dedi gardiyan.

Sesi titriyordu.

—

Size basit birkaç soru soracağım. Gardiyanın içi rahat değildi. Dimdik ve hareketsiz duruyordu.

—

Anlatın bakalım, Saugeat

oradayken

neler oldu?

Sauvignat, Saugeat'yı ilk olarak saat dörde doğru polisler sorguya ara verdikleri zaman görmüştü. Onu bir banka oturtmuştu. Polislerin biraz sonra (onu yeniden sorguya çekeceklerini biliyordu.

—

Durumu nasıldı?

—

İçeri giren herkes gibi şaşkındı.

—

Yara bere izi var mıydı? Yakındığı bir şey?

—

Hayır, hiç konuşmadan oturuyordu. Gözlerini dikmiş boş bakışlarla bakıyordu.

Bir saat sonra bay Beal gelip onu aldı. Sonra altıda yeniden bana teslim etti.

Yazılı bir emir de aldım. Saugeat hapsedilecekti.

—

Durumunda bir değişiklik var mıydı?

—

Hayır, ama canı sıkılmışa benziyordu. Kollan da biraz sarkmış biçimde yürüyordu. İkide bir «vay canına» diye söyleniyordu. Diğer tutukluların yanma yerleştirdim.

—

Hücredekiler kalabalık mıydı?

—

Dört-beş kişiydiler. Önce bir sıraya oturdu, yanındaki adam ona bir şeyler söylüyordu. Sonra yanındaki kalktı ve Saugeat uzandı. Merak etmiştim ve onu izliyordum. Ne olduğunu sordum, yorgun olduğunu söylediler. Bana uyuyor gibi geldi. Bir ara inleme duydum. Koştum ve Saugeat'nm yere yuvarlandığını gördüm.

Yüzü duvara dönüktü ve inliyordu devamlı. Perişan bir haldeydi, nesi olduğunu sordum, cevap vermedi. İnliyordu hep. Hemen komisere koştum.

Konuşmasını bitirmişti. İşin bundan sonrası onu 29

ilgilendirmiyordu. Artık komisere kalmıştı gerisi. Bununla birlikte Saugeat'nın taşınmasına yardım etmişti.

—

Konuşmuyor muydu?

—

Fenalaştım, öleceğim gibi şeyler söylüyordu.

—

Yumruk izi var mıydı yüzünde?

—

Hayır bay yargıç, yoktu.

—

Menenjit hemorajisinden

öldüğünü biliyorsunuz değil mi?

Sauvignat'nm yüzünde birşey anlamadığını bildiren bir anlatım belirdi. Robert:

—

Boksörler böyle bir darbe sonunda ölürler, dedi.

—

Ya?

—

Saugeat'nın da böyle bir şekilde ölmüş olması mümkündür.

Sauvignat'nm yüzü bir garip şekil aldı. Korkmuş ve irkilmişti.

—

Merak etmeyin, kimseyi suçladığım yok. Sizce düşerek yaralanmış olabilir mi?

Sauvignat kızardı. Yüzünde bir güvensizlik belirdi :

—

Ben onun düşeceğini nereden bilebilirdim ki?

—

Suçunuz var demiyorum size.

—

însan bir sıradan düşerse başı yarılmaz.

—

Bunu doktorlara soracağım. Sauvignat'nm yüzündeki güvensizlik daha da büyüdü.

Robert buna sevindi.

—

Bana Saugeat'nın tutulduğu yerin planını çizer misiniz?

Gardiyana kalemle kâğıt uzattı. Fakat adam pek istekli görünmüyordu. Almış

olduğu derste böyle bir bölüm yoktu herhalde. Robert: «Eğer planı yanlış çizerse bu da bir belirti olabilir» diye düşündü.

30

—

Bu bölmelerin hangi bürolar olduğunu da yanlarına yazın...

Gardiyan bitirdiği planı Robert'e uzattı.

—

İnsanlar burada sık sık sorguya çekilirler mi?

—

Bazan bürolar çok kalabalık olur.

—

Duyulur mu konuşulanlar?

—

Oldukça.

—

Bağırırlarsa duyar mısın?

—

Tabii.

—

Peki o zaman konuşulanları anladınız mı?

—

Pek anlayamadım.

www.netevin.com

Oldukça çekingen davranıyordu Sauvignat. Konuşma, komiser ve polislerin istemediği bir yana kayıyor gibiydi.

—¦ Sizin orada insanların dayak yediği olur mu hiç?

Gardiyan hemen cevap verdi:

—

Kesinlikle hayır.

—

Aksi halde siz bilirdiniz tabii. Robert'in sesinde cesaret verici bir ton vardı:

—

Tabii.

—

Bu metodlan hoş karşılamazsınız?

—

Tabii.

—

Demek Saugeat'nın ölümü sizin için bir sır?

—

Bütünüyle.

—

öyleyse bana yardım edin. Tutukluların kaydı sizde miydi?

—

Evet.

—

öyleyse karakola koşarak getirin bana bu defteri.

Sauvignat yerinden kımıldamadı. Bu isteği anlayamamıştı. İçinde birtakım isimler bulunan defteri yargıç ne yapacaktı?

—

Sizi bekliyorum, dedi Robert.

Sesinde emir tonu vardı. Gardiyan hiçbir şey söylemeden yerinden kalktı ve çıktı. Yirmi dakika sonra döndü. Elinde siyah kaplı büyük bir defter vardı. Robert 27 mart tarihine kadarki sayfaları çevirdi. Sau-geat'm adını buldu.

Yazıcıya .-

— Şu adları kaydeder misiniz?

Hangi adları not edeceğini gösterdi. Sauvignat, bir şey anlamadan onlara bakıyordu. Sonra gardiyan gitti. Robert, Soulas'a.-

¦— Adlarını yazdığınız kimseleri en kısa zamanda bana çağırınız lütfen, dedi.

— Siz hukukçular karakolda dayağın ne olduğunu bilemezsiniz. Biraz daha ileriye gideyim: bilmek şöyle dursun öğrenemezsiniz de. Bir gün öğleden sonra akşama kadar beni patakladılar. İstersen anlatayım, pek korkunç değil. Gerçi fiziksel acıya dayanamayanlar için kötü, ama asıl amaçları insanı alçalt-mak, küçültmektir.

Antrenman bitmişti. Robert'in arkadaşlarından biri onunla konuşmak istiyordu.

François Laberrere, Robert'le yaşıttı. Avukat olmak istemiş, ama babası rahatsızlanınca okulu bırakmak ve ticaret hayatına atılmak zorunda kalmıştı.

Savaşta dayatma hareketine katılmış, Fransız polisi tarafından yakalanmıştı.

— Bu polis örgütü, özel bir örgüttü. Bir sabah beni alıp götürdüler. Yirmibir yaşındaydım ve tatildeydim. Öğrenimimi Toulouse'da yapıyordum. İçimizden birini orada yakalamışlardı. İntihar etmişti, ama kâğıtları arasında benim adıma raslamışlardı. Gelenler bir komiserle iki müfettişti.

Onu karakola götürmüşler ve küçük bir odaya 32

sokmuşlardı. İçerde yalnızca üç iskemle vardı ve onun çevresine oturmuşlardı.

Komiser:

—

Dik otur, ellerini arkada kavuştur, diyordu.

Sorgub aşlamıştı. Dayatma hareketine katılan öğrencilerin ve özellikle birkaç gün önce bir tütüncü dükkânını soyanların adlarını sormuşlardı. François onları iyi tanıyordu.

—

Onların ortasında

benim durumumu düşün. Yirmi yaşındayım ve her yandan soru yağmuruna tutuluyorum. Bir topaç gibi soru sorana dönmekten bıktım.

Yanlışlıkla başımı arkaya doğru çevirerek, ya da prafilden cevap verdim mi, basıyorlar kalayı. «Ulan, biraz daha terbiyeli olamaz mısın»

diyorlardı.

Durmadan da hakaret yağdırıyorlardı. Haftalardır beni göz hapsinde tuttuklarını, sahte kahraman rollerine çıktığım için benimle alay ettiklerini söylüyorlardı.

İçlerinden biri «senin küçük ne âlemde» dedi. Nişanlımdan söz ediyordu. Yani şimdiki karımdan. Neler söylemediler onun hakkında. Yok nişanlım bütün fakülteyle yatıyormuş falan filan. Kafam karmakarışık dinliyordum. Bir saat kadar sürdü bu işkence. Ne kız-kardeşim kaldı, ne ailem.

Sözde babam

uyuşturucu ticareti yapıyormuş, ben de namussuz herifin biriy-mişim.

Labarrere sustu. Başını salladı:

www.netevin.com

—

Kötü bir anı, ama bu bir şey değil. Biraz sonra sinirlenmeye başladılar.

İlk darbeyi yediğimde pek sarsılmadım. Oldukça dayanıklıyımdır ve vuran da pek acıtmak istememişti. Komiseri dinliyordum, arkadaki müfettiş baldırıma şiddetli bir tekme yerleştirdi. Yere kapaklandım. Öteki bacağıma da bir tekme yedim. Alay da ediyorlardı. Bilemezsin, insanın sinirleri nasıl bozuluyor. İnsanın onuruyla oynamaktan hoşla-F. : 3

33

nıyorlar. Bu bir taktik. İnsan onlarla birlikte alçalmaya başlıyor, elinden bir şey gelmiyor.

Robert, başıyla aynı fikirde olduğunu belirtti.

—

Bir budalalık yaptım elimde olmadan. Birinin üzerine doğru yürüdüm. Yüzüne tükürmek istiyordum. Bir çelme takıldığını hissettim. İki iskemlenin arasına uzandım. Kahkahayı bastılar. Üstün durumda olduklarını göstermek için ayaklarının ucuyla benimle oynuyorlardı. Komiser, ayağa kalkmamı söyledi. «Karın üstü yat diyen var mı sana?» diye bağırdı. Biri gidip diğeri geliyor, durmadan tekmeliyorlardı. Sonra komiser «ben bunu görmiyeyim daha iyi» diyerek dışarı çıktı. Komiser çıkar çıkmaz mideme müthiş bir tekme yedim. Nefesim kesilmişti.

Sonra rasgele tekmelemeye başladılar. Gülmeler duyuyordum. Asıl beni deli eden de bunlar oldu. Sonra beni dört ayak üzerine yürütmeye zorladılar. Reddettim.

O zaman ikisi birden üstüme çullandılar. Beni zorla dört ayak üzerine getirdiler. Kendimi yerde buldum ve bu şekilde dolaşmak zorunda kaldım. Ne korkunç şeydi.

Heyecanlanmıştı. Bunları andıkça öfkesi kabarı-yordu:

—

Dahası var. Bütün gün beni bırakmadılar. Akşam olunca başka bir büroya götürdüler. Gözlerimi kamaştıran bir lambanın önüne oturttular.

Işıktan başka

bir şey göremedim. Vuruyorlardı bana. Darbenin nereden geleceğini kestiremiyordum. Bu arada sorulara, tuzağa düşmeden cevap vermek de gerekiyordu.

Ne yana kaçmaya çalışacağını kestiremiyor insan. Çünkü her yanda yeni bir sürpriz bekliyor.

—

Peki konuşmadın mı?

—

Hayır, şansım varmış.

Beni gurur kurtardı. Bunu onlar iyi bilirler. Onun için ilk olarak insanın gururunu kırmaya çalışırlar.

34

—

Demek ki metodları kötü.

—

Kötüydü elbet. Herhangi bir sabıkalıya kullandıkları metodu benim için de kullanmışlardı.

—

Demek ki bana anlatmak istedikleri şey bunlardı.

—

Hayır, bu sorun o zamandan beri zihnimi kurcalıyor. Sana Gestaponun işkencelerinden

sözetmek istemiyorum. Almanlar, dayağın vatanseverler üzerinde hiçbir etki yapmadığını çabuk anlamışlardı.

Bu yüzden de işi

azıtmışlardı.

—

Peki bu işten nasıl kurtuldun?

—

Başka bir polis bana yardım etti. Adını veririm sana. Paris'in kurtuluşunda beni döven polisleri aradım. Çektiklerimi ödeyeceklerini sanıyordum. Komiser mukavemetçilerin eline düşmüş ve kurşuna dizilmişti. Ama iki müfettiş

mukavemetçilere de bazı hizmetlerde bulunmuşlardı. Dokunulmaz olmuşlardı artık.

Bağırıp çağırdım, protesto ettim, fakat boşuna. Olup biteni unutmam gerektiğini üstü kapalı anlattılar. Tek intikamım onlardan birini herkesin önünde bir gün pataklamam oldu. Şimdi komiser olmuş. Bu işe artık ben bile şaşmıyorum.

—

Ya sana yardım eden polis?

—

İşler burada karışıyor ya. Beni kurtaran polis Bertrand'dı.

Robert gülümsedi:

—

Sakın aklına beni sana onun gönderdiği gelmesin. Kaç zamandır onu görmüyorum.

Ama bu olay çıkmca düşündüm.

Bir yanda geçirmiş olduğum ve unutamadığım serüven...

—

Bertrand'dan söz edelim.

—

Suçlu mudur?

—

Henüz bir şey bilmiyorum. Nasıl bir adam?

—

Bana karşı çok iyi davrandı.

www.netevin.com

—

Nasıl yani?

—

Beni onlardan

istedi.

İleri sürdüğü bahane soygunculuktu. Benden kuşkulanıyorlarmış,

üç gün hapsetti ve sonra kaçmama göz yumdu.

__Demek bu yüzden onun böyle bir şey yapmayacağına inandın?

—

Namuslu olduğu kesin.

—

Şurası kesin ki, vuran o değil.

—

Beni sorguya çeken komiser de bana vurmamıştı.

Ayağa kalktı:

—

Seninle konuşmaya ve içimi dökmeye ihtiyacım vardı. Çünkü sana anlattıklarımı kimseye almamıştım. Buna rağmen hâlâ içimde bir alçalma duygusu var.

Kısa boylu soyguncu, gözlerini kırpıştırarak özetledi :

—

Aynasızlar, insanı bir yakaladılar mı bay yargıç, en iyisi ağız ve gözlerini kapamaktır.

Bir altmış boyunda, gözleri fıldır fıldır oynayan bir adamdı. Robert «çevik bir adama benziyor» diye düşündü. Önündeki raporda bu adamın hayatını gezgin bir cambaz olarak kazanmaya bağladığı yazılıydı. Robert:

—

Geçen hafta yakalanmışsınız, dedi.

—

Sorguya çektiler beni.

—

Niçin?

—

Şehrin dışında bir villa soygununu yüklemek istiyorlar.

—

Bir ilişiğiniz yok mu bu işle?

—

Ne münasebet.

i

36

ifadesine göre artık böyle şeylere alışmıştı. Polisler bu tür olaylarda onu arıyorlardı. Polislere karşı bir kini yoktu. Onlar da görevlerini yapıyorlardı.

—

Tam üç kere suç işlemişsiniz.

—

Biliyorum, bunun için çok dikkatli davranıyorum.

—

Saugeat'yı tanır mıydin?

—

Şöyle böyle. Ara sıra uğradığım bir barın devamlı müşterilerindendi.

—

Durumu nasıldı?

—

Doğal değildi.

—

Kanepeye oturdu mu?

—

Hemen uzanmadı. O da benim gibi yere oturdu. Başını ellerinin arasına aldı.

Ne olduğunu sordum, cevap vermedi. Yer pek temiz değildir. Kanepeye uzanmak istediğini söyledi. Bir kadınla bir erkek vardı orada ve kendisine yer açtılar.

Aradan beş dakika geçmeden de yere yuvarlandı.

—

Saugeat bir şey söyledi mi?

—

Hayır.

Adam durmadan hareket ediyordu ve gözleri o kadar fıldır fıldır oynuyordu ki, Robert bir türlü göz göze gelemedi onunla:

—

Rahat durun biraz.

—

Asabiyim de.

Adam hareketsiz skaldı, kızardı:

—

Görüyorum...

Saugeat'nın

geçirdiği

fenalık hakkında ne düşünüyorsun?

—

Heyecanlandı sandım.

Bazıları dayanamazlar böyle şeylere.

—

Siz dayanırsınız ama.

—

Hapse her girişimde bayılırsam vay halime. Gülümsedi. Bu sevimli haliyle Robert'in gözüne

girmeye çalışıyor olmalıydı.

37

—

Öğleden sonra bağırıp çağırma gibi bir şeyler duydunuz mu?

—

Hayır.

Robert, karşılıktaki çabukluğa şaştı.

—

Onu dövdüler diyelim, o zaman bir şeyler duyar mıydınız?

—

Mümkün.

—

Tutuklular hapishanenin yanında mı sorguya çekiliyor?

—

Hemen yanında.

—

Sesler duyulur mu?

—

Bağırırlarsa evet.

—

Peki o gün bağıran olmadı mı?

—

Hayır.

www.netevin.com

—

Siz polisten hiç dayak yemediniz mi?

—

Hayır.

—

Sana karşı hep efendice mi davranırlar?

—

Evet, her zaman. Zaten suçlu olduğumda hemen itiraf ederim suçumu.

—

Yanılıp, suçlu olmadığınız zaman da sizi suçlu bulabilirler.

—

Şimdiye kadar böyle bir şey olmadı.

—

Nasıl sorguya çektiklerini anlatır mısın? Robert, içinden

eğleniyordu.

Amacı

soyguncu

Ruat'yı güç durumda bırakmaktı. Bunu başardı da. Polislerle olan ilişkilerini nasıl anlatabilirdi başka? Sabıkası çok olduğundan devamlı göz altında bulunuyordu. Bunu bildiği halde aldırış etmiyordu. Elinden geldiğince de polise yardım ediyor olmalıydı. Polisler de buna karşılık ufak tefek hatalarını görmezlikten geliyorlardı. Ama polisin sırlarını açıklaması doğru muydu?

Ruat, en sonunda:

—

Bana sorular sorarlar, dedi.

—

Ne gibi sorular?

—

Beni biraz hırpalarlar, yani ağız dolusu lâkırdılar. Gözümü korkuturlar.

—

Başka?

—

O kadar.

Adamın sesinden huzursuz olduğu anlaşılıyordu. Robert bunu düşününce deminden beri tasarladığı çareye baş vurmaya karar verdi:

—

Ruat, biliyorsunuz yalan söyleyecek olursanız sizin aleyhinizde olabilir.

Elimde polisler kadar yetki var...

Ruat, birden şaşırdı:

—

Ama, bay yargıç?

—

Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Sizi polisler yakalar, ama cezanızı yargıçlar verir. Gelecek sefer işiniz tamamdır.

Soyguncu rahatsızlaştığını belirten hareketler yapmaya başladı. Robert bu tür davranışından rahatsız oldu. Yaptığı şantaj gibi geldi ve bunun polislerin dayaktan önce yaptıklarından pek farklı olmadığını düşündü.

—

İfadenizi

yazıyorum.

Hiçbir

şey

duymadınız, Saugeat'nın neden acı

çektiğini anlamadınız... Ama hiç de sağıra benzemiyorsunuz.

—

İnsan duyabilir, ama duyduğuna dikkat etmeyebilir.

—

İşine gelmeyince öyle olur.

—

Bazı sesler duydum, ama bunların neler olduğunu size söyleyemem.

Ruat'nın inadı tutmuştu. Düşmanlarını belirlemişti : Önce polisler, sonra yargıçlar geliyordu. Polisler olmasaydı yargıçlar sinek avlardı. Birinciler ikincilere hammadde sağlıyorlardı.

«Polislerin Ruat'ya baskı yaptıkları muhakkak»

diye düşündü Robert.

«Bu adam onların elinde bir oyuncak.»

Robert'in karşısında garip bir adam vardı. Alfred Baubat serseriydi. Ne mesleği, ne de yatacak yeri vardı. Rahatsız edici bakışları vardı. Sakalı simsiyahtı.

Saugeat'nın ölümünü görmüş olabilirdi, çünkü o gün nezarette bulunuyordu. Kesik bir konuşmayla:

—

Bay yargıç, beni yine güneşten mi edecekler? dedi.

Robert ayağa kalktı ve Alfred'in omuzunu okşadı. Bu hareket serserinin hoşuna gitti. Hayatında tek bir hırsızlık suçu yoktu. Tek suçu serserilikti. Bir hafta önce parkta bir kanepenin üstünde uyurken yakalanmıştı. Robert'in yakınlığı onu gülümsetti.

—

Durmadan gezer misiniz Alfred?

—

Evet, her zaman. Beni niçin çağırdılar acaba? Beni güneşten mi etmek istiyorlar?

—

Güneşten mi, ne münasebet?

—

Evet, evet, bay yargıç. Yirmi yıldır güneşin altında yaşıyabilmek için çırpmıyorum. Onlar da benden bunu esirgiyorlar.

—

Kimler?

—

Herkes, siz, ötekiler. Ben tarlalarda uzanmaktan hoşlanırım. Rahat ve sıcaktır oralar. İnsanın içine güven gelir. Sonra bir de bakarsın korucu
www.netevin.com

dikilmiş karşına. Götürür, sonra da karanlık bir odaya tıkarlar insanı. Güneşsiz kalırsın.

—

Geçen hafta seni yine güneşten mi ettiler?

—

Evet, iki gün.

—

Orada hasta bir adam gördün mü?

—

Görür gibi oldum.

—

ilgilenmedin mi?

—

Karanlıkta felâketten başka bir şey gelmez. Robert sustu. Onu mahkemeye vermeleri gerekiyordu. Ama vermemişlerdi.

—

Polisler seni sık sık yakalayıp bırakırlar mı?

—

Ancak güneşte yaşayabildiğimi bilirler.

—

Oturur musun? Alfred oturdu. Endişeliydi.

—

Örneğin seni bir ay kadar güneşten etsem ne dersin? Çünkü zırvalıyorsun.

Geçen cuma günü hücredeydin, îçeri biri girdi ve biraz sonra inleyerek yere yuvarlandı. Doğru değil mi?

—

Evet, doğru.

—

Ondan önce bir şey duymadın mı?

Alfred sustu. Robert birkaç saniye ona dikkatle baktı. Alfred gözlerini yere eğdi.

—

Bak karışmam, cevap vermezsen seni mahkemeye veririm.

—

Böyle bir şey yapamazsınız siz.

—• Dinle beni, en aşağı polisler kadar kuvvetliyim ben.

—

Evet ama her yerde eliniz yok. Hep dairenizde oturuyorsunuz. Onlarsa dolaşıyorlar, beni görüyorlar.

—

Dinle beni, Saugeat'yı hücrenin yanında sorguya çekmişler. Bağırma filan oldu mu?

—

Biraz.

—

Nasü?

—

Bay yargıç, Caroline'i görseniz iyi edersiniz.

—

O da kim?

—

Bir fahişe.

Bunu öyle bir söylemişti ki, Robert'in şaşıracağını sanmıştı. Oysa listede o da vardı.

—

Neler biliyor bu kadın?

—

Saugeat'nın yanına gitti. Başını tuttu ve Sau-tl

geat ona birşeyler söyledi. Beni bırakacak mısınız? O kadın her şeyi biliyor.

—

Şu ifadeni imzala bakalım.

—

Güneşe kavuşacak mıyım?

—

Evet kavuşacaksın.

Alfred çıktı. Robert, işin pek tatmin edici olmadığını düşündü. Saat ilerlemişti. Dışarı çıktı, stadyuma gitti. Dalgın ve heyecansız oynadı. Suzanne onu kapıda bekliyordu.

—

Size bir şey söyleyeceğim.

—

Nedir?

—

Polisler babamı görmeye geldiler. Bir konuda fikrini almak istediler.

—

Onları kabul etti mi babanız?

—

Evet.

Birbirlerine baktılar. Genç kız heyecanlıydı. Konuşmak istiyordu:

—

Bu adamlar suçlu değil mi?

—

Bilmiyorum.

—

Korkuyorum.

Başını Robert'in başına dayadı. Robert, kızın san saçlarını yavaş yavaş okşadı.

Onun korkuyorum demesinden hoşlanmıştı. Demek ki kendisiyle ilgileniyordu.

Başsavcı Robert'den kendisini görmesini rica etmişti. Robert içeri girdi:

—

Sayın dostum, araştırmanız ne alemde?

—

Öğütlediğiniz gibi yavaş hareket ediyorum.

—

Ne yaptınız?

Başsavcının Robert'in

yaptıklarını

bilmemesine imkân yoktu. Robert bunu bildiği halde hiçbir şeyden

haberi yokmuş gibi davrandı:

—

Polisleri, gardiyanı ve Saugeat ile birlikte hapis yatan Ruat ve Baubat'yı sorguya çektim.

—

Tutukluları niçin çektiniz?

—

Bazı ipuçları elde edebilirim diye.

—

Birşeyler elde edebildiniz mi?

—

Çok az.

Başsavcı memnun görünüyordu :

—

Şaşmam. Peki şimdi ne yapacaksınız?

—- Devam edeceğim. Birkaç tanık daha var.

—

Dikkatli olun.

Sesinde tavsiye eden bir ton vardı:

—

Bu tanıkların sözlerinin

doğruluğu hakkında peşin yargılar vermiyorsunuz sanırım. Sorguya çektiklerinizin

kimler

olduklarını bir

düşünün.

Birçok

kereler polis tarafmdan yakalanmış kişiler. Bence dikkat edeceğiniz iki nokta var. Bir yandan bu adamlar polislerde bir hoşnutsuzluk yaratmamaya

çalışacaklar. Ruat denilen adamı tanırım. En aşağı iki yılda bir soygunculuktan yakalanır. Polislerin birini eşek sudan gelinceye kadar dövdüğünü görse, ağzını açıp tek kelime

söylemez.

Ama

öbür

yandan,

nasıl

söyleyeyim...

topluma küsmüş öyle tipler vardır ki, bunların içinde polise karşı oldukça kin birikmiştir.

Polisleri kafese koymaya bayılırlar. Daha iyi bir başarı kazanmak için de size yaranmaya çalışacaklardır. Bir polisin hpse tıkılması onlar için en

büyük intikamdır.

Robert gülümsedi:

—• İnanın gerekli önlemleri alacağım.

—

Umarım, öyle olsun. Şimdi bana ilk izlenimlerinizi söyler misiniz?

Robert'e zaman bırakmadan devam etti:

—

Merak etmeyin, soruşturmanıza karışacak değilim. Bağımsızlığınıza büyük saygım var. Öyle sanı-

yorum, sizin yerinizde olsam benden daha tecrübeli yargıçların deneylerinden yararlanırdım.

—

Haklısınız efendim. Ama henüz birşeyler düşünmüş değilim.

—

Polisler hakkında ne düşünüyorsunuz?

—

Bende iyi bir etki yarattılar.

—

Komiser Bertrand iyi bir insandır. Başsavcı komiseri övmeye başladı. Ama bu sözleri

Robert duymuyordu. Robert'in dalgınlığını gören başsavcı :

—

Beni dinlemiyorsunuz, dedi.

—

Hayır efendim, dinliyorum.

Ben memurların kusursuz olduklarına inanıyorum.

Az daha: «En kusursuz memurlar bile hata işleyebilirler» diyecekti. Ama sustu.

Yemek zamanı Pivois'yle lokantanın önünde karşılaştılar. Pivois:

—

Beraber yiyelim mi? dedi.

Başsavcı ile konuştuklarından beri Robert'in keyfi yerindeydi. Pivois'den polislerin düşüncelerini öğrenebilirdi. Fakat Pivois çok çekingen davrandı.

Önemsiz konulardan söz açtı.. En sonunda meseleyi yine kendisi açtı:

—

Benim hakkımda ne düşünüyorlar?

—

Bekliyorlar. Kullanacağı kelimeyi arıyordu:

—

...Ve biraz da korkuyorlar sizden.

—

Benden mi?

1

—

Davranışlarınızdan.

—

Hadi çekinmeden konuş.

—

Herkes sizin yanıltılmanızdan korkuyor.

44

—

Kim beni yanıltacak?

—

Sorguya çektikleriniz.

—

Ruat mı, Baubat mı, yoksa Caroline mi?

—

O kadın bayan Saugeat gibidir. Robert başını salladı:

—

Anladığıma göre hepiniz de aynı fikirdesiniz bu konuda.

www.netevin.com

—

Sizin yanlış bir iz üzerinde ilerlemenizi istemem bay yargıç. Dostuz biz. En azından oturup birlikte yemek yiyoruz. Sevimli, yakışıklı ve eli açık bir insansınız. Rugbi oynuyorsunuz, herkes sizden hoşlanıyor. Ama bazı şeyleri bilmiyorsunuz. Bunda da sizin kusurunuz yok. Biz bayan Saugeat hakkında çok şey biliriz.

—

Neler örneğin?

—

Malın gözü bir kadındır. Hayata nerede atılmış olduğunu siz de biliyorsunuz.

Söylentilere göre daha yakın zamana kadar bu işleri yapmaya devam ediyormuş. Ama bu işin en ilginç yanını size söyleyeyim mi? Aynı evde bir de kim çalışıyormuş

biliyor musunuz?

—

Kim?

—

Caroline, dedi Pivois heyecanla. Belki de iki kadın bir olup aralarında bir plan kurmuşlardır.

—

Henüz Caroline'in ne söyleyeceklerini bilmiyoruz.

Belki de polisler Caroline'in söyleyeceklerini önceden biliyorlardı.

—

Elbette, dedi Pivois, ama dikkatli olun bu kadın delinin biridir.

Romanlardaki fahişeler var ya hani, biraz alıkça, fakat temiz kalpli? Kesinlikle onlar gibi değildir.

Başmdan

çok şeyler geçmiş azgın bir kadındır.

Robert işi alaya alarak .-

—

Bu kadını çok merak ediyorum, dedi.

—

Önce kendisini bulun da sonra. Surda burda sürter durur. Nerede olduğunu kimse bilemez.

Gerçekten de Caroline'i bulmak kola ydeğildi. Ev sahibi kadın, yakalandıktan sonra bir daha eve uğramadığını söyledi. Eşyalarını toplamış ve öyle gitmişti.

Giderken yeni adres bırakacağını söylemişti ama hiçbir şey çıkmamıştı.

Acaba polisler emin olmak için kaybolmasına göz mü yummuşlardı? Belki de Caroline, böyle bir şehirde yaşayamayacağını anlamıştı.

Ama kadm mutlaka bulunmalıydı. Peki ama nasıl? Onu ancak polisler ele geçirebilirdi. Onların iyi niyetine güvenmekse biraz zordu. Onun için Robert ne iyimser, ne de karamsardı. Araştıracak, soruşturacak ve her şeyi dikkatle izleyecekti. Kadının getirilmesi için Emniyet Müdürlüğüne bir celp mektubu yazdı.

Harekete geçmeden önce bekledi. Hiçbir şey olmayınca, araştırmayı yapan polise kendisi telefon etti. Komiser onun izinin kaybedildiğini söyledikten

sonra.-

—

Herhalde bu bölgede eski mesleğine devam etme umudu kalmamış olacak, dedi.

—

Bu kadını bulamayacak kadar aciz olduğunuza inanmak istemiyorum, dedi Robert.

—

Bulacağız onu, ama zaman gerek. Bazan bir iki ayımızı aldığı olur.

46

işin aslı ortadaydı. Onu yakalamak istemiyorlardı. Kadının çok taze anılarla sorguya çekilmesini engellemek istiyorlardı. Sonra kadının arandığına dair gazetelerde hiçbir şey çıkmamış olduğu geldi aklma. Polisler aleyhinde söyleyecekleri olan bir kadm bunu duyar duymaz gelecekti kuşkusuz.

Akşama doğru Robert, güvendiği tek gazeteciye başvurdu. Gazeteciden, bölgede çıkan bütün gazetelere ilâna benzer bir haber verip, fotoğraf yayınlamak mümkün müydü? Gazeteci bu işi üzerine alacağma söz verdi.

Haber ve resim gazetede çıktıktan iki gün sonra Robert'i telefonla aradılar.

Kalınca bir kadm sesi .-

—

Ben Josephine Le Lallac, dedi.

Robert kaşlarını çattı. Böyle bir isim duymamıştı. Ses:

—

Caroline, diye düzeltti.

—

Evet, söyleyin.

—

Dairenize ne zaman gelebilirim?

—

Ne kadar çabuk gelirseniz o kadar iyi olur.

—

Yarın sabah.

Caroline, Robert'in karşısında öğretmeninin karşısında duran öğrenci gibiydi.

Henüz yüzünün hatları bozulmamıştı. Şişman ve iri bir kadındı. Yargıçlarla bundan önce arasmda geçenler hiç de içaçıcı değildi. Polislere karşı kini, kendine olan davranışları yüzündendi. Ona karşı alaylı ve kaba davranıyorlardı.

Öteki kadmlar gibi, kendisine efendice davranılmasmı istiyordu. Kendisinin de bir gurur taşıdığmı söylüyordu.

www.netevin.com

Robert:

—

Neredeydiniz? diye sordu.

— Bir arkadaşınım yanındaydım bay yargıç.

—

Niçin birden kayboldunuz ortadan?

—

Böylesinin daha iyi olacağı anlatıldı bana.

—

İfadenizin kesin olmasını istiyorum. Bana yardımcı olmak istiyorsanız hiçbir şeyin belirsiz kalmaması gerekir.

Bu sözler etkilemişti kadını:

—

Memnuniyetle bay yargıç. Bay Beal adında bir müfettiş beni görmeye geldi.

Buralarda görünmemem gerektiğini söyledi. Başka yere gidersem polisler beni rahat bırakacaktı.

En sonunda da benim en uygun şeyi seçeceğime inandığını söyledi.

—

Siz de boyun eğdiniz buna?

—

Evet.

—

Gazetelerden haberi duyunca ne düşündünüz?

—

Tereddüt etmedim. Caroline, ciddî bir şekilde ekledi:

—

Adalete hizmet etmek söz konusu olunca başka türlü hareket edemezdim elbet.

—

İşin iç yüzünü anlamış mıydınız?

—

Saugeat'nın ölümünden mi söz ediyorsunuz?

—

Evet.

Robert, bu tanığa hiç güvenemedi. Polisleri suçlamak için elinden geleni yapabilirdi.

—

O gün beraber olduğunuz bütün herkesi sorguya çektim, haberiniz olsun.

Caroline'in yüzü değişti:

—

Onlar ne dediler?

—

Kendileriyle yüz yüze gelince anlarsınız. Robert, bu sözü onu biraz hesaplı konuşturmak

için söylemişti. Caroline ayağa kalktı. İyi niyetinden kuşkulanmak onu sinirlendirmişti.

—

Gerçeği söyleyeceğime yemin ederim, dedi.

48

—

Gerçeği söyleyin yeter.

—

Bay yargıç, Saugeat'nın canına okudular.

—

Kimler?

—

Aynasızlar.

Bu söze Robert'in kızdığını anladı:

—

Ne yapayım, benim konuşmam böyle. Polislerle pek geçinemiyoruz. Hiç sevmem onları.

—

Böyle suçlamaya devam ederseniz yalancı tanıklık suçuyla yakalatırım sizi.

—

Saugeat'yı tanırım. Aynı mahallede oturmuştuk. Karısıyla da tanışırız.

—

Müşteriniz miydi?

—

Hiçbir zaman olmadı. Böyle bir teklifte de bulunmadı.

—

Karısının bir zamanlar genelevde çalıştığını biliyor muydunuz?

—

Hayır.

Caroline'in şaşırması yapmacık değildi.

—

Saugeat'yı ilk kez ne zaman gördünüz?

—

Saat dörde doğru, yarım saat kadar hücreye getirdiler.

—

Durumu nasıldı?

—

Yalnızca başıyla selâm verdi. Canı pek sıkkındı. Oturdu, ama hiç konuşmadı.

Zaten biraz sonra da alıp götürdüler.

—

Biliyorum, iki saat kadar sonra da yine geldi değil mi?

—

Evet.

—

O zaman ne oldu?

—

Daha kötü bir durumdaydı.

—

Yüzünde yara izleri var mıydı?

—

Hayır, aptallaşmış bir hali vardı. Başını bir o yana bir bu yana sallayıp duruyordu.

Caroline sustu.

www.netevin.com

—

Devam edin, dedi Robert.

—

Sıranın üzerine uzanmasını söyledim.

Kabul etti, ben dışarı çıktım.

—

Dışarı mı çıktınız?

—

Bilirsiniz bay yargıç, her yerde böyledir. O kadar çok düşüyorum ki kodese,

artık

gardiyanlarla senli benli olduk. Kaçmayacağımı ve bir rezalet çıkarmayacağımı bilirler.

Zaten

genellikle

yakaladıktan birkaç saat sonra

bırakırlar beni. Beş dakika kadar dışan çıkmıştım. Tam o sırada bir çığlık duydum. Derhal geri döndüm. Duvarın dibine yuvarlanmıştı. Herkeste bir tuhaflık vardı. Saugeat'nm ağzından köpükler çıkıyordu. Korktum, gardiyan da korku içindeydi. Komiseri çağırmaya koştu. Ben Saugeat'la yalnız kaldım. Tutukluları hiç hesaba katmayalım. Onlar etliye sütlüye karışmazlar. Kısa boylu biri vardı.

Bilmem gördünüz mü?

—

Gördüm.

—

Ödleğin biridir.

—

Anlamıştım.

—

Ötekine gelince, o kaçıktır, Saugeat'nm başını tuttum. Gözleri kayıyordu.

Dudaklarını kurulayıp, nesi olduğunu sordum. Canına okuduklarını söyledi.

Karısını tanıyıp tanımadığımı sordu. Başına gelenleri ona anlatmamı söyledi.

*

Caroline yutkundu. Duyduğu heyecanı neye yormalıydı? Doğruyu mu söylüyordu.

—

Can veren birini bu kadar yakından ilk olarak gördüm.

—

Öleceğini biliyor muydunuz?

—

Hayır, ama kendisi söylüyordu. İşinin bitik olduğunu söylüyordu. Hem sonra durumu çok kötüydü.

—

Ne yapmışlar söyledi mi?

—

Sordum, ama cevap verecek durumu yoktu. Ke-50

limeler zorla çıkıyordu ağzından. Sonra komiser gelerek uzaklaştırdı beni.

Konuşması pek kabaydı komiserin. Gardiyana, Saugeat'nm yanından ayrılmamasını ve onunla kimseyi konuşturmamasını söyledi. Yarım saat kadar sonra gelip aldılar onu. Saugeat başıyla bana allahaısmarladık dedi. Birşeyler söylemek istedi ama ağzından tek kelime çıkmadı. Akşam beni salıverdiler.

—

Şimdi geri gidelim.

Öğleden sonra kodesten çıkmıştınız değil mi?

—

Ara sıra çıkıyorum, evet.

Caroline'in gözleri parlıyordu. Robert bunun farkına vardı. Fahişenin en önemli şeyleri söylemek için sabırsızlandığını anladı.

—

Ne duydunuz?

—

Bağrışmalar. Müthiş sesler,

ama ilk sorguda değil, o sakin geçmişti.

Saugeat'nm yapmayın, yapmayın diye bağırdığını duydum.

Bilmem nedendir, ama

bana saçlarını çekiyorlarmış gibi geldi. Toplandıkları salona yaklaştım.

Saugeat'nm bağırışması ile başka sesler, gürültüler geliyordu. Bir ara ses kesiliyor,

müfettişler küfürü basıyordu.

Onlar konuşturmak istiyorlar, Saugeat da ben yapmadım diye inliyordu.

—

Öteki tutuklular sesleri duyabiliyorlar mıydı?

—

Bir insan kulağmı tıkamadıktan sonra duyabilirdi elbet.

'

—

Evet, dışarı çıktım demiştiniz.

—

Evet, yerimde duramıyordum.

Konuşulanları duyunca bir tuhaf olmuştum.

Gardiyan beni dışarı çıkarmak istedi. Ben de her taraftan duyulduğunu söyledim.

Saugeat fena haldeydi besbelli. Sesi gittikçe kısılıyordu. Darbelere karşı başını koruyan bir adama benziyordu. Sesinden böyle çıkardım.

51

—

Komiserin sesini duydunuz mu?

—

Hayır.

—

Hiç mi?

—

Duydum, ama konuştuğu zaman ortalık sakin-leşiyordu.

—

Sorgu boyunca orada mıydı?

—

Hayır, bazan çıkıyordu.

—

Bağırıyor muydu?

—

Hayır, sakindi. Sonra başka bir ses duydum. Bu sesi benden başkası tanıyamazdı. Belki de anlatmışlardır.

—

Açık konuşun.

—

Eminim

bilmiyorsunuz,

sorgu sırasında kim vardı biliyor musunuz?

www.netevin.com

—

Söyleyin bakalım.

—

Garajcı Loubat, evet. Onu çok iyi tanırım, müş-terimdir.

Robert, polislerin Caroline'i sorguya çekmesinden niçin korktuklarını anlamaya başlamıştı. Yalanları ortaya çıkacaktı. Çünkü garajcının orda

olduğunu kimse söylememişti.

—

Yanılmıyorsunuz değil mi?

—

Kesinlikle.

—

Ne

diyordu Loubat?

—

Aynasızları kızıştırıyordu. Vurun namussuza, rezil bir hırsızdır o, diye bağırıyordu. Hayvanın biridir Loubat, duyduğuma göre eskiden genelev işletirmiş.

Robert, Loubat'nın orada bulunuşuna değil, polislerin bunu ondan gizlemelerine şaşmıştı.

—

Siz hiç genelevde çalıştınız mı? diye sordu Robert.

—

Evet, eskiden.

Robert, tanıklığı bakımından onu kimsenin rahat-52

sız etmeyeceğini söyledi. Ama onu polisler ve diğer tutuklularla yüzleştirmek gerekecekti. Bunu karşılayacak gücü kendinde bulup bulmadığını sordu. Ca-roline razı oldu. Odadan çıktı.

Ertesi gün Robert, komiserin kendine uğramasını rica etti. Komiser geldiğinde Robert onu inceliyordu. Terbiyeli, fakat bu çağrılıştan hoşlanmamış bir hali vardı.

—

Küçük bir ayrıntıyı öğrenmek için sizi rahatsız ettim.

,

—

Rica ederim.

—

Saugeat'nm sorgusu sırasında garajcı Loubat'nın da bulunduğu doğru mu?

Bertrand hiçbir şaşkınlık göstermedi:

—

Doğrudur.

—

Peki, nasıl oldu bundan bana söz etmediniz?

—

Çok az bir zaman kaldı yanımızda. Onu Sau-geat ile yüzleştirmek için çağırmıştık. Laubat'nın ifadesine göre Saugeat'yı kilitleri gözden geçirirken suç üstü yakalamış.

—

Doğru muymuş?

—

Saugeat bunları inkâr etti.

Komiser, Laubat'nın çok kısa kaldığından, bundan söz etmemişti. Robert düşünüyordu. Caroline'in söylediklerini-açıklamalı mı, yoksa yüzleşmeyi mi beklemeliydi? Kadının kendisiyle konuştuğunu komiserin bilmemesine imkân yoktu.

—

Caroline'i geçen gün gördüm. Buraya gelmişti.

—

Olabüir.

Bertrand, dudaklarını ısırdı. Kadının nasıl ifada verdiğini sordu.

—

Sizi itha mettiğini saklamayacağım. Daha doğrusu müfettişleri itham ediyor.

—

Bir bu eksikti. Benimle çalışan iki müfettiş de 53

mükemmel birer insandır. Ben kefilim. Caroline'e gelince, onun ne mal olduğunu öğrenmişsinizdir sanırım.

Robert, alaylı bir ifade ile onun hakkında rapora ihtiyacı olmadığını söyledi.

Bertrand yavaş yavaş kızmaya başlıyordu.

-r- Öyleyse bay yargıç, izin verin de size fikrimi açıklıyayım. Ben çok anlamsız buluyorum... bir fahişeyle, biri savaşta yararlık göstermiş, öteki iki çocuk babası namuslu memurlar arasında bir ayrım gözetmemenizi doğrusu hiç de ölçülü bulmuyorum.

—

Böyle bir şey yok.

Robert, eliyle komiserin sözlerini kesti. Çok sakindi. Otoritesini göstermeyi aklına koymuştu.

— Şimdiye kadar benim için elle tutulur tek evrak adlî doktorun verdiği rapordur. Ötesi şimdilik belirsiz...

—

Caroline'in ifadesini öğrenebilir miyim? —: Şimdilik hayır.

Komiser hafifçe kızardı.

—

Öyleyse beni mahkemeye vermenizi rica edeceğim. Hiç olmazsa bu kadının aleyhimdeki ithamlarını böylece öğrenmiş olurum.

www.netevin.com

—

Bunu da düşünüyorum, dedi Robert.

Bacaklarında bir ağırlık duydu ve yere yuvarlandı. Topu uzaklaştıracak zaman bulamadı, topun üzerine düştü. Aynı zamanda ağır bir vücut da onun üzerine çullandı, ayağa kalkmasına engel oldu. Oyunda böyle şeyler olabilirdi. Ayağa kalktığında ensesinde şiddetli bir ağrı duydu. Biri vurmuştu ona. Bunun kim olabileceğini araştırdı. Samat olabilirdi. Çünkü o, çok sert oynayan dev cüsseli bir kasap çırağıydı.

Ama Robert kendisine çelme takıldığında onun yanında bulunduğundan pek emin değildi. Oynamaya devam ederken aklı başka yerlerdeydi. Ne istiyorlardı, yoksa sakatlamak mı?

Top yeniden ona doğru geldi. Forvetlerden biri ona pas vermişti. Öteki kaleye doğru koşmaya başladı. Fakat tam o sırada, dizine yediği şiddetli brr tekmeyle yerinde kalakaldı. Bu kez görmüştü. Genç kahveci Espagnat. Zaten hakem de faulü görmüş ve düdüğü çalmıştı. Bacağında kırıklık yoktu, ama çok acıyordu.

Espagnat'nm o zamana kadar bu tür bir şey yaptığı görülmemişti. Hep efendice oynardı. Oysa tekmeyi sallarken kasıtlı bir hali vardı.

Robert oyunun bitmesini bekledi. Antrenör:

—

Şansın varmış, dedi, ne oldu bu Espagnat'ya? Aranızda bir şey mi geçti?

—

Belki.

—

Ama, polislerle arası iyiymiş, hepsi onun kahvesinde içiyorlarmış.

Robert, cevap vermedi. Ama antrenörün sözüyle ilgilendi. Espagnat vestiyere doğru ilerlerken, Robert ona seslendi. Espagnat, ona yönelerek özür diledi.

—

Çok beceriksizim ben. Çok ağrıyor mu?

—

Teşekkür ederim.

Bunun yalnızca beceriksizlik olduğunu ümit ederim.

Öteki şaşırdı:

—

Yoksa kasıtlı yaptığımı mı düşünüyorsunuz?

—

Birşey sandığım yok ama sen rugbi ile futbolu birbirine karıştırıyorsun gibi geliyor bana.

Yargıç olmasa Espagnat'nm üstüne atlar ve dö-ğüşürdü. Ama durumu buna izin vermiyordu.

—

Seninle açık konuşayım. Bu şehirde bazı kimseler bir süre için benim dinlenmeye çekilmemi isti-55

yorlar. Gelecek sefer karşı karşıya geldiğimizde, onlara bu zevki tattırmaya kalkışırsan, şimdiden söylüyorum canına okurum senin.

Ertesi gün garajcı Loubat'yı dairesine çağırdığı zaman dizi hâlâ ağrıyordu.

Topalladığını gören Soulas'-nın bundan memnun olduğunu hissetti. Loubat, nedense çağrıya hemen uymak gereğini hissetmişti. Ro-bert'in karşısında serbest ve içtendi.

—

Koştum, izin verin de biraz nefes alayım. Robert, sessizce şişman adamı inceledi. Şimdiye

kadar bu adamı hiç sevimli bulmamıştı. Onun korur-muş gibi bir tonla konuşmaya başlayınca bu kanısı daha da arttı.

—

Size çok yardımda bulunabilirim. Biliyorsunuz bu şehirde çok tanıdığım var.

—

Teşekkür ederim.

Şimdilik gerçeğin ortaya çıkması için yardımınıza ihtiyacım var.

—

Elimden geleni yaparım.

—

İşin iç yüzünü biliyorsunuz. Söz konusu olan Saugeat'nm ölümü.

—

Zavallı adam.

—

Neden öldüğünü biliyor musunuz?

—

Başında bir şey varmış galiba.

—

Nasıl tanıdınız onu?

—

Benim yanımda tamirci olarak çalışmıştı. Çok iyi bir işçiydi. Ama karakteri kötüydü. Bir de biliyorsunuz o ola yvar.

—

Sizi soyduğundan emin miydiniz?

—

Hiç bilinmez. Ama mümkündür. Kaç kere kilitleri incelerken yakaladım onu. Ben kötülük yapmaktan hoşlanmam. Ama hayat insanı tedbire zorluyor.

Robert'in üzerinde iyi bir etki yapmak için uğraşıyordu.

—

Sizden ne çaldılar?

www.netevin.com

—

Para ve karıma ait bir mücevher. Sonra şunu ekledi:

—

Yüzüğü bulacağımdan ümidim yok. Yüzünde talihine boyun eğmiş bir ifade vardı.

—

Saugeat'yla karşılaştırıldınız mı?

—

Evet saat dörde doğru geldim. İskemlede oturuyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse halini beğenmedim. Ona işi kendisinin mi yaptığını söyledim. Reddetti.

Onu tuhaf durumlarda yakaladığımı söyledim. Ağlamaya başladı. Çok sinirliydi.

Polisler onu yeniden sorguya çekmeye başladı.

—

Siz

oradayken

Saugeat'yı

polisler dövdüler mi?

Robert'in yüzü allak bullak oldu. Tereddüt ediyordu.

—

Hayır. Soru sorarken pek nazik davranıyorlardı. Zaten böyle bir şey olsa ben buna engel olurdum. Bay Robert, size bir öğütte bulunmak istiyorum. Dostça bir öğüt. Sizi berbat bir işin içine sokmuşlar. İnanın bu işin çıkar yolu yok. Sakın darılmayın böyle konuştuğuma. Polisler görevlerini yapıyorlar. Kolay iş değil.

Daha şimdiden şehirde sizin biraz fazla ileri gittiğinize dair söylentiler dolaşıyor. Hatta böyle bir çabayla yükselmeyi düşündüğünüzü söyleyenler var.

Ayağa kalktı. Robert'in susması onu cesaretlendirmişti.

—

Hatta bakın, bu davayı kazanamayacak kadar gençsiniz.

Şimdiden

bunu

kabullenirseniz,

sonradan pişman olmazsınız. Bu işten caymakla hiçbir kaybınız olmaz. Tam tersine, deneyin göreceksiniz.

Robert, bu iğrenç herifi kapıdışarı etmenin çok 57

zevkli olacağını düşündü. Ama vazgeçti. Gürültü çıkarmanın zamanı değildi henüz.

Düşmanın eline fırsatlar vermemeliydi. Loubat'ya imzalaması gereken kâğıdı uzattı. Kâğıdı aldı imzasını attı.

Robert içerde otururken Soulas girdi içeriye. Zabıt yazıcısı yerine oturdu, tütününü çıkardı. Robert birden neşelenmişti:

—

Bütün bu olup bitenler hakkında ne düşünüyorsun Saulas?

—

Bence zaman kaybediliyor.

—

Niçin?

—

Bu soyguncu öldü artık.

—

Bana Caroline'i, Ruat'yı ve Baubat'ı getirin.

Öğleden sonra üçü de geldiler. Caroline'in sırtında kırmızı bir elbise vardı.

Kadın genç yargıca içtenlikle gülümsedi. Raut ile Baubat yanyana oturuyor ve hiç konuşmuyorlardı. Robert, önce bu ikisini yüzleştirmeyi düşündü.

—

Duyduğunuz sesleri

anlatın

bana,

dedi, önce siz söyleyin bay Ruat.

—

Pek kolay değil bu.

—

Acı çeken, yalvaran, inleyen bir insanın çıkardığı sesler miydi bunlar?

—

Yalvarıyor gibiydi.

—

Sizce Baubat?

—

Soğuk almıştım, bir şey duymuyordum. Robert bu cevabın yapmacıklığmı anladı.

Robert,

ayağa kalkarak Caroline'i çağırdı. Kadın bir iskemleye oturdu.

—

Caroline, antropometri salonundan gelen sesler kodesten duyulur mu?

58

—

Evet.

—

Saugeat'nın

sorgusu

sırasında

birtakım sesler duydunuz mu?

—

Hepsini duydum.

—

Kodesteyken de duydunuz mu? ¦

— Evet.

—

Ruat duymadığını söylüyor. Ruat hızla Robert'e ilerledi:

—

Bu kadın kodeste az kaldı. Birşey duymasına imkân yok.

Caroline:

—

Sesleri duyduğuma yemin ederim, dedi.

—

Nasıl seslerdi bunlar?

—

Acı ve yalvarma sesleri. Ruat, bağırdı:

—

Doğru değil bunlar.

—

Seni yalancı, hatta sana

«benzetiyorlar onu» demedim mi?

—

Bana birşey demediniz siz. Caroline kahkahayı bastı:

—

Ne o, sizli bizli mi olduk? Bu ne resmiyet ayol?

—

Yalan söylemeye ne zorum var?

—

Var, zaten sen bu iş için tutulmuş bir adamsm. Robert, konuşmanın gerçek amacına döndürülme-www.netevin.com

sinin yararlı olacağını düşündü :

—¦ Caroline eğer yalan söylüyorsa, bunun sebebini söyler misiniz, bay Ruat?

—

Nerden bileyim ben?

\ Caroline ayağa

kalkarak konuşmaya başlamıştı:

—

Ben onun neden yalan söylediğini biliyorum: Korku içine işlemiş.

—

Neden korkuyor?

—

Herşeyden, herkesten. Sizden, polislerden, hapisten...

59

Caroline devanı etti:

—

Sen ispiyoncunun birisin. Sinsi ve iki yüzlüsün. Senin ne işler çevirdiğini bilmediğimi mi sanıyorsun? En iyi arkadaşını bile ispiyonlarsın.

Ferdi-nand'ı

polise kim verdi ha? Polisler de elbet bundan memnun. Tabi sana hiç dokunmazlar.

Çünkü işlerine yarıyorsun.

Caroline, adamın az kalsın yüzüne tükürecekti. Tam o sırada Robert araya girdi.

O, söylenmesine devam ediyordu. Acaba nasıl bir kini vardı Tsu adama karşı?

—

Bana milyonları verseler, senin yaptığını yapmam.

Robert gülümsedi ve dizginleri ele almanın gerekliliğine inandı. İskemlesine büzülen Ruat:

k

—

Ne kadm, diyordu. Robert:

—

Konuş bakalım, dedi.

—

Siz konuşmayı kolay mı sanıyorsunuz?

İfadesini okuyunca polisler kimbilir nasıl kızarlardı. Sesler duyduğunu söyleyince, az mı kızmışlardı ona. Şimdi de bu seslerin nasıl olduğunu anlatması gerekiyordu.

—

Saugeat'nın yalvarır bir hali vardı.

—

Nasıl yani?

—

Kesmelerini rica ediyordu.

—

Tokat, sille gibi şeyler duydunuz mu?

—

Özellikle oraya buraya çekilen iskemle sesleri geliyordu.

Robert, eskiden oynadığı bir oyunu hatırladı. Evlerinde ziyafet verildiği zamanlar kardeşiyle birlikte onu yatmaya gönderirlerdi. Ama onlar yatmazlar, duvara kulaklarını dayayarak duydukları seslerle sofrada olup bitenleri anlamaya çalışırlardı.

Şimdi

de

60

aynı şeye benzer şeyler oluyordu. İskemle gürültüsü, Saugeat'nm üzerine eğilen gölgeler...

—

Ya siz Baubat?

Baubat, ağır ağır kalkarak Caroline'in yanma gitti:

—

Gecenin kızı, karanlığın kızı... Caroline, omuzlarını silkti:

—

Şimdi de deli taklidi yapıyorsun ha? Karşı karşıya gelmişlerdi:

—

Ben seni iyi bilirim adi herif, hırsız. Size de aynı numarayı yaptı değil mi?

Hani şu güneş numarasını, Biraz zora gelince kontak numarası yapar. Yalnız güneşten sözedip durur.

—

Güneş senin yüzüne-bile bakmamıştır.

—

Sana bakan güneşi ben ne yapayım. O da muhakkak senin gibi pislenir.

Baubat, o sabit bakışlarını Caroline'e dikmişti:

—

Beni korkutacağını

sanıyorsan

yanılıyorsun. Asıl sen benden kork.

Bakkal bayan Berri'nin kasasından paraları nasıl yürüttüğünü anlatayım istersen.

Baubat boğuluyormuş gibi devam etti:

—

Ama korkma, ben ispiyon değilim. Robert:

—

Eee, Baubat, söyleyin bakalım, siz neler duydunuz?

—

Ruat ne duyduysa ben de onu, o kadar. Soulas'm, ifadeleri alırken durumdan hiç de memnun olmadığı belli oluyordu.

—

Kaydettiniz mi bay Soulas?

—

Evet.

Üç tanık da ifadelerini imzaladılar. Caroline.de sorguyu kendi yönetmişçesine bir gurur vardı. Robert -onun bu gururunu kırmadı. Elini içtenlikle sıktı. İlk 61

kelimesinden son kelimesine kadar gerçeği bile söylemiş olsa, tanık olarak bu kadının hiçbir değeri yoktu.

www.netevin.com

Robert, daha sonra Caroline'le polisleri yüzleştirmeye karar verdi.

Düşüncelerini bir düzene sokmaya ve bu önemli yüzleştirmenin hazırlığını yapmaya ihtiyacı vardı. Akşamleyin Suzanne, polislerin eve gelerek yine babasıyla konuştuklarını haber verdi. Suzanne gülümseyerek:

—

Sizi sevmiyorlar, dedi.

—

Ben sevmeleri için hiçbir çaba harcamıyorum ki...

Suzanne daha da tatlılaşmıştı. Yürürken Robert'e sokuluyordu. Stadyumdan şehrin ortasına giden sokaklarda Robert ellerini kızın beline dolamıştı. Alana geldiklerinde birbirlerinden ayrıldılar. Robert ilk kez o gece Suzanne'm dudaklarından öpmüştü. Suzanne karşı koymaya kalkışmadı bile.

—

Senin için biraz endişeliyim.

—

Niçin?

—

Bütün şehrin gözü senin üzerinde. Sana bir tuzak kurabilirler, halkı aleyhine çevirebilirler.

—

Peki Suzanne, sen ne düşünüyorsun?

—

Ben seninle beraberim.

Yüzleştirme günü içeri önce Caroline girdi. Birkaç dakika sonra onu komiser izledi. Robert'le içten el sıkıştılar.

Robert.

62

jtuar.

— Sizi yüzleştirme için rahatsız etmiştim, dedi

—

Evet, anlıyorum.

—

Bunu yapmam gerekliydi.

—

Siz görevinizi yapıyorsunuz.

Bunun altında yatan anlam şuydu : Görevinizi yapıyorsunuz, ama garip bir biçimde. Ama Robert bunun ayırdmda değil gibi davrandı.

Caroline içeri çağrıldı. Kadın komisere bakmadan Robert'i selâmladı ve oturdu.

Hiçbir hareket yapmadan önüne bakıyordu. Önemli bir iş yapıyormuş gibi bir tavır takınmıştı.

Komiser, arkası Caroline'e dönük olarak oturuyordu. Ona bakmak gerekirse, bütünüyle arkasını dönmesi gerekecekti.

—

Caroline, söylediklerinizi bir kez daha tekrarlar mısınız, dedi Robert.

Caroline bildiklerini anlattı. Komiser hiç ses çıkarmadan onu dinliyordu. Bazan öfke ile sabırsızlıkla başını sallıyordu, ama konuşmuyordu. Loubat'a gelince, adam kıs kıs gülerek dönüp kadına baktı. Fazla ileri gidiyorsun diyor gibiydi.

—

Doğruyu söylüyorum ben, ne sanıyorsunuz, dedi Caroline.

Komiser omuzunu silkti. Caroline sözlerini tamamladı. Ama Robert'in susmasına bozuldu.

—

Duydunuz değil mi bay komiser, dedi Robert.

—

Evet.

Sesinde alaycı bir tavır vardı. Cevabında Caroline orada yokmuş gibi davrandı.

Doğrudan Robert'e bakarak konuşuyordu.

—

Bay yargıç, peşin bir şey söyleyeyim. Tanıktan sözetmek istiyorum. Bu kadının nasıl mal olduğunu bilmeniz gerek.

—

Biliyorum.

—

Tam anlamıyla bildiğinizi sanmıyorum. Polisteki dosyasını incelediniz mi?

63

—

Evet.

Gerçekten de Bobert Caroline'in sabıkalarını araştırmış ve öğrenmişti. Çıkardığı bütün olaylar kadın -erkek ilişkilerinde ve bir de polislere kafa tutmaktan oluşmuştu. Giydiği hükümler arasında, hırsızlık yüzünden üç aylık bir de hapis cezası vardı.

Komiser Caroline'in suçlarını sayarken, kadın çırpınıp duruyordu:

—

Hırsızlık filan yapmadım ben. Yalan, yok böyle bir şey.

—

Hep böyle söylerler.

—

Öteki suçlar neyse. Mesleğimi inkâr etmedim hiçbir zaman.

Ama diğer

konularda namusluyum ben.

Komiser sözlerine devam ediyordu :

www.netevin.com

— Onun yakalanmasiyle birçok kereler ben uğraştım. Kendisini hafif de olsa incitmiş olduğumu iddia edemez. Ama belki de yakalanmasından beni sorumlu tutuyordur.

—

Sizden intikam almayı düşünmedim hiçbir zaman.

—

Peki öyleyse amacınız nedir?

Komiser bu soruyu arkasını dönmeden sormuştu. Caroline cevap verdi:

—

Ben gerçeği söylüyorum. Komiser, Robert'e:

—

Bay yargıç, böyle bir olayda haklı ve haksızı •ortaya çıkarmak güçtür.

Caroline birtakım sesler ve gürültüler duyduğunu söylüyor. Ben ise Saugeat'nın kılma bile dokunulmamıştır diyorum. Suçlama boştur.

— Nasıl boş?

—

Bakın,

önceki gün size anlatmıştım. Herkese açık olan bir odada bulunuyorduk. Bir soyguncu yü-

zünden

herkesin gözü

önünde

mesleğimi

tehlikeye atmam herhalde.

—

Sizi kimse adam dövmekle suçlamıyor ki.

—

Müfettişlerime izin vermem de aynı kapıya çıkar ama.

Robert'ten kendisini dinlemesini rica etti. En ufak noktasına dek herşeyi ona anlatacaktı. Şimdiye kadar susmasının nedeni bir ölü hakkında konuşmak is-tememesindendi. Madem iş buraya kadar gelmişti, öyleyse anlatmalıydı:

—

Bir polis bir şüpheliyi sorguya çektiği ¦ zaman, genel olarak gücün birincide olduğu sanılır.

Bunun böyle olmasmı ben de isterdim.

Gerçekteyse kuşku

duyulan kişinin polise karşı bir üstünlüğü vardır. Gerçeği biliyordur, ya da bilebilir. Bu da ona cesaret ve güç verir. Sonra da polise meydan okur. Bize hakaret ederler. Bunların hepsini mahkemeye vermekle başa çıkılmaz. Böyle bir şeyden dolayı onları mahkemeye versek, dünya alem bizim her gün ayrı bir

hayvan adıyla adlandınldığımızı öğrenir ve gülerdi.

—

Saugeat da sizi tahkir etti mi?

—

Ne sandınız ya? Küfür edebiyatının zenginliğini bir duymalıydınız. Unutmayın ki Saugeat kabadayı geçinen biriydi.

—

DemeJc Caroline'in

duyduğu sesler bunlardı, öyle mi?

—

Bütünüyle.

Şimdi de öfkelenmek sırası Caroline'deydi. Ro-bert, iskemlenin altından gelen sinirli ökçe seslerini duyuyordu.

—

Ya Laubat?

—

Zaten ondan sözedecektim size. Caroline'e bakacak 'olursanız, polisler şunun ya da bunun emrinde

olan kişilerdir. Bize «vurun bu adama, benim malımı çaldı» dese biz hemen itaat ederiz. Gözlerini ona dikti:

—

Öyledir değil mi?

—

Bütünüyle öyledir. Komiser Robert'e dönerek:

—

Mesleğimde böyle bir alçalmada bulunsaydım, sizin yanınızda adam yerine konulmamayı zevkle kabul ederdim.

—

Demek, Laubat'nm Caroline'i nanlattığı şekilde konuştuğu doğru değil.

—

Saugeat'nm suçlu olduğunu söylemesi doğrudur. Hatta bir aralık ikisi de seslerini yükselttiler. Bundan fazla da birşey olmadı.

Robert, Caroline'e baktı. Caroline hemen:

—

Söylediklerimi kelimesi kelimesine tekrarlayabilirim.

Laubat da öyle

herhangi biri sayılmaz. Bu adanı komiserin yakmlarmdandır.

Bertrand kıpkırmızı kesildi. Öfkelenmişti:

—

Bu kadın ne diyor Allahaşkma?

—

Tabi öyle ya. Külhanbeylerin hareketleri hakkında her şeyi bu adam bildirir polislere. Loubat hepsini tanır. Bilindiği gibi önceleri genelev çalıştırırdı.

—

Bay yargıç, bu kadına cevap vermeyi alçalma olarak kabul ederim.

—

Deli olmadığımı pekâlâ bilirsiniz. Özellikle bugün, dedi Caroline.

Komiser, yüzü solgun olarak odadan çıktı. İçeri müfettiş Beal girdi. Saygıyla Robert'i selâmladı. Aşağı yukarı komiserin söylediklerini yineledi. Saugeat onları terbiyesizce tahkir ettiği halde onlar sükûnetlerini bozmamışlardı. Böyle şeylere alışıktılar. Beal:

—

Böyle bir kadın tarafından suçlanmak ne talihsizlik, diyerek çıktı.

www.netevin.com

Müfettiş Rabıat, çok şık bir kıyafetle içeri girdiğinde Caroline'in bakışı Robert'in dikkatini çekti. Bu kinle dolu bir bakıştı.

Rabut da ötekileri taklit etti. Caroline sanki odada değilmiş gibi Robert'e doğru ilerledi. Önceleri Robert'in dizinin ne durumda olduğunu sordu:

—

Antrenmanda yaralandığınızı duydum. Espag-nat çok üzgün.

Robert, ağrısının geçtiğini söyledi. Üç polisin en acımasızı bu adamdı. Rabut:

—

Benden böyle bir şey beklenir mi? diye sordu. Bir garajcının isteğine uyup adam dövülür mü?

—

Ben bir şey bilmiyorum.

Rabut'ye ötekilerden daha sert davrandı. Asıl Caroline'in işe karışmasını bekliyordu.

—

Belki sizin de bir düşündüğünüz vardır, dedi Robert, Rabut'ye.

Bunu söylerken Caroline'in içini boşaltmasına fırsat hazırlıyordu. Gerçekten Caroline birden patladı:

—

Elbette vardır, Loubat ile can ciğerdir.

Bu söz Rabut'yü bozmadı. Hafiften dönerek kadına baktı. Keyfi yerinde görünüyordu.

—

Loubat onun en iyi dostudur. Birbirlerine yaptıkları hizmet saymakla bitmez.

Herkes Loubat'nm Pierrot Lazagne çetesine bağlı olduğunu söylüyordu. Onu bu suçtan kurtaran kimdi? Siz sizsiniz Bay Rabut. Daha sayayım mı?

—

Elbette bay yargıç, izin verirseniz size açıklı-yayım, dedi Rabut.

Ama Caroline, onun konuşmasına fırsat vermedi:

—

Sizsiniz bay Rabut. Zavallı Saugeat'nm canına okuyan sizsiniz. Ben sizi tanırım, hayvanın birisiniz. Belki de bilerek yaptınız bunu.

Bağırıyordu. Müfettiş parmaklarıyla kulaklarını tıkayarak Robert'ten yardım bekledi.

—

Susun, dedi Robert.

—

Bu kadının bütün söyledikleri doğrudur. Lou-bat'dan sık sık kuşkulanılmıştır.

Ama şunu da söyleyeyim ki, hiçbir zaman onu yakalayamadım. Aleyhinde delil yoktu. Ne yapabilirim siz söyleyin.

—

Size ipucu verdiği olur mu?

—

Hem evet, hem hayır. Bakm gördüğünüz gibi açık konuşuyorum.

Loubat

kesinlikle birşeyler biliyor, ama en önemlilerini kendine saklıyor.

—

Siz ona bir hizmette bulunuyor musunuz?

—

Hayır. Bazan istediği bilgiyi veririz. Bir iş adar mı için işçisinin durumunu öğrenmek faydalıdır.

—¦ Ama bu mesleğiniz için uygunsuzdur.

—¦ Biliyorum, ama kaışılıksız bir şey elde edilmiyor. Şehirde olanları öğrenmek için gece gündüz çalışmak, hiç uyumamak gerekir. Açık sözlülüğüme güvenmeniz gerek. Böyle davranmazsak birçok şeyleri öğrenemeyiz. Ama her şeye rağmen Loubat'nm sözüyle adam dövmek olacak şey değil.

Robert garajcının üzerinde durdu. Rabut, bu adam hakkında bildiklerini anlattı:

—

Nantes'da genelev işletiyordu, doğru. Çok çalışkan bir adamdır. Çok da bencil. Namusa gelince, namuslu olduğunu sanıyorum. Kurduğu iş görünüşe göre iyi işliyor. Birkaç kuruş için durumunu tehlikeye sokmak istemez. Kaç paralık sınırdan sonra namusunu ortaya kor, bilmem. Bize yakınlık gösterir, sık sık içki ısmarlar. Tekrar ediyorum, bize hizmetleri olmuştur.

Çaroline sakinleşmemişti:

— Bay yargıç, Loubat ile bay Rabut arasmdakiler bundan ibaret değil.

—

Nasıl yani?

—

Onlar her bakımdan anlaşırlar.

Loubat,

ne olursa olsun pis adamın

tekidir.

Rabut, kadına döndü:

—

Nasıl yani, ne demek istiyorsun?

—

Sizinle düşüp kalkması yeter sebep.

—

Ne demek istediğinizi anlıyorum. Edepsizlik etmeyin. Siz sanki çok temizsiniz de?

—

Ben mi?

www.netevin.com

—

Siz ya. Teyzesinin parasını çalan küçük Escof-fier'yi kim ihbar etti?

Çaroline cevap vermiyordu. Şaşırmıştı.

—

Ne dersiniz Çaroline? diye sordu Robert.

—

Beni fena avladı.

Rabut, alaylı bir gülümsemeyle :

—

İşte bay yargıç, bizi suçlayan kadın böyle bir kadın. Biz onu hiçbir zaman ciddiye almadık. Biraz yarı akıllı olarak kabul ederiz onu.

Robert:

—

Söyleyin bakalım Çaroline, dedi, bu polislerden hiç hoşlanmayan siz nasıl olur da onlara yardım edersiniz?

Çaroline, hıçkırarak ağlamaya başladı. Robert:

—

Peki geçen hafta bu kadına gitmesini neden söylediniz?

Rabut düşündü. Şaşırmış görünüyordu.

—

Komiser onu uzaklaştırmamı söylemişti.

—

Nedenini biliyor musunuz?

—

Hayır.

—

Rabut, bu iş benim midemi bulandırıyor.

Birçok noktalan çözemiyorum'

Çaroline için hakkınız var, gerçek bir tanığı tercih ederdim. Ama Saugeat'-nm ölümünün ertesi günü onu neden salıveriyorsunuz? İkinci sorun da Loubat'nm varlığını kapalı geçi-69

,yorsunuz. Bir de kocasının ölümünün ertesi günü niçin bayan Saugeat'nın ziyaretine gidiyorsunuz?

— Komiser bunlara yeterli cevap verir sanıyorum.

Robert, Rabut'nun zor duruma düştüğünü pekâlâ anladı.

Ertesi gün daireye geldiği zaman, Robert'i genç bir avukat ziyaret etti. Bu genç avukat, Suzanne'm babası Penaud'nun yardımcısıydı. Avukat polisler adına, onların mahkemeye verilmesini isteyecekti.

Avukat Penaud, ince ve uzun, asil görünüşlü birisiydi. Yaşamı seviyordu ve Paris'te bir metresinin olduğu söyleniyordu. Başkente sık sık gitmesi de yalnızca iş ile ilgili değildi herhalde. Meslek arkadaşları bu konuda onunla şakalaştıklarmda, gülümsüyor ve söylentiyi yalanlamıyordu.

Robert'e karşı koruyucu bir konumda olmasına karşm, çok nazik davranıyordu.

Kızının genç yargıçla filörtünü biliyor, fakat ses çıkarmıyordu.

Avukat ziyaretinin amacının açık olduğunu söyleyerek başladı konuşmaya. Robert:

—

Sanırım komiser Bertrand'la müfettişleri hakkında dava açılması için benim müracaatta bulunmamı istiyorsunuz?

—

Bu üç memur bana vekâlet verdiler. Ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Avukat oturdu. Herkesin dilinde memurların suç-landırılmaları geziniyordu. Hatta güney-doğu gazete- ¦ sinde buna dair bir haber çıkmıştı.

—

Zaten halk şimdiden onlar hakkındaki yargısını vermiş durumda.

—

Ben o kadar aceleci değilim.

—

Müvekkillerim yalnızca kendilerini savunmak istiyorlar. Suçlamalardan ancak küçük bölümleri öğrenmişler.

Karanlığa karşı savaşmak değil,

herşe-yin

aydınlığa çıkarılmasını istiyorlar.

—

Onların aleyhinde dava açabilmem için benim tam bir yargıya varmam gerekli.

—

Peki bu yargıya hangi kanılara dayanarak varacaksınız?

—

İtiraf etmeliyim ki, bir yargıya varmadan önce bir yüzleştirme daha yapmam gerekecek.

—

Kimleri yüzleştireceksiniz?

—• Müvekkillerinizle, bayan Saugeat'yı.

—

Savunmayı uzatmak ister gibi bir haliniz var.

—

Dul kadınla, onu suçlayanları yüzleştirmeden bir sonuca varmak mümkün değil.

—

Dava açarsanız ben de yüzleştirmede bulunabilirim.

—

Belki bu yüzleştirmeden sonra mahkemeye gerek kalmayacak.

—

Sayın yargıcım, şunu söylemeliyim ki, müvekkillerim ben bulunmadıkça sorularınıza yeterli cevaplar veremeyeceklerdir.

Bayan Saugeat ile polisler yüzleştiler. Robert de ertesi gün polisler aleyhine dava açtı. Görüşme beş dakika sürdü. Hepsi de olumlu karşıladılar bunu. Avukat Penaud'u vekil olarak kabul ettiler.

www.netevin.com

Başsavcı Robert'in öğleden sonra odasma uğramasını rica etti. Bay Mesnil çok meşgul görünüyordu. Robert'in elini sıkmadı.

—

Demek komiser Bertrand'ı mahkemeye verdiniz?

—

Kendisi bizzat rica etti bunu.

—

Boş sözlerle zaman harcamayalım. Mahkemeye verdiğinize göre demek ki onu suçlu buluyorsunuz.

—

Evet öyle.

—

Sizinle ciddî olarak konuşmanın zamanı artık geldi sanıyorum.

Robert bir koltuğa oturdu. Başsavcının çekeceği nutuğun nedeni ne olabilirdi acaba? Bu konuşmayı kim istemişti? Vali olabilir miydi?

—

Hareketlerinizin ne gibi sonuçlar doğuracağını yeterince düşünmediğinizi sanıyorum. Üzerinize aldığınız iş alelade bir iş değildir.

—

Evet, farkmdayım.

—

Gençlik yıllarındaki bir yanlışı ömür boyunca sırtlarında taşıyan yargıçların bulunduğunu

biliyor musunuz?

—

Biliyorum.

—

Bu sorunun üzücü yanını şöyle bir inceleyelim.

Başsavcı gayet sakin konuşuyordu. Tavırlarında kilise adamlarına özgü bir şey vardı. Bu meslekte herhangi bir yanlış yapılmamak gerektiğini belirtti.

—

Sanıyorum bir şey anlamıyorsunuz ama Avukat Penaud bu işlerin tüm inceliklerini bilir. Hiç olmazsa bir süre için üç polise iftira atmış

olacaksınız. Bunun pek faydası olmayacaktır. Şunu bilin ki polis örgütü bu kötü ünün tepkisiyle çalkalanacaktır. Polislerin suçsuz oldukları ortaya çıktığında, bundan sadece siz sorumlu olacaksınız. Düşüncem doğrudur sanırım.

—

Evet.

72

Robert bu düşünceleri önceden tartmış olduğunu başsavcıya söylemekten caydı.

—

Bir şey daha var.

—

Ne?

—

Saugeat'yı öldüren kim?

Robert başsavcının düşüncelerini okur gibiydi. Bunda avukat Penaud'un parmağı olduğunu düşündü...

—

Üç polis memurunun suçlu olduklarını düşünelim. Fakat hangisi asıl suçlu?

Öldürücü darbeyi kim vurmuştur?

Söyleyin bakalım sorumlulukları nasıl paylaştıracaksınız? Üçünü de öldürme suçuyla yargıç karşısına getiremeyeceğinize göre birini seçmeniz gerekecek.

Hangi ölçüye dayanarak, kimi seçeceksiniz?

Robert'in susmasını başsavcı, ikrar olarak kabul etti.

Bir takipsizlik kâğıdı imzalarsanız size kimse bir şey diyemez. Sizi tebrik ederim, şimdiye kadar çok cesur davrandınız. Fakat daha fazla ileriye gitmeyin, siz kaybedersiniz. Asıl suçluyu bulamadığınızı itiraf edin o zaman sorun kalmayacaktır.

Yargıç yaptığı teklif sayesinde meseleni niçinden alnmm akıyla çıkacaktı.

Robert'in ayağa kalktığını görünce şaşırdı.

—

Düşüneyim bir kere.

«Bu, bir tür ültimatom, ya nasihatini dinlerim ya da umudumu keserim» diye düşündü, odasına giderken. Adli tabibin raporu açık, Saugeat'yı dövdükleri kesin, ama niçin dövmüş olabilirler?

Yerine otururken Soulas'm alaylı bakışını gördü ve sinirlendi.

Robert ortadaki havanın aleyhine olduğunu hissediyordu. Pivois ondan yüz çevirmişti ve masasına

oturmamıştı bir daha. Pivois akıllı adam değildi ama namusluydu muhakkak. Genç yargıçla her tür ilişkiyi kesmeliydi...

Bir gün Rabut, Robert'i görmek istedi. Robert müfettişi soğuk karşıladı.

—

Ne istiyorsunuz? diye sordu.

—

Size bir şey göstermek istiyorum.

Rabut oturdu ve cebinden bir kâğıt çıkararak:

—

Okuyun, dedi.

www.netevin.com

Robert kâğıdı aldı. Birkaç hafta öncesine aitti. Kaynağı Bordeaux'du. Oradaki müfettişlerin biri tarafından hazırlanmıştı ve bir rugbi takımının üç oyuncusunun bir barda zilzurna sarhoş olduklarını, patronla kavga ettiklerini yazıyordu. Robert bir maçtan sonra olup bitenleri hatırladı. Yosmalardan biri hoşuna gitmiş ve onu takibe başlamıştı.

Rabut'un gözlerinin içine sert sert baktı, öfkeden sapsarı olmuştu.

—

Bunu bana neden gösteriyorsunuz?

—

Meslektaşlarımız olayı öğrenince bize de haber verdiler.

—

Eee! Ne olmuş yani.

—

İnsan

karşısındakinin

kimliğini

öğrenince memnun kalıyor da...

Robert ayağa kalktı. Bu adamı pataklamak bayağı bir zevk olacaktı, ama görev başındaydı.

—

Bu pislik ne işinize yarayacak.

—

Hiç. Fahişelerle olan birinin insana ahlâk dersi vermeleri dokunuyor da...

—

Düşüncelerimi

saklamaktan

hoşlanmam, dedi Rabut. Bizi bir fahişe yüzünden suçluyorsun.

Artık Robert'in sabrı tükenmişti.

—

Defolun buradan diye bağırdı.

—

Durun biraz, ben istediğim zaman giderim. Siz 74

toplum düşmanlarının tarafını tutuyorsunuz. Kaç gündür bunları söylemek için fırsat bekliyordum. Hatta bizi ağır cezaya bile gönderebilirsiniz...

Savaşta dört defa yaralandım... Herşey bana vız gelir. Bu kâğıdı avukatımıza vereceğim, kim olduğunu öğrenmesi iyi olacaktır. O da bilsin... —• Bu bir şantaj.

—

Belki. Sizde Caroline'den yararlanmıyor musunuz?

—

Eğer amacınızı iyi anlıyorsam,

sizi rahat bırakmamı istiyorsunuz. Aksi halde şehirde dedikodular yayıp, çirkefe battığımı yayacaksınız değil mi?

—

Gerçeğin yayılması gerekiyorsa bomba gibi yayılması daha iyidir.

Robert, Rabut'ya- doğru ilerledi. Bu pis adamın suratına bir yumruk atmamak için kendini zor tuttu.

—

Haydi defolun buradan.

Rabut, omuzunu silkti ve dışarı çıktı. Soulas neşeli bir şekilde sigara sarıyordu. Robert öfkesini ona yöneltti:

—

Ne o, pek neşelisiniz bakıyorum.

—

Neden bay yargıç?

—

Ne düşündüğünüzü biliyorum. Baha karşı duyduğunuz şeyler belli.

Soulas sigarasını yakmıştı. Tatlı bir sesle :

—

însanm kendini sevdirmesi

sanıldığından da güçtür bayım.

Robert, bu sözlerin içindeki alayı anladı. Zabıt yazıcısı üstelik «bayım» diye konuşmuştu. Adeta havasız kalmıştı. Avluya indi. Aklı Rabut'nün umulmaz ziyaretine takıldı. Tehdidinin hükmü ne kadardı? Artık açılmış olan mücadele amansız olacaktı. Robert bunu anlamıştı ve hiçbir şey onu durduramazdı.

Ama, özellikle

Suzanne için endişe duyuyordu.

Rabut ona üstü kapalı olarak anlatmıştı. Bordeaux serüvenini Suzanne'e duyuracaktı. Bunu düşününce polislerin suçlu olduğu hakkındaki yargısı kesinleşti. Ötekileri bilmiyordu, ama Rabut'nün bu tür bir işe kalkışması onun suçlu olduğunun kanıtıydı. «Bu herif insan öldürebilir» diye düşündü.

Bir an önce Suzanne'ı görmek için sabırsızlanıyordu. Suzanne'la buluştuğunda her zamankinden daha nazik davrandı. Karanlıkta yürürken, genç kızı öptü. Onu sevdiğini söyledi. Suzanne ise bu sözleri kaç gündür beklediğini belirtti.

Sigorta müfettişi cebinden çıkardığı fotoğrafı Ro-bert'e uzattı.

—

İşte aradığımız şey...

Robert resmi alarak baktı. Bir mücevher resmiydi bu.

—

Ne güzel şey bu?

—

Fena değil.

—

Loubat'dan

çalman

mücevherin

bu olduğundan emin misiniz?

—

Çalman demek belki doğru değil.

—

Evet.

Birkaç dakikadır konuşuyorlardı. Adı Charle Mo-inet'ti sigorta müfettişinin.

Olağanüstü rastlantılar sonucu buraya geldiğini söyledi. Kendisi Nantes'da
www.netevin.com

oturuyordu. Bir gün yabancmın biri ziyaretine gelmişti, adını da bir türlü söylememişti.

—

Ziyaretçiyi kuşkuyla karşıladım.

Durumunda güven yaratmayan bir yön vardı.

îyi giyinmişti, ama üzerinden bayağılık akıyordu. Bağlı olduğum şirketin sigorta ettiği mücevheri benim almaya yetkili olup 76

olmadığımı sordu. Kaçamak cevap verdim. Kendisinin bu işe dostluk, daha doğrusu aptallık yüzünden karıştığını söyledi. Bunun yüzünden bir adamın öldüğünü, ama ortada merak edilecek bir durumun olmadığını söyledi. Sizin aleyhinize bir dolandırıcılık hazırlanıyordu, hepsi bu kadar dedi. Bir şey anlamamıştım bundan.

Moinet bunun üzerine yabancıya daha açık konuşmasını söylemiş:

— Açık konuşacağını söyledi. Bütün isteği, kendi deyimiyle «bu dalavere» ye adının karışmamasıydı. Bu bakımdan bana güvenebileceğini söyledim. Ama aleyhinde herhangi bir kovuşturma açılırsa bunu söyleyeceğimi belirttim. «Öyle bir şey olmayacak» dedi. «Öyleyse bir şeyden korkmayın» dedim. Aşağı yukarı beş milyon değerindeki bu mücevheri satmam gerekiyordu. Bir mücevher kalpazanına»

satacakmış. Kimin verdiğini sorunca da, garaj sahibi bir dostundan aldığını ve paylaşacaklarını söyledi. Ayrıca garajcı sigorta parasını da alacakmış. Cebinden bir paket çıkararak masanın üzerine koydu. Sonra çıkıp gitti. Zor durumdaydım.

İlk yaptığım şirkete telefon etmek oldu. Sonradan öğrendim. Loubat adında bir garajcı yedi milyona sigorta ettirdiği mücevherinin kaybolduğunu belirtmişti.

Ertesi gün merkezden bir memur geldi, mücevheri tanıdığını söyleyerek Paris'e götürdü. Ben de durumu polise bildirdim. Arkadaşım olan komisere durumu anlattım. «Vay canına» dedi, böyle karışık işlere burnunu sokan meslektaşlar da varmış. Bana ölen adamdan, mahkemeye verilen polislerden söz etti. Neyse, şirket beni sizi görmem için görevlendirdi. Biliyorsunuz, kim ne derse desin bizim şirkette her şey büyük bir dürüstlük içinde yürür.

Robert, sigortacının sözünü hiç kesmemişti. Soru-77

nun karanlık yanı yavaş yavaş aydınlanıyordu. Ama yine de bir eksiklik vardı.

Sigortacı:

—

Anlattıklarım sizi ilgilendirdi mi? diye sordu.

—

Hem de nasıl. Moinet gülümsedi:

—

Şunu da ekliyeyim ki, bu elmasın bize geri verilmesiyle soyguncunun ölümü arasında ne gibi bir ilgi olabileceğini ben anlıyamadım.

—

Biraz sonra anlayacaksınız, dedi Robert. Ama önce size birkaç soru sormak istiyorum.

—

Buyrun.

—

Önce şunu öğrenmek istiyorum. Kontratın imzalanmasına siz de katıldınız mı?

—

Bay Loubat'yı tanımıyorum bile.

—

Elmasın

değerinin

ne

olduğunu

biliyor

musunuz?

—

Merkezdeki memurun deyişine göre en çok beş milyon frank.

—

Demek değerinden yüksek gösterilmiş? —¦ Biraz.

—

Sık sık olur mu bu?

—

Hayır. Mücevherlerin değerini biz kontrol ederiz. Loubat'nın bu işi nasıl başardığını anlayamadım.

—

Mücevher bulunmasaydı demek şirket beş yerine yedi milyon ödeyecekti?

—

Tabii.

—

Bu yedi milyona bir de satıştan elde edilen para eklenecekti?

—

Tabii. Ama satanlar iki milyondan fazla alamayacaklardı. Çünkü gizli satmaya çalışacaklardı.

—

Böyle bir elması satın alanlar çıkar mıydı?

—

Çıkardı. Mağazaları bir görüntüden ibaret olan mücevherciler vardır. Bunlar elması hafifçe yontarlar,

değerinden düşürürler, ama mutlaka bir alıcı bulabilirler. Bundan da en azından bir milyon kazanırlar.

—

İster misiniz size senaryoyu anlatayım. Gerçeğe uyup uymadığını da siz bana söyleyiniz.

Robert anlattı:

www.netevin.com

—

Loubat soyulmuştur. Biraz parasını almışlardır, ama mücevherlerine dokunmamışlardır. O zaman bu adamın aklına bir fikir gelir. Şurası da var ki, bu adam vicdan rahatsızlığı duyacak tipten değildir.

Şirkete başvurursa yedi

milyon alacaktır.

Ama bunun için de elmasın hiç ortaya çıkmaması gerekecektir. Ortaya çıksa bile mücevherin gerçekten çalındığı akla gelmeli.

Loubat, eskiden

Nantes'de genelev işletirmiş. Orada hâlâ dostları var.

Bunlardan birine başvurarak elması satmasını istiyor. İki milyonu bölüşeceklerdir. Ama bu arada bir olay oluyor. Bir kişi de ölüyor. Mücevherleri alan adam telâşlanıyor ve gelip sizi görüyor.

Moinet olumlu olarak başını salladı. Robert devam etti:

—

Ona ne yapılabilir? Hiçbir şey. Peki mücevher ne olacak? diyeceksiniz. Onu mücevherin sahibinden almıştı. Hiçbir yeri de dolandırmadı.

—

Ama Loubat adına mücevherin kaybolduğunu şirkete bildiriyor. Bir yandan da onu üçüncü bir kişiye teslim ediyor.

—

İşte bu yüzden de sizinle konuşan adam ortadan kayboluyor.

—¦ Ya bulursak onu?

—

Merak etmeyin, size anlattıklarımı yargıçlara tekrarlamayacaktır.

Başka

şeyler bulup söyleyecektir. Gerçekten bir suç işlemediğine göre hiçbir şey

umurunda olmayacaktır.

—

Ya Loubat?

—

Ona da bir şey yapamayız. Sigortacı yüzünü buruşturdu:

—

Soyguncunun ölümüyle bu iş arasındaki ilgiyi söyleyecek misiniz?

—

Bunu henüz ben de açık olarak bilmiyorum. Düşündüğüm olasılıkları şimdilik kendime saklarsam, beni hoş görürsünüz değil mi?

Moinet hayal kırıklığına uğramıştı. Robert gülümseyerek :

—

Özür dilerim, nazik bir sorundur bu. Birçok kişi tarafından adeta göz hapsindeyim.

—

Sözün kısası, soyguncuyu Loubat'nm elmasları için öldürdüler değil mi?

Bu oldukça açık bir görüştü. Robert de aslında böyle düşünüyordu. Şimdi Robert, garajcının neden araya girdiğini anlıyordu. Elmasının kaybolmasıyla büyük bir üzüntüye kapıldığını göstermesi gerekiyordu.

İki şeyden biri olabilirdi: Ya Saugeat suçunu itiraf ederdi ve mücevher bulunamazdı, ya da susardı ve ağır cezada bu da aleyhinde kullanılırdı. İşin en önemli yanı, polislerin gerçek rolünü ortaya çıkarmaktı. Loubat'nm niyeti hakkında neler biliyorlardı? Bu işte polislerin garajcı ile işbirliğine girdiğini sanmıyordu. Robert senaryosunda polislerin yerini tes-bit ediyordu.

Loubat onlara planını açıklıyor, suçluyu gösteriyordu. Ondan az da olsa bir itiraf bekliyorlardı. Çünkü bu dosyanın temeli olacaktı. Bertrand

kandırmaya çalışarak, Rabut ve Beal da zor kullanarak aynı sonucu elde etmek istiyorlardı.

Ama Saugeat durmadan inkâr ediyordu.

Bunları düşünmek Robert için üzüntü vericiydi. Bu adamların bu kadar alçalmaları onu yıkıyordu. Sanki suçu kendisi işlemiş gibi içinde bir bulantı du-80

yuyordu. Özellikle Bertrand üzerinde duruyordu. Kendisi gibi hukuk okumuş, aynı eğitimden geçmişti. Bertrand'm durumunu aydınlatmak için sabırsızlanıyordu.

Loubat'yı sorguya çekecek, onu polislerle ve Caroline'le yüzleştirecek, komiserin utanmasını sağlayacaktı.

Caroline'le Loubat'nın karşılaştırılmalarından büyük bir şey elde edilmeyeceğini biliyordu. Ama hiç olmazsa böylelikle Loubat'yı inceleme fırsatı bulacaktı.

Loubat iskemlede dimdik oturuyordu. Caroline ise yine konuşuyordu.

—

Loubat'nm sesini duydum. «Vurun» diyordu. Loubat konuşmak istedi ama Robert engel oldu.

—

Devam edin Caroline.

Sözlerini ezberlenmiş bir ders gibi tekrarlıyordu. Loubat, dizlerini oynata oynata dinliyordu onu.

Sonunda Caroline sözlerini bitirmişti. Robert Lou-bat'ya sordu:

—

Ne dersiniz bay Loubat?

—

Size ancak daha önce söylediklerimi tekrarlayabilirim.

—

Yani?

—

Yani, bu kadın yalancının biridir. Saugeat'ya pis herif dedim, o kadar.

www.netevin.com

Caroline söze karıştı.-

—

«Vurun» demedin mi hiç? Loubat bunun üzerine öfkelendi:

—

Bu kadarı fazla. Bu kadın benden üstün tutuluyor.

Caroline de öfkelenmişti.-

—

Terbiyenizi takının, dedi.

—

Siz terbiyeyi bilir misiniz?

—

Benimle yatarken iyiydi değil mi?

Robert, artık öğreneceğini öğrenmişti. Yüzleştirmeyi durdurabilirdi. Loubat çıkmaya hazırlandı.

—

Durun bay Loubat, bir dakika.

—

Beni bırakmıyor musunuz?

—

Size birkaç sorum daha var.

Caroline dışarı çıktı. Loubat iskemleye otururken şaşkın görünüyordu. Robert, soracağı soruları kafasında sıralamak için bir süre bekledi. Belki de Loubat, yargıcın mücevherin bulunduğundan haberli olduğunu bilmiyordu. Belki kendisinin de henüz bundan haberi yoktu. Robert sordu:

—

Elmasınızdan bir haber var mı? L/oubat, tereddüt içinde kekeledi:

—

Ha... hayır.

—

Peki nerede olabileceği hakkında bir ize rastladınız mı?

—

Hayır.

Ama Loubat nasıl olsa kısa bir süre sonra öğrenecekti durumu. Çünkü sigorta şirketi ona söyleyecekti. Öyleyse gizlemek yersizdi. Mücevheri sigortacıya getiren adam bulunduğunda, şimdi Loubât'nm ağzından kaçırması mümkün olan sözler işe yarayabilirdi.

—

Üzülmeyin artık, mücevheriniz bulundu. Loubat hiç konuşmadı. Yalnızca «Ah»

sözü çıktı

ağzından.

—

Çok garip bir şekilde bulunmuş.

—

Ne gibi?

—

Sana anlatacağım. Ama önce şunu söyleyin r Siz hâlâ Saugeat'nın çaldığına inanıyor musunuz?

—

Ben bildiklerimi söyledim. Bundan ilerisini bilmiyorum.

Robert, Loubat'mn mücevherden haberli olmadığını anladı.

—

Kısacası, mücevheri biri sigorta şirketine teslim etmiş.

—

Kim?

Loubat bu soruyu hızla sormuştu.

—

Kim olduğunu siz söyleyin. Adam sizin dostlarınızdan biri olduğunu söylemiş.

Loubat kızardı. Öfkeden mi, yoksa itiraf mıydı bu kızarma.

—

Birşey anlamıyorum.

—

Sizin gibi ben de anlamıyorum.

—

Bana her şeyi anlatsanız, belki de size bir açıklamada bulunabilirim.

—

Ben de fazlasını bilmiyorum. Birkaç gün önce Nantes'de şirketin bir memurunu görmeye giden bir adam, dolandırıcılığa karışmış gibi olduğunu ve bu işten sıyrılmak istediğini söylemiş. Sizin elmasınızı bırakarak çıkıp gitmiş.

Anlaşılan, Loubart'nm kendisine yapılan kalleşlikten haberi olmayışıydı. Öfkeden sapsarı kesilmişti.

—

Ne dersiniz? diye sordu Robert.

—

Ne dememi istiyorsunuz?

—

Belki bu adamın kim olduğunu söyleyebilirsiniz.

—

Hayır, söyleyemem. Robert çok sakindi:

—

Sigorta şirketinin şimdiden bir tahminde bulunduğunu sizden saklamayacağım bay Loubat.

—

Nasıl yani?

—

Mücevherinizin kaybolduğunu haber verdiniz değil mi?

—

Evet.

—

Soygunculuktan faydalanarak mücevheri ortadan yok ettiğinizi varsayalım. Yine de bu mücevherin satılması için eski bir arkadaşınıza verdiğinizi düşü-

www.netevin.com

nelim. Bundan sonra da, şirkete başvurup anlaşmanızın gereğini yapmalarını istediğinizi varsayalım...

Garajcının çenesi kasıldı. Loubat'nm davranışı artık merak konusuydu:

—

Başka bir deyişle, şirket sizin klasik dolandırıcılık metodunu denediğinizi düşünüyor.

—¦ Beni korkutmaya çalışıyorsunuz. Böyle şeylerden hoşlanmam bay yargıç.

—

Önce yerinize oturun. İkincisi sizi korkutmak istediğim falan yok. Ama sorularıma cevap vereceksiniz.

Loubat, Robert'in bu soruna neden bu kadar önem verdiğini anlamıyordu. Bu arada onun mesleğinde yükselmek hırsından da sözetti. Robert:

—

Yükselme hırsını falan bir yana bırakın şimdi. Bu adamı tanıyor musunuz?

—

Hayır.

—

Satması için mücevherinizi bir başkasına verdiniz mi?

—

Hayır.

—

Demek mücevheri şirketin

memuruna veren adam yalan söyledi?

—

Ben birşey bilmiyorum.

—

Size karşı bir oyunun hazırlandığını? Loubat cevap vermedi.

—

Kısacası, mücevherlerin nasıl dönüp dolaşarak sigorta şirketine

ulaştığı

konusunda

bir

bilgi

vermeyeceksiniz öyle mi?

—

Evet, hiçbir şey söyleyemem.

—

Öyleyse şu ifadenizi imzalayın. Bir gün bunun kazanacağı önem üzerine dikkatinizi çekerim.

Loubat ifadesini imzaladı. Robert, onun polislere koşup durumu anlatıp anlatmayacağını düşündü. Eğer

olursa iyiydi. Ama acaba polislerin bundan haberi var mıydı?

Akşama doğru başsavcı onu çağırttı. Bay MesniF-in yüzü gülüyordu. Robert'in şaşkınlığı kısa sürdü. Daha ilk kelimelerde başsavcının neden sevinçli göründüğünü anladı.

—

Sayın dostum, bu can sıkıcı işten artık sizi kurtardığımı sanıyorum.

—

Ya? dedi Robert yalnızca.

—

Validen bir mektup aldım. Davada hukukî bir yetersizlik bulunduğundan yetkisini kullanıyor.

Bu, Robert'in görevden alınması demekti. Vali sorunun sulh mahkemesine götürülmesini istiyordu. Her türlü cezaî kovuşturma durdurulacaktı. Yalnız, dul kadın tarafından bir tazminat isteğinde bulunulabilirdi.

—

En iyisi bu değil mi? dedi başsavcı.

—

Belki.

Başsavcının davranışı babacandı.

—

Ne düşündüğünüzü biliyorum. İnsan bir şeye canla başla sarılınca o işi bırakmak istemez. Ama belki de bu kez yanılıyorsunuz.

—

Belki.

—

Böyle bir sonuçtan kimin şikâyeti olabilir? Bayan Saugeat'nın hakları korunacaktır. Polisler suçlu bile olsalar bundan böyle daha temkinli davranacaklar.

—

Bundan herkes memnunsa çok güzel, dedi Robert.

Kendisi hiç de memnun değildi. Dosya kendisinden alınmış, temyize gönderilmişti.

Uzun bir süre orada uyurdu artık. Kimbilir belki bir gün yeniden alev-lenebilirdi.

Robert odasından çıktı,

canı oldukça sıkılmıştı.

Soulas, elinde bir kaza dosyasıyla onu bekliyordu. Ro-bert, birden kendini yenilmiş hissetti. Öfkeden ağlayacak gibiydi.

İsminin etrafında yapılan gürültüyü ilk kez doktor Fangeat açıkladı ona.

—

Sayın yargıç, dedi neşeyle, sizin ceza kanununun gölgesinde, rugbi alanındaki kadar tehlikeli olduğunuzu söylüyorlar.

Robert'in şaka yapacak durumu yoktu. Başsavcıyla konuşmasından sonra iyice çökmüştü. Önce yaşlı doktoru başından savmayı düşündü. Ama Fangeat onu kolundan yakalamış, birahanenin ıssız bir köşesine doğru sürüklüyordu.

—

Gelin de şöyle, biraz konuşahm. Oturdular. Gangeat şarap ısmarladı.

Pek

seyrek

www.netevin.com

yaptığı bu şarap içmeyi o da istiyordu.

—

Üç gündür hep sizin adınızı duyuyorum." Vali bile sizden sözetti.

Robert, doktora baktı:

—

Evet benimle ilgilendiğini biliyorum.

—

Kendisine dün rastladım.

Bana, seni tanıyıp tanımadığımı sordu. Garip bir yargıç olduğunu söyledi. Anlamamâzlıktan geldim. Bana üç iyi polislerini deliğe tıktırmak için uğraştığınızı söyledi. Ben de belki onların böyle bir şeye gerçekten hakları olduğunu söyledim. Bunun üzerine «hani siz de tehlikeli anarşistlersiniz» dedi.

Konuşmamız bu şekilde sürüp giderken birden ciddileşti ve senin hiç de zararsız bir adam olmadığını söyledi. Ona göre politik bir amacın varmış. Çok ilerici bir adammışsm. Neden bu düşün-86

cede olduğunu sordum. «Çünkü, ben iyice tanımadığım adamlar konusunda bir yargıya varmam. Prat'-ıı da kısa bir hayatı var, bilgi bakımından bu bana yetti» dedi.

Doktor, Robert'e baktı: ¦— Mukavemet hareketine katıldınız mı? Robert, bunun eskiye ait bir şey olduğunu göstermek için bir el hareketi yaptı.

—

Ama onlar bunu göz önünde tutuyorlar. O zaman çok gençtiniz. Sizi ayak işlerinde kullanmışlar.

Robert, o zaman başmdan geçenleri anımsayınca güldü.

—

Tütüncü dükkânlarına mi hücum ettiniz?

—

Evet.

—

Aldıklarınızı

mukavemetçilere

mi

dağıtıyordunuz?

—

Evet, ama isteseydim topladığımız sigaraları satarak servet sahibi olabilirdim.

Robert, sözlerine gülerek devam etti:

—

Üç kişiydik. Diğerlerinden biri bugün doktordur. Üçüncüsü de lâtince öğretmeni. O zamanlar üçümüz de gangsterdik. Bir gün yaşlı bir dükkân

sahibi kadına silâhı çevirince, kadın fena halde korkmuştu.

—

Tahmin ediyorum, valinin edindiği bilgiler arasında bu hikâye de var. Ama oldukça değiştirilmiş.

Robert, sinirlenmişti.

—

Sakin olun, dedi Fangeat, vali sizin anlattıklarınızı anlattıktan sonra şunları ekledi: «Yine de işte bir dengesizlik var. Silâhla insanlara saldıran bir yargıç çok garip değil mi?»

Robert, derin bir umutsuzluk duydu. Her yanı iftiralarla çevrilmişti.

—

Ne kadar iğrenç.

—

Vali mi? diye şaka etti Fangeafc, o kadar da değil canım.

—

Hayır, validen sözetmiyorum. Genel olarak konuşuyorum.

—

Soruşturmanız şu anda ne durumda?

—

Bu işi benden aldılar.

—

Ben size söylemiştim. Çok acele ettiniz. îşleri biraz sürüncemede bırakmanız gerekirdi... Suçlu mu bu adamlar?

—

Ben suçlu olduklarını sanıyorum.

—

Ben de öyle.

Robert, öğrendiklerini bütün ayrıntılarıyla anlattı. Doktoru son derece namuslu bir insan olarak tanıyordu. Sözlerini bitirince doktor elini Robert'in elinin üzerine koydu:

—

Çok güzel. Ama ben size başka bir öğütte daha bulunacağım. Temyizde bir tanıdığınız var mı?

Robert, bir an düşündü :

—

Evet, var.

—

Öyleyse gidip kendisini görün.

Robert, babasının yakın bir dostu olan ve mesleğinde ilerlemesine büyük katkıları bulunan bir temyiz üyesini düşünüyordu.

—

Gidip görün onu, çünkü sizin desteğe ihtiyacınız var. Şu anda size hiçbir şey yapamazlar. Çünkü sizin bu göreve beş yıl süreyle atandığınızı biliyorum. Daha sonra bu dedikoduların size zararı dokunmaması için acele harekete geçmeniz gerekli.

Robert, doktorun fikrine katılıyordu. Düşündü ve bu teklifin çok yerinde olduğu kanısına vardı.

www.netevin.com

—

Bakın, bu işte oyunu istendiği gibi oynamayan adam durumundasınız. Siz olayı biraz

eşeledikten sonra bırakacaktınız. Ama gittikçe hızlandınız.

—

Ama ben mesleğimin gereğini yapıyorum. Bu polisler suç işlediler.

Bu söz Fangeat'yı Çok neşelendirdi:

—

Siz ne diyorsunuz genç dostum? Şu ana kadar toplum bir soyguncu yitirdi. Siz ise aynı topluma üç tane polis kaybettirmek istiyorsunuz, işte gerçek suç bu.

Ertesi gün gazetede bu konuyla ilgili bir yazı çıktı. Robert yazıyı şaşkınlık içinde okudu. Yazının başlığı şöyleydi: «Şehrimizde skandal yoktur». Yazıda şunlar vardı:

«Şehirde yayılan birtakım dedikodulara göre, olmayacak bir şiddet gösterisinden dolayı polis örgütümüzün üç şerefli üyesi hakkında kovuşturma yapılmıştır. Bu olayı inceleyerek kesin bilgiler edindik.

«Üç polis için açılan dava, polislerin kendi istekleri üzerine açılmıştır. Çünkü bu memurlar soygunculuktan tutuklanan birinin dul karısı tarafından yapılan suçlamayı bütünüyle ortadan kaldırmayı amaçlamaktadırlar. Soruşturma bu memurların iyi niyetlerini tam ortaya çıkaracakken dosya hakkında bilgi edinen bay Vali bu işi ele almış ve yetkisizlik kararına

varmıştır. Bu karar ülkemizin yüksek hukuk otoriteleri tarafından kabul edildiği takdirde, o zaman iş idarî mahkemelere geçecek ve her türlü ceza özelliğini kaybedecektir.»

Yazının son cümlesi özellikle Robert'in dikkatini çekti:

«Biraz daha yavaş ve temkinli davranılsaydı belki bu işin çevresinde bu kadar gürültü çıkmazdı».

Hiç kuşkusuz, hedef kendisiydi. Günlerdir hep ondan sözettiklerinden emindi. O

geçerken bütün konuşmalar kesiliyordu. Sokakta tüm bakışlar onun üstünde toplanıyordu. Kendisiyle bu derece yakından ilgi-89

lenen bu insanları bazan sınıflandırmaya çalışarak epey eğleniyordu. Dost muydu bunlar, yoksa düşman mı? Belki ikisi de vardı.

Ama bunların hangileri çoğunluktaydı. Robert kendine göre istatistikler çıkarıyordu. Halktan olanlar, örneğin evinin kapıcısı ve gazete dağıtıcısı onun ya-nmdaydılar. Kapıcı kadın bir kez üç polisin şehrin meydanında ötekilerle birlikte giyotinle idam edilmeleri gerektiğini söylemişti. Bu insanların arasında aydınlar da olmalıydı. Bu uzak bir olasılıktı. Ama bir gün oldukça temiz giyimli bir adam sokakta ona doğru ilerledi ve:

—

Bay Prat, sizi tanımıyorum. Siz de beni tanımazsınız, dedi, lisede öğretmenim ben. Sizi cesaretinizden dolayı kutlamak istiyorum.

—

Neden? diye sordu Robert şaşırarak.

—

Polisler için.

Onların canlarına okumalısınız. Bütün namuslu insanların sizin yanınızda olduğunu unutmayın.

Bunun yanında, onu tutmadıklarını gösteren adamlara da rastlıyordu elbette.

Bunlar iğneli konuşuyorlardı.

Bir gün Robert, bir arkadaşından mektup aldı. Şöyle yazıyordu:

«Sevgili dostum Prat, bu mektubu okuduktan sonra hemen yak. Bunu çevrende dolaşan söylentileri sana bildirmek için yazıyorum. Üzerine aldığın iş çok güç.

Senin dikkafalı ve inatçı olduğunu söylüyorlar. Polisleri rezil etmekten başka bir şey düşünmediğini ve bunun da yanında olduğun bir parti ile ilgili olduğu söyleniyor. Bunları sana bildirmeyi borç bildim. Küçük bir yanlış yüzünden mesleğini tehlikeye sokmanı istemem. Ben burada seni savundum, ama şeflerimiz sana karşı cephe almış durumda.

Çok tatsız şeyler

90

söylediler, işgal zamanında tütüncü dükkânlarına saldırmışsın, özel hayatında da bazı iyi olmayan şeyler varmış. İşinden çok sporla uğraşırmışsm, yargıçtan çok da rugbi oyuncusuna benziyormuşsun. Bunları seni uyarmak için yazıyorum.

Yazarken de aslmda büyük riske giriyorum. Onun için okuduktan sonra bu mektubu yok.»

Robert gülümsedi. Mektupta yazanın ürkek, endişeli ve namuslu karakteri olduğu gibi ortaya çıkıyordu. Arkadaşının isteğine uyarak mektubu yaktı.

Bir de Suzanne sorunu vardı. O güne kadar her şey ikisi açısından da güzeldi.

Ama şimdi onun yavaş yavaş uzaklaştığını hissediyordu. Sorduğu zaman hiçbir cevap alamıyordu. Şaşkınlık içindeydi. Çünkü kıza aşkmı

açıkladıktan sonra, www.netevin.com

kızın da kendisine oldukça bağlanmış olduğunu biliyordu. Bir gün çok dalgın göründüğü, Robert'in sorularına kısa cevaplarla yetindiği bir sırada Robert sordu :

— Nen var senin?

¦— Hiç, diye cevap verdi sert tonla genç kız.

Yanından ayrılırken, öpmesini engellemek için başını öte yana çevirdi. O zaman Robert kızın gözlerinde bir damla gözyaşı gördü. Büyük bir hüzünle odasına çıktı. Artık bazı şeylerden korkar olmuştu. Kendisinden ve başkalarından memnun değildi. Bütün bunların üstüne Suzanne'ı yitirmek onu iyiden iyiye bitirecekti.

Ertesi gün masanın üzerinde bir mektup buldu. Ev sahibi bunu genç kızın getirmiş

olduğunu söylemişti :

«Diyelim ki yanılmışız, diye yazıyordu Suzanne, sizinle birlikte olmaktan hoşlanıyordum. Ama birbirimize acı çektirmeyelim, içimde kötü bir anı sakla-maktansa iyi anılarımı saklamak isterim. Birbirimizi artık görmeyelim.»

Aşkı çok yeni olan, henüz başlamış olan Robert'i çok etkiledi mektup. Demek ki insanlar özel hayatına kadar girmişlerdi. Çünkü hiç kuşkusuz bu ayrılma işinin aldığı da,va ile yakın ilgisi vardı. En iyisi genç kızla konuşmaktı. Geçtiği yerde beklemeye karar verdi. Kız önce kaçmak istedi. Ama Robert kolundan tutmuştu bile.

—

Korkman gerekmez Suzanne. Yalnızca konuşmak istiyorum sizinle.

—

Mektubumu okumuşsunuzdur, hepsi bu.

—

Bu yetmez, dedi genç adam gülümseyerek.

—

Size bir açıklama yapmam gerekmez.

Suzan küstahlaşmaya çalışıyordu. Ama sesinin tonu böyle bir davranışa uymuyordu.

—

Hayır Suzanne, tersine bir açıklamada bulunmalısın. Bütün bu pisliklere yoksa sen de mi inanıyorsun?

—

Hangi pislikler?

—

Şehirdeki söylentiler,

iğrenç suçlamalar. Biliyorsun hepsini.

—

Evet.

—

Öyleyse?

—

Bütün şehir. Yalnız külhanbeylerle şeyler dışında...

—¦ Açıkça söyle külhanbeylerle fahişeler dışında değil mi?

—

Evet ya, fahişeler. Onları çok iyi tanıyorsunuz. Robert yumruklarını sıktı.

Bordeaux olayı kimbi-

lir Suzanne'a ulaşmcaya kadar hangi kılığa girmişti. Yalan söylemeye karar verdi. Belki vicdanına ters gelebilirdi ama birkaç dakikalık yalanla bütün yaşamını kurtarabilirdi.

—

Neden sözediyorsunuz siz?

Kız artık kendine hakimdi. Gülümsüyordu.

92

—

Caroline'den mi yoksa? diye sordu Robert. Suzanne gene sinirlendi:

—

Hayır, Caroline'den değil.

—

Öyleyse kimden?

Suzanne, babasının kendisine anlattıklarını nasıl söyleyeceğini kestiremiyordu.

Kızını cebi delik bir yargıca kaptırmamak için bu bir fırsat olmuştu babası için.

—

Sizi için için üzen şeyin ne olduğunu söyliye-yim, dedi Robert, öğrendiğime göre, güya polisler benim hakkımda çok kötü bir şey öğrenmişler. Kısacası hiç de benim şerefimle uyuşmayan bir olay.

—

Ne gibi?

—

Sözde Bordeaux'da sarhoş oluncaya dek içmiş ve Caroline gibi birinin peşinden gitmişim. Sizin de bildiğiniz bu değil mi?

—

Evet.

—¦ Suzanne, bunların hepsi yalan. Genç kız inanmadan bakıyordu ona. Ama inanmak istediği de belliydi.

—

Bu doğrudan doğruya aleyhime açılan bir kampanya.

Suzanne dudak büktü:

—

Size nasıl inanabilirim?

www.netevin.com

—

Bunu ben de bilmiyorum. İftiraya karşı henüz bir çare bulunamadı. Çevrede dolaşan bu söylentiler karşısında ne yapabilirim?^ Yaptıklarının hepsi yalan.

Ama etkileri kötü oluyor. Siz bile etkilendiniz.

Suzanne, bazan yere bakıyor, bazan da Robert'-le göz göze geliyordu.

—

İnan bana, ben mesleğimin gerektiğini yaptım. Polisler bu olayda suçluydular bence. İşte bu onların işine gelmiyor. Belki inanmıyacaksmız ama, ben onların canına okumazsam onlar benimkine okuyacaklar.

93

Robert, Suzanne'a kendisine cesaret verdiği sözlerini hatırlattı. Artık işi sonuna dek götürmesi gereken bir noktaya vardırmıştı. Böyle bir durumda yalnız kalmaması gerekiyordu.

Artık genç kız kanmıştı. Yine de teslim olmak istemiyordu :

—

Ama akşamlan neler karıştırıyorsunuz, ben de bilmek istiyorum.

Robert, şaka yollu:

—

Horul horul uyuyorum, dedi.

—

Bana olup bitenleri anlatın. İşin aslını öğrenmek istiyorum.

Suzanne'ı yaptığı işlere ortakmış gibi göstermek mükemmel bir taktikti. Suzanne bunları dinledikçe, onun yaptıklarına ortakmış gibi hissetti kendini.

—

Babama karşı kin beslemenize razı olamam. Aldattıklarını sanıyorum onu.

Robert bir şey söylemedi. Ama avukatı affetmeyeceği kesindi. Kızını niçin bu işlere karıştırmıştı sanki? Avukat Penaud, bir iki akşam önce kızını bir kenara çekerek, kendine nazik bir sorunu anlatacağını söylemişti. Avukat babalık görevini yapıyordu.

—

Babamın anlattıklarından sonra ağladım, dedi genç kız.

—

Üstelik inandınız öyle mi?

—

Başka ne yapabilirdim ki?

—

Babanız ne dedi?

—

Beni teselli

etti

.

Sizin bu davranışlarınızın kendisini de hayal kırıklığına uğrattığını söyledi. Oysa yetenekli bir yargıçmışsmız. Bu yüzden yaşamımızı birleştirmemiz imkânsızmış.

—

Bunun üzerine siz de tutup bana mektup yazdınız.

—

Evet.

94

— Ne düşüneceğimi bilmiyorum.

Robert'in aklına bir şey geldi. Genç kız birkaç gün sonra temyizdeki babasının arkadaşını görmek için Paris'e gideceğini söyledi. Kendisinin de birlikte gelip gelemeyeceğini sordu. Suzanne, cevap vermeden ona baktı. Çekingendi. Ama artık kimin ne düşüneceği umurunda bile değildi.

Saugeat dosyasını demir dolaptaki göze yerleştirdi. Başsavcı şimdi onunla konuşmuyordu. Soulas da kendi başına buyruk olmuştu. Robert'e aldırdığı bile yoktu. Ama Robert de hiç bir şeye aldırmıyordu. îşin-den soğumuş gibiydi. Elinde önemsiz birkaç olay vardı. Bunların içinde bir tanesi biraz ilgi çekiciydi.Bu bir zehirleme olayıydı. Çiftçinin biri kuşkulu bir ölümle ölmüştü. Adliyeye adamın dul karısını suçlayan bir mektup gelmişti. Robert, her zaman yaptığı gibi, soruşturma işini bir komisere vermişti. İşi biraz geniş tutmasını tembihlemişti. Bu olay Saugeat olayından önce olmasına karşın, polis memurundan hiçbir haber alamamıştı.

O gün komiserin kendisine uğramasını rica etti. Komiser o güne kadar gelemediğinden dolayı özür diledi. Soruşturma ağır yürüyordu.

—

Dul kadını sorguya çektiniz mi? diye sordu Robert.

—

Evet. .

—

Sonuç?

—

Doyurucu yanıtlar verdi.

Kadının bir aşığı varmış, ama adamı kadın zehirlememiş. Robert, komiserin sesinde gizli bir alay sezinledi.

95.

—

Bir sabah kadını çağırdım ve karakolda sorguya çektim. Öğleyin de bıraktım.

—

Neden?

—

Yemek için.

Robert o zaman polis memurunun kendisiyle açıkla alay ettiğini anladı. Bozuntuya vermeden onun havasına girdi:

www.netevin.com

—

Sonra?

—

Saat ikide yeniden geldi.

—

Evet.

—

Saat on dokuzda gideceği yere bir araba kalkıyormuş, binip gitmesini söyledim.

Buna bir diyecek yoktu. Kanuna uygun hareket böyle olurdu. Kadın suçlu veya suçsuz olsun, bu bir soruşturmaydı.

—

Sizi tebrik ederim,

kanuna karşı büyük bir saygınız var, dedi Robert.

Komiser alaycı bir gülümsemeyle:

—

Bizim yeminimiz vardır, kişisel

özgürlüklere •dokunmamak görevimizdir.

—

Bu hepimizin en büyük görevi.

Robert, bu polisin de diğerlerinin fikrinde olduğunu biliyordu.

—

Peki, soruşturmaya devam edin.

Komiser ayağa kalktı. Hayal kırıklığına uğramıştı. Belki de genç yargıcın sert çıkacağını sanmıştı. Eğer böyle olsaydı cevabı hazırdı: Saugeat'nın ve arkadaşlarının sorunundan sözedecekti.

—

Soruşturma çok uzun sürebilir, dedi komiser.

—

Ve belki de hiçbir sonuç elde edemeyiz?

—

Ben edeceğinizden eminim.

Robert de onun gibi düşünüyordu. Dul kadm hiçbir zaman yakayı ele vermeyecekti.

Bir açık verirse belki yakalanırdı ama, bu uzak bir olasalıktı.

Ölen

96

çiftçinin babası avukat olarak Suzanne'm babasını tutmuştu. Varlıklı olan bu adam, her yerde oğlunun gelini tarafından zehirlendiğini yayıyordu.

Robert, avukat Penaud'yu uzun zamandır görmemişti. Ziyaretine merakla ve biraz da korkarak bekliyordu. İşin içinde Suzanne olunca biraz korku giriyordu araya.

Robert, Suzanne'ı Paris'e götürmeye karar verdikten bir gün sonra avukat ziyaretine geldi.

— Bay yargıç, müvekkillerimin sabırsızlığını size bildirmeliyim. Oğulları öleli üç ay oluyor. Ölümün nedeni hakkında da kesin bilgileri var. Ölenin dul karısı halâ aşığıyla yaşadığı halde tarafınızdan belli bir yargıya varılmaması hayli anlaşılmaz.

Robert, avukatın izlediği amacı anlıyordu. Sözlerinde büyük bir açıklık vardı.

Böyle bir konuşmadan sonra Robert, polisin kovuşturmayı sürdürdüğünü söyleyecekti. O zaman avukat, soruşturmayı yapanların neden bu kadar ağır davrandıklarını soracaktı. Ve bunun nedeninin de açık olduğunu belirtecekti.

Polis memurları bir kez cesaretsizliğe alıştırılmışlardı. . Ama öte yanda bahtsız anne ve baba vardı ve bunlar zehirlenen çocukları için ağlıyorlardı.

Onların bu acıları böyle sürüp gidecek miydi?

Ama Robert bu tartışmaya girerken bütün bunları hesaplamıştı:

—

Komiserden bizzat elini çabuk tutmasını rica ettim, dedi.

—

Peki komiser ne dedi?

—

Soruşturmanın zor olduğunu söyledi.

—

Polisleri suçlamak, birini zehirleyerek öldüren bir kadının suçunu ortaya çıkarmaktan daha kolaydır tabii.

Avukat bu sözleri oldukça sert bir şekilde söyle-F.:

7

97

misti. Soulas, başını kaldırıp onlara baktı. Doğrusu zabıt yazıcısının keyfine diyecek yoktu. Robert sükûnetini yitirmedi. Sırf Suzanne'm hatırı için kendini tutuyordu. Genç kız işin içinde olmasa hiçbir şeyi düşünmeden avukatı kapı dışarı edebilirdi. Bunu yapamadığı için de oldukça üzülüyordu.

—

Bu iki sorun arasında hiçbir ilgi yoktur, dedi Robert.

—

Ben öyle düşünüyorum.

Tartışmayı fazla uzatmak istemiyordu. Çünkü bu Suzanne'ı kötü duruma düşürebilirdi. En iyisi temyizin kararma kadar ses çıkarmamaktı. Bir süre sessizlikten sonra avukat:

—

Daha çok gençsiniz bey yargıç, dedi.

—

Bu bana sık sık söylenen bir söz.

—

Ne kadar söyleseler azdır. Genç ve ölçüsüzsünüz. Adalet oyun değildir. Hele spor hiç değildir. Zamanında hatanızın ayırdma varıp düzeltseydiniz çok iyi www.netevin.com

ederdiniz. Aramızdaki yaz farkı size bu öğütleri vermem için yeterlidir sanıyorum.

Robert, avukatın polislerin davasıyla mı, yoksa kocasını zehirleyen kadmm davasıyla mı ilgilendiğini soracaktı, vaz geçti.

Paris'e gitmesi gerekiyordu. Ama, acaba Suzan-ne onunla birlikte gelecek miydi.

Bu gezi aşklarının pekişmesi olabilirdi. Bunu düşününce içi mutlulukla doldu.

Ama Suzanne'm birlikte gelmeye karar vermesi çok daha iyi olacaktı.

Suzanne'la buluştuklarında ona kararını söyledi. Sonra da kendisiyle gelip gelmeyeceğini sordu. Sorarken heyecanlıydı. Suzanne, kabul etti. Toulouse'de bu-98

luşmak üzere sözleştiler. Suzanne, yaşlı halasını ziyarete gideceğini söyleyecekti babasına. Gerçi ikisinin de aynı anda gitmeleri gözlerden, özellikle de avukatın gözünden kaçmayacaktı, ama bu umurunda değildi.

—

Artık hiçbir şeyin önemi yok, dedi genç kız, siz polisleri yakalatmak, genç bir kızı kaçırmak isti? yorsunuz. Bütün bunlara karşın çevrenizdeki insanların sizi söylemişti bunları, gülümsüyordu. Robert.

—

Ya babanız? diye sordu. Suzanne'm yüzünde bir hüzün belirdi :

—

Sizden zaten hoşlanmıyor. Bu kez iyice soğuyacak. Ama o zaten kendinden başkasını sevmez. Ama bana ahlâk dersi vermeye .kalkışamaz. Çünkü böyle bir şey yaparsa alacağı cevabı bilir.

—

Size benden sözetmedi mi hiç?

—

Yemekte, annemin önünde sözetti. B uadamm . ünü kötü olan bir partiye kayıtlı olduğu ortaya çıkarsa bir gün hiç şaşmam, dedi.

Ertesi gün iki günlük bir izin için Robert, başsavcıya gitti. İstediği izni veren başsavcı, nedenini de sordu.

—

Paris'e gitmem gerekiyor.

Başsavcının gözleri parladı. Taşrada görev yapan biri için başkante gitmek önemlidir.

—

îyi şanslar, dedi başsavcı.

Yolda, planladıkları gibi Suzanne'la Robert birlikte oldular. Gezi çok güzeldi.

Akşama doğru Paris'e vardılar. Robert, Suzanne'ı bir otele götürdü. Çocuklar gibi özgürlüğün tadını çıkarıyorlardı. Küçük bir lokantada yemek yediler. Otele gece yarısına doğru döndüler. Kapıdan girer girmez birbirlerine sarıldılar. Genç adam Suzanne'ı kucaklayarak yatağa götürdü.

99

Babasının dostu olan temyiz üyesi altmış yaşlarında, uzun boylu, pembe yanaklı, beyaz saçlı ve yüzünden sıhhat fışkıran bir adamdı. Koyu renk bir elbisesi vardı üstünde. Çocukluğundan beri tanıdığı Ro-bert'i büyük bir içtenlikle karşıladı.

Genç adamı «bay yargıç diye sesleniyordu.

—

Sizinle biraz uzunca konuşmak istiyorum efendim.

—

Öyleyse akşam yemeği içi nbize gel. Robert, Paris'te yalnız olmadığını söyledi. Temyiz

üyesi karısınmda kendisi gibi Robert'in gelecekteki eşiyle tanışmaktan mutluluk duyacağını söyledi. Su-zanne'm babasının avukat olduğunu öğrenen temyiz üyesi buna da sevindi.

—

Yalnız şu var ki,

nişanlanmamız bu sorunla ilgili, dedi Robert.

—

Daha iyi ya işte.

Temyiz üyesi Bay Deniş, orta tabaka insanlarına özgü mütevazi bir evde oturuyordu. Bayan Deniş, Su-zanne'ı sevinçle karşıladı. Yargıç karısı olmanın güçlüklerinden sözetmeye başladı. Konuşmasını zarif nüktelerle süslüyordu. Bay Deniş, Robert'i çalışma odasına götürdü.

—

Şimdi sorununu anlatabilirsin, dedi.

Robert, Sa,ugeat'nm ölümünü, polis memurlarının durumunu, Çarolinein tanıklığını, doktorun raporunu ve kendisine yöneltilen iftiraları anlattı.

Sonunda da:

—

Ben bu adamların suçlu olduklarına kesin olarak inanıyorum, ama bunu ispat edeceğimi sanmıyorum, dedi.

—

Başını büyük bir derde sokmuşsun. Ben senin yerinde olsaydım, işi sonuna dek götürmeye cesaret edemezdim.

Genç yargıcın buna şaştığını görünce ekledi: 100

www.netevin.com

— Merak etme, benim korktuğum senden intikam almaya kalkışmaları, ya da sana yöneltilen iftiraların kötü sonuçları değil. Düşündüğün şey bundan da kötü. Ben başarısızlıktan korkuyorum. Sen bunu genç olduğun için anlayamazsın oğlum. Böyle olması da bence güzel. Ben de bu mesleğe senin gibi derin ve köklü bir adalet duygusuyla başlamıştım. Bunun gerçek erdem olduğuna inanıyordum. Ne kadar budala olduğumu ancak otz uyıl sonra anladım.

Bay Deniş bir süre gülümseyerek bekledi :

—

Şimdi artık biliyorum.

İnsanların büyük bir kısmı gerçeğe karşı savaşıyorlar.

—

Pek kötümsersiniz siz.

—

Belki, ama senin

anladığın anlamda

değil. Çünkü her şeye rağmen

insanlardan da yalanlarından da nefret etmiyorum. Sen apaçık bir durum karşısındasın.

Birçok nedenlerle

suç ceza görmüyor.

Hatta sen inat ettiğin için tek

suçlu olarak görüneceksin,

—

Haksız mıyım?

—

Elbette değilsin.

—

İnsanlara karşı şiddet göstermenin karşısında olmak suç mu?

—

Bilmem, belki

Bay Deniş, bu cevabı tatlı bir gülümsemeyle vermişti.

—

Polislerin tam tersine, insanları hor görmemek için içten bir sevgi gerek.

Hiç ceza yargıçlığından bulundun mu?

—

Bir iki kez.

—

Öyleyse ceza argosunda «av»

denilen durumları bilirsin. Örneğin meşhut cürümler. Çok zaman alkolik,

sefih,

hayvanlar kadar bile

temiz

olmayan bu

zavallılara karşı yargıcın içinin burkulduğu olur.

101

Ama o anda yargıçla, yargıladığı insan arasında demir parmaklıklr vrdır. Oysa polis yüz yüze çalışır.

—

Ama bu durum onun dövmesini gerektirmez ki.

—

Elbette gerektirmez. Ama bir Bertrand'ın nasıl geliştiğini anlatmaya çalınıyorum ben. Sen nasıl bu duygularla yargıç oldunsa, o da polisliğe aynı duygularla başlamış olabilir. Sonra adam başka şeylerle karşılamıştır.

Müfettişler için her şey çok basittir. Bunlar ise en alt basamaklardan başlarlar. Birden ellerine sınırsız bir kuvvet geçiverir ve bunu serseriler, hırsızlar, fahişeler üzerinde alabildiğinde kullanırlar. Çünkü müthiş

hazımsızdırlar.

Suç kendilerinde değildir. Yarım yamalak kültürleriyle bundan daha fazlasını başaramazlar. İlk tokat atılmaya görsün, ondan sonrası artık kolaydır.

—

Ya Bertrand?

—

Göz yumar herhalde. Formaliteler, imzalanacak evrak, yazılacak raporlar altında ezilmiştir. Her şeye yetecek zamanı yoktur adamın. Daha kolay olduğundan en kestirme yoldan giderek suçluları konuşturmaya seçer. Komiser odaya

kapanır,

zanlıyı müfettişlerine bırakır. Sonra da işlerinden birinin «tamam efendim, itiraf etti» demesini bekler.

—

Demek sizce komiser Bertrand, yalnızca pasif bir suçludur?

-*- Bana anlattığın gibiyse öyl eolması mümkün. Hatta daha da ileriye giderek, ilk günlerde oldukça şaşırdığını ve bocaladığını söyleyebilirim. Belki de ilk zamanlar müfettişlerin bu durumlarına isyan etmiştir. Sonra da kendini çarka kaptırmış, artık alışmıştır. Eğer bana anlattıklarını

kavrayabilmişsen, Sau-geat olayında, adamın sorgusu yapılırken komiser odaya birçok kez girmiş değil mi?

—

Evet.

—

Bu kesin katılaşmayı gösteriyor. Komiser olayın seyrini görmek için giriyordu odaya, kullandıkları metodun onun için hiçbir önemi yoktu. Bütün sorun elde edilecek sonuçtu. Komiser odaya girdiğinde müfettişler de dayağı bırakıyorlardı.

Robert susuyordu. Bay Denis'in açıklamaları onu dehşete düşürmüştü. Bu korkunç mekanizmada kendi dilimindeki bir insanın tutumu önemini yitiriyordu.

—

Beni

korkutuyorsunuz, dedi

Robert, bu korkunç şiddet gösterileri bizi neme lâzımcılığa mı götürmeliydi?

www.netevin.com

—

Hayır, ama gene de gereksiz bir s^yaş içinde olduğumuzu söylemek zorundayız.

Yel değirmenleri Don Kişot'tan daha güçlüdür. Onlar dönerler ve dönmeye devam edecekler.

—

Eğer dünyanın bütün yargıçları .1

—

... el ele verselerdi, o zaman şeıfliği görürdün. Başka bir problem daha var: Bu soniBncarşısında yargıçların durumu nedir? Bu bakımdaı/ sert konuşacağım.

Onların davranışı tembelliğin'

da iki nedeni var. Önce bir zanlı «bu bir skandaldir» diye seslerini Bay

Deniş,

sonra Robert'in dinledi.

—

Bu sorunla ilgileneceğim, dedi, durumdan basının da haberinin olmasını sağlayacağım. Sen hiç merak etme. Senin .savunmanı da kendi üzerime alacağım.

Böylece Robert'in

songünlerde

gittikçe büyüyen t endişeleri sona ermiş oldu.

kendisi. Bunun dövüldüğü zaman rükseltmezlder. Üattığı ayrıntıları 103

Dönüşte, Robert'le Suzanne yine aynı taktiği uygulayarak, birbirlerinden Toulouse'da ayrıldılar. Genç kız halasının evine gitti. İçi mutlulukla doluydu: Sau-geat sorunu Suzanne'a hem endişe, hem de mutluluk getirmişti.

Robert, ertesi günü işine döndü. Bir gün sonra da başsavrı gezisinin nasıl geçtiğini sordu. Sesindeki ton alaylıydı. Robert, bunun anlamını çok

geçmeden anladı. Genç yargıcın Paris'e gitme nedeni adliyede öğrenilmişti. Suzanne'm da aynı anda ayrılması dikkatlerden kaçmamıştı.

Robert, dosyasını temyize göndermişti. Artık ona en önemsiz işler veriliyordu.

Adı da kötüye çıkmıştı. Herkes ona kendi durumuna göre davranıyordu. Örneğin rugbi takımında oynayan ve anarşist olarak tanınan bir işçi onun elini hararetle sıkıyordu. Buna karşılık şehirdeki büyük bir tüccar, önceki samimiyetlerine rağmen artık onu görmezlikten geliyordu. Ama Robert bütün bunlara aldırış

etmiyordu. Onun için en önemli şey Suzanne'ın tutumuydu. Bu konu da mutluluk verecek ölçüde iyiydi. Suzanne, onunla her yere gitmeyi, hatta aynı şehirde bir otel odasında bile kalmayı göze almıştı.

Bir gün hiç ummadığı biri Robert'in ziyaretine geldi. Bu ziyaretçi Rabut'nün karısıydı. Esmer, oldukça uçarı görünüşlü bir kadındı. Daha ilk bakışta sinirli olduğu belli oluyordu. Konuşurken sesi titriyordu.

— Bay yargıç, size bir mektup getirdim.

Robert'e bir mektup uzattı. Yargıç şunları okudu :

«Bay Rabut, bana karşı hiç de iyi davranmadmız. Size karşı iyiniyetimi kötüye kullandınız. Birlikte geçirdiğimiz dakikalardan sözetmiyorum. Escoffier meselesinden sözetmek istiyorum. Bana bunu ihbar et-104

tirdiniz. Şimdi de beni buradan uzaklaştırdmız. Bunu Saugeat yüzünden yaptığınızı biliyorum. Zavallıyı nasıl da patakladınız değil mi? Bunu siz yaptmız. Sesinizi ve vurduğunuz tokat, yumruk seslerini duydum. Bana en büyük zevkinizin adam dövmek olduğunu söylediğiniz zaman buna doğrusu inanmamıştım.

Sizi hiçbir zaman suçlayamayacağımı biliyordunuz. Ama bunu yapmayı çok isterdim.

Çünkü siz bunu hak ettiniz. Buna rağmen yine de sizi görmek istiyorum.»

Robert, imza yerinde Caroline'in adını gördü. Kadının amacını o zaman anladı.

—

Bu mektubu ne zaman buldunuz?

—

Bu sabah.

—

Neden bana getirdiniz? Bayan Rabut cevap vermedi.

—¦ Bu mektubun kocanız için müthiş bir şey olduğunu biliyor musunuz? Genç kadın bir solukta :

—

Biliyorum, diye cevap verdi.

Robert sevinmişti. Ama bu sevinç gerektiği gibi bir sevinç değildi. Bu bir zaferdi. Bayan Rabut'nün getirdiği bir kanıt olamazdı. Çünkü müfettiş her şeyi inkâr edebilirdi. Kendisinin özel hayatına karışmışlardı. Özellikle de Rabut.

Şimdi o da Rabut'nün özel hayatından bir şeyler öğrenmişti. Fakat bunun için gereği gibi sevinememesinin nedeni, iki çiftin hayatını berbat etmesiydi.

—

Bunun sonunun nereye varacağını kestirebiliyor musunuz?

—

Vız gelir benim için.

Bu sözler zorla söylenmişti adeta :

—

Çok pistir bunlar, dedi kadın.

—

Nedir pis olan? ¦— Herşey.

www.netevin.com

—

Size bir ifade kâğıdı imzalatmak istiyorum.

—

Elbette, verin.

Kadın kararından dönmeyecekti. Ama yalnız kalınca da hüngür hüngür ağlamaya başlayacağı kesindi. Robert, kadının kendi yanında koparacağı fırtınadan korktu.

Ama kadına hiçbir şey olmadı. Kâğıdı imzalayarak çıkıp gitti.

—

Pis karı, dedi Soulas. Robert ekledi:

—

Kocası da ondan aşağı kalmaz.

Bir ay sonra temyiz dosyası incelendi. Robert, öteki belgelere eklenmesi için Rabut'a gelen mektubu da göndermişti. Bunun büyük bir önemi olduğunu da ayrıca Bay Denis'e bildirdi. Aldığı cevap sevindiriciydi. Bay

Deniş, işi kendi üzerine aldığını ve 29 nisana kadar tamamlayacağını yazıyordu.

O gün geldiğinde Bay Deniş, Robert'e telefon etti:

—

Tamam, temyiz selâhiyetsizlik kararını reddetti. Kovuşturmana devam edebilirsin. Mektupla durumu etraflıca bildiriyorum, iyi şanslar.

Robert'in içinde mücadele hırsı yeniden alevlenmişti. Akşam haberi duyan Suzanne çok mutluydu.

—

Sizin gibi beni de izliyorlar duygusuna kapıldım, dedi genç kız.

Denis'in mektubu geldi. Şöyle yazıyordu : «Bu işi sonuçlandırmak kolay olmadı.

Polisler hak-landa yapılacak kovuşturmayı burada herkesin kabul ettiğini sanmamalısın. Aksine bazı üyeler polislere acıdılar bile. İçlerinden ikisi bayan Saugeat'nın idari mahkemelere gitmesini daha uygun buluyorlardı. Çünkü bu onların gözünde daha az tehlikeli bir şeydi.

106

Ben onlara yüksek hakemlik görevlerini anımsattım. Kişisel özgürlüklerin savunulmasında güzel bir nutuk çektim kendilerine».

Kısa bir süre sonra Denis'in raporunun büyük bir gürültü kopardığmı anladı Robert. Bu raporun bir bölümünü yüksek tirajlı bir akşam gazetesi yayınladı.

Başka bir gazete «cesur ve genç yargıç» tan sözet-ti. Artık bu işin örtbas edilmesi mümkün değildi.

Koridorda karşılaştıkları başsavcı Robert'le biraz konuşmaları gerektiğini söyledi. Bay Mesnil ona çok kibar davranıyordu. Paris'e yaptığı geziyle,

kovuşturmanın yeniden başlaması arasında ilgi kuruyordu. Aynı zamanda Robert'e gizli bir hayranlık da duyuyordu. Demek ki bu genç adamın çok güçlü tanıdıkları vardı. Nasıl davranması gerektiğini bir türlü kestire - miyordu.

—

Temyizin kararını öğrendim.

—

Bir iki güne kadar kovuşturmaya yeniden başlayacağım. Dosyayı alır almaz.

Başsavcı tereddüt ediyordu:

—

Sayın dostum, size birşey söylemiştim, yanlış yorumlamanızı istemem. Eğer suçlu iseler polisleri korumak aklımın köşesinden bile geçmez.

—

Buna inanıyorum efendim.

—

Ama bir tek şeyden korkuyordum. Haksız yere suçlandırılmalarından.

Durumumun ciddiliğini anlıyorsunuz değil mi?

—

Anlıyorum.

—

Böyle bir durumda bizi ne İçişleri, ne de Adliye Bakanlığı bağışlar.

—

Tek sorumlu benim.

—

Ben de sorumlu olmayacak mıyım sanıyorsunuz?

Siz hiç üzülmeyin. Sorumluluğu üzerime alıyorum.

Komiser Bertrand, Robert'i başıyla selâmladıktan sonra yargıcın karşısındaki iskemleye oturdu. Soruşturmanın yeniden başlamasından ve en yüksek yargıçların, kendilerinden daha genç birine hak vermiş olmalarından büyük bir rahatsızlık duyduğu belliydi. Mücadelenin ilk bölümünü kaybetmişti.

Komiserin yanında avukatı da vardı. Avukat Ro-bert'e karşı çok soğuk davrandı.

Robert:

—

Bay komiser, Saugeat'nm ölümüyle ilgili raporu tamamlamak zorundayım. Sizi, çok önemli gördüğüm bir noktayı aydınlatmanız için çağırdım. Loubat'-nın elmasının geri verildiğinden haberiniz vardır sanıyorum.

—

Evet, duydum.

Komiserin yüzünü bir endişe bulutu kapladı.

www.netevin.com

—

İzin verir misiniz, bildiklerimi size anlatayım?

—

Elbette.

Robert'in dostça davranışı etkisini göstermişti. Şimdi daha serbest davranıyordu.

Bertrand, Robert'in anlattıklarını dikkatle dinledi. Söz garajcıya gelince sözünü kesti:

—

Bay yargıç, öğrendiğim şeylerin canımı sıktığını sizden gizlemeyeceğim.

Loubat'nm namussuzca bir harekete yeltendiği kesin.

Komiser bu sözü söylerken sesi titriyordu.

—

Aklınızdan geçenleri şimdi anlıyorum.

—

Yani?

—

Yani iki müfettişimle birlikte itiraf etmesi için Sougeat'yı bizler öldürdük demeye getiriyorsunuz...

Çok çabuk konuşmuştu. Yüzü kızarmıştı. Robert sustu.

—

Nasıl bir utanç duyduğumu anlatamam. Lou-bat gibi birinin namussuzluğuna nasıl beni de ortak •edebiliyorsunuz?

—

Bay komiser, siz de katıldınız buna.

—

Kesinlikle.

—

Elbette katıldınız. Loubat'nm size ipuçları vermediğini söyleyebilir misiniz?

Çünkü soruşturmanın bir bölümüne o da katılmıştı.

—

Caroline söylüyor bunu.

—

Ahlâk durumunu bildiğiniz böyle bir adamın sözlerini dinleyen sizsiniz.

Üstelik

bunların doğru olup olmadığını incelemeden.

—

Şehirdeki birçok önemli kişiler de onunla düşüp kalkıyor.

—• Bilmem, ama Loubat'yı Saugeat'la yüzleştirmenizin nedenini anlayamadım.

O zamana kadar sesini çıkarmayan avukat Pena-ud söze karıştı:

—

Bay yargıç, siz bu soruşturmayı başından beri taraf tutarak yaptmız.

Komiser, avukatın sözünü kesti:

—

Benim namusumla oynamaya hakkınız yok!

Robert heyecanlanmıştı. Komiserin bu işteki bütün suçunun zayıf davranmasından ibaret olduğunu düşündü. Dostlarına iyi görünmek için Saugeat'ya yüklenmişlerdi.

—

Oturun bay komiser,

dedi,

oturun da lütfen benim vardığım sonuçları dinleyin. Ben sizin namusunuzla oynamıyorum. Loubat'nm size yalan söylediğine inanıyorum. Bir an için dayak olayını unutalım. Saugeat'ya şiddet gösterilip gösterilmediğini bilmiyorum. Ama ortada bi rgerçek var: Biri geliyor ve şi-109

kâyette bulunuyor. Değerli bir elmasının çalındığını söylüyor. Bunu çalanın yakalanmasına da büyük önem verdiğini açıklıyor. Onun sözüne hemen inanıyorsunuz. Oysa aynı adamın bir süre sonra bir sigorta şirketini dolandırmaya kalktığı anlaşılıyor. Şimdi rolleri değiştirin. Bir polis memuru olarak böyle bir olayı aydınlatmanız gerektiğini düşünün. Nasıl bir sonuca ulaşacağınız belli değil mi?

Bertrand susuyordu. Avukatı konuşmak istedi, ama Robert onu susturdu :

—

Hayır efendim, hayır. Müvekkilinizin sizin aracılığınız olmadan konuşmasını istiyorum.

Polis memuru konuştu:

—

Bundan birçok sonuca varılabilir. Ama ben sonuna kadar Saugeat'yı dövmediğimi söylüyorum. Sigorta şirketindeki dolandırıcılığına gelince...

Yorgun bir şekilde durdu.

—

Devam edin, dedi Robert.

—

Yok, yok, benden bu şekilde kuşkulandığınız için üzgünüm.

—

Sizi temin ederim bay komiser, bir gün siz Sau-geat'nın ölümüyle suçlandırılırsanız, dolandırıcılık konusunda suçlu olmadığınızı ben savunacağım.

Elbette olağanüstü bir durumla karşılaşmazsak.

Robert'in bu sözleri sıkıntılı havayı dağıtmaya Komiser, avukatı yargıçla yalnız bırakarak dışarıya çıktı. Avukat diğer polis memurlarının savunmasını da üzerine aldığı için orada kalmıştı. Ama Penaud tek kelime konuşmadı. Robert de bu arada Suzanne'm babasının yüzünü inceliyordu. Bu adamla aralarına giren duvarı yıkmayı o kadar istiyordu ki. Ama avukat oldukça inat bir adamdı.

www.netevin.com

İçeri Rabut girdi. Küstah bir tavırla dinledi Robert'in sözlerini. Robert'in sözleri bittiğinde:

—

Bunlardan haberiniz var mıydı? diye sordu.

—

Bay yargıç, bugüne kadar hayvanlıkla suçlandırılıyordum. Şimdi bir de dolandırıcılık çıktı. Yarın ne olacak bakalım?

Robert sert bir sesle :

—

Size geleceğiniz hakkında

soru sormuyorum,, dedi, cevabınızı bekliyorum.

—

Bütün bunlardan hiç haberim yoktu.

—

Ya bu nedir?

Robert, Caroline'in mektubunu gösteriyordu. Müfettişin yüzü birden sapsarı kesildi. Kekeledi:

!

—

Nedir bu?

—

Okuyun.

Rabut mektuba göz gezdirdi:

—

Bu mektup elinize nasıl geçti?

—

Bunu avukatınızdan öğrenirsiniz.

Avukat da bunu görmek istedi. Mektubu okurken başını sallıyordu. Robert, Rabut'ya sordu:

—

Bu mektup size mi yazılmıştı?

—

Evet.

—

Ne demek istediğini anlatır mısınız?

—

Nasıl anlatayım? Bu kadın kaçığın biri. Robert avukata döndü:

—

Bu dokümanla birlikte ötekilerini de size vereceğim. Siz isterseniz müvekkiline hepsini anlatırsınız. Birkaç gün sonra da kendisini Carolina'le yükleştire-ceğim.

Caroline'le Rabut iki gün sonra yüzleştiler. Önce Rabut gelmişti. Kadın içeri girince konuşmaya başladı :

— Bay yargıç, bu mektubu elinize nasıl geçirdiğinizi söylemediniz?

—

Mektubun size yazıldığını inkâr mı ediyorsunuz?

—

Hayır.

—

Mektubu cebinizde sakladığınızı?

—

Hayır.

Öfkeden sap

san kesilmişti. Caroline oturdu.

—

Bu mektubu siz mi yazdınız? diye sordu Ro-toert.

Kadın mektubu gördükten sonra:

—

Evet, dedi.

Kıpkırmızı olmuştu. Rabut'ya, avukata ve Robert'e ayrı ayrı baktı.

—

Bu mektubun hangi

olaylarla ilgili olduğunu ¦söyleyebilir misiniz?

—

Yani, buna hakkım... Tereddüt ediyordu.

—

Söylemek zorundasınız.

—

Pek terbiyeye sığmaz da.

—

Açıkça konuşalım. Müfettişle yattınız mı?

—

Evet.

—

Ve ona âşık oldunuz değil mi? Caroline başıyla bir işaret yaptı.

—

Sizden yatakta bazı bilgiler mi edindi?

diye sordu.

—

Pek fazla birşey öğrenemedi, dedi Caroline.

—

Peki ama mektupta şöyle bir cümle var.- «Benim en büyük zevkim adam döğmektir.» Bu söz ne ile ilgili?

—

Bir gün biraz içmişti. Benimle beraber odama çıktı. Soyunduktan sonra aynanın karşısına geçip hayran hayran kendini seyretmeye başladı. Bana :

«Şu vücuda bak.» diyordu. Elimi tutuyor, pazularma, yumruklarına değdiriyordu. «Bu yumruklar bir indimi işi bitiktir insanın» diyordu. Sonra da.- «Adam dövmeye 112

bayılırım» diye ekliyordu. «Pat. Küt. Bayılırım bu gürültüye» diyordu...

Rabut sapsarı oldu. Avukat Penaud eliyle masaya vurarak araya karıştı:

—

Bay yargıç, bu kadının namuslu bir polis memurunu, İtalya'da savaşmış eski bir askeri, cesur bir insanı kirletmeğe devam etmesine izin veremem. Deli bu kadın, görmüyor musunuz? Söylediklerinin hepsi uydurma...

—

Doğru değil bay yargıç.

Gerçeği söylüyorum ben.

www.netevin.com

—

Devam edin, dedi Robert.

Ama avukatın bu şiddetli çıkışı etkisini yaratmıştı. Sindirilmesi kolay bir tanık olan Caroline artık bağıntılı sözler söylemeyecek bir duruma gelmişti.

—

Hepsi bu kadar, dedi fahişe ürkek bir edayla...

—

Bu bana yeter, dedi Robert, buna karşı ne dersiniz Bay Rabut?

—

Tümü uydurma.

—

Nasıl yani?

—

Onun uydurma ve yalanlarından ben nasıl sorumlu olabilirim?

—

Ya mektup?

—

Klasik bir suçla mektubu, dedi avukat.

—

Bu kadının odasına hiç girmediniz mi?

—

Kesinlikle. Olacak şey mi bu? Bu kadınla benim aramda nasıl bir ilişki olabilir?

Caroline:

—

Pis. herif, diye bağırdı.

Avukat söz istedi. Bu yüzleştirmenin gereksiz olduğu inancındaydı. Robert itiraz etmedi. İki duygu arasında bocalıyordu. Caroline'in yalan söylediğine inanmıyordu. Ama iş ağır cezaya geçince jürinin önün-F.: 8

de bu kadının

tanıklığı

olumlu bir izlenim bırakır mıydı?

Herkes ifadesini imzalayarak çıktı.

Üç gün sonra Robert, üç sanığın son ve kesin sorgusunu yaparak dava dosyasını tamamladı. Ortada hiçbir kanıt olmamasına karşılık, işin bütünü ele alındığında hepsinin de suçlu oldukları açıkça ortaya çıkıyordu. Zaten kesin kanıt nasıl elde edilebilirdi ki?

Üç polis sonuna kadar davranışlarmı değiştirmedi. Bertrand soğuk ve ilgisiz, Rabut öfkeden her an patlayacak gibiydi. Beal ise kendine acındırmaya çalışıyordu. Hepsi de Robert'in konuşmasını hiç kesmeden dinlediler. Avukatları böyle istemiş olmalıydı.

Dosya ilgili makama gönderildi.

Robert, içinden şöyle geçiriyordu: Bu işte bir suçlunun bulunması kesin. Saugeat gizli bir el tarafından öldürülmüş olamaz ya. Sabah sağlığı yerinde olan bir adam beş-altı saat karakolda kaldıktan sonra öldü.»

Akşam Suzanne, Robert'in dosyayı teslim ettiğini öğrenince sevindi.

—

Bizim sonumuz bu dosyaya bağlı, dedi genç kız.

—

Neden?

—

Kaybedersen, babam beceriksiz bir yargıcı hiç affetmeyecektir.

—

Ya kazanırsam?

—

İnsanlar çoğu zaman başarılar karşısında eğilirler.

—¦ Ya sen?

—

Benim için kazansan da kaybetsen de bir. Şehirde Robert'e karşı takınılan tavır oldukça değişmişti. Şimdi birçok kimseler ona yakınlık duymaya 114

başlamıştı. Bir gazeteci mahkemeden önce Robert'in ziyaretine geldi. Bu adliye işlerine bakan bir gazeteciydi. Bay Deniş, ona Robert'e verilmek üzere bir mektup teslim etmişti. Mektupta her bakımdan gazeteciye güvenebileceğini söylüyordu. Bu altı yıldan beri mahkemelerde 'olup bitenleri yazan gazeteci:

—

Mahkemeyi izleyeceğim bay yargıç, dedi, size bir soru sormak istiyorum: Onların suçlu olduklarından emin misiniz?

—

Hemen hemen eminim.

—

Hüküm giyerler mi dersiniz?

—

Karar vermek benim işim değil.

—

Biliyorum. Eğer fikrimi sorarsanız ben kuşkuluyum. Eğer sizin istediğiniz bir sonuca varılırsa, karakolda atılan dayak ilk kez kanıtlanmış olacak.

Robert, mahkeme salonunda konkonda oturuyor ve aşağıyı kuşbakışı seyrediyordu.

Salon oldukça kalabalıktı, ama Paris'li gazeteci yanılmamıştı. On dinleyici arasından dokuzu kesin 'olarak polisti. Giriş davetiyelerini nereden elde ettikleri sırdı. Eğer jüri üyeleri mahkemedeki kalabalığın tepkilerine kanacak olursa iş şimdiden suya düşmüştü bile.

www.netevin.com

Gazeteciler ön sırada oturuyorlar ve dinleyicilerle araları gergin gibi görünüyordu. Hatta bir polis memuru gazetecilerden birine kartmı sordu. Verdiği cevap üzerine de iki polis adamın üzerine yürüdüler. Robert konuşulanları duymuyordu. Araladılar. O sırada zil sesiyle içeri yargıçlar giriyordu.

Mahkemeyi idare edecek yargıcı Robert iyi tanımıyordu. Elli yaşlarında kibar bir adamdı. Jüri üye-115

lerinin kurasına geçildi. Üyelerden üçü çiftçiydi. Dördüncüsü Robert'in hiç hoşuna gitmedi. Bu adam bir tüccardı. Aydın olması bakımından, aralarında yapılan tartışmalar sonucu diğer üçüne istediğini kabul ettirebilirdi.

Robert, Suzanne'ı ön sıralara oturmuş olarak gördü. Yanında annesi de vardı.

Ötede Caroline, Rabut'-nün yanında oturuyordu. Kendine çok güvenli bir hali olan Caroline, oynayacağı rolü şimdiden benimsemiş gibiydi.

Duruşma başladı, üç sanık ayağa kalktılar. Bert-rand, yargıca doğru ilerledi.

Yüzü sararmıştı. Rabut dimdik duruyordu. Beal ise sanki ezilmişti.

Başkan her birinin medeni durumunu açıkladı. Bunu yaparken oldukça temkinli davranıyor, nazik konuşuyordu. Bu arada sanıkların arkadaşları

tarafından sevilen insanlar olduğunu da söylemeyi unutmadı. Bertrand'm meslek yaşamından sözederken alkışlar duyuldu. Başkan:

—

Kısacası bay Bertrand, bağlı olduğunuz emniyet örgütünün şerefli bir üyesisiniz, dedi.

Rabut'nün savaşta gösterdiği yararlılıkları, Beal'-in düzenli aile hayatını özellikle belirtti. Bu övgülerin herkesi etkilediği görülüyordu.

—

Ama ne yazık ki şimdi açıklayacağımız bazı olaylar var, dedi başkan.

Yargıç, jüri üyeleri için hazırladığı konuşmasına başladı. Mesleği makina tamirciliği olan Saugeat'dan nasıl kuşkulanıldığmı, karakola getirilişini ve sonunda ölümünü anlattı.

İlk sorguya çekilen Bertrand oldu.

—

Bay Bertrand, Saugeat'nın karakola geldiği sa-atla, saat altıya kadar ne olduğunu anlatın.

îlk cümlelerde komiserin sesi titrekti. Sonra açıl-116

di. Anlattıklarında Robert'e yalan gelen bir yön yoktu. Komiser, soruşturma sırasında söylediklerini aynen tekrarladı. Bertrand o zamana dek birçok davada tanıklık yapmıştı. Yersiz bir kelimenin nasıl kötüye kullanıldığını bilirdi. Gaf yapmasına imkân yoktu. Zaten davranışı da örnek bir davranıştı. Kibar ve yapmacıktan uzaktı. Anlattıklarından sonra yargıç sordu:

—

Saugeat'nın sorguya çekilmesi sırasında duyulan seslere ne dersiniz?

—

Bir polis karakolu sessiz bir yer değildir. Evet, bazan bağırdığımız olur.

Bir yanda da sıralarını bekleyen şüpheliler vardır.

Onlar da rahat

değildirler. Herkes polislerin adam dövdüklerini söylediklerinden onlar da bu söylentinin etkisi altında korkuyla beklerler. En ufak ses onlarda dayak izlenimi uyandırır. Müfettişler Saugeat'yı haşlanıışlardır. Ötekiler ise dövüldüğünü sanmış olabilirler.

Komiser devam etti:

—

Bay başkan, ben kendimi hiçbir zaman tehlikeye atmam. Küçük bir soygunculuk yüzünden ağır cezaya çıkacak kadar aptal değilim.

—

Loubat hikâyesi de var, diye itiraz etti başkan.

—

Evet, o hikâye. Onu yüzleştirmek için çağırmıştık. Bundan doğal bir şey de olamaz sanırım. Lou-bat'nın daha sonra ne yaptığını bilemem. Sanırım sigorta şirketini dolandırmaya kalkışmış. Ama Saugeat'-yı sorguya çektiğimiz sırada bizim için Loubat soyguna uğramış bir kurbandı.

—

Peki müfettişlerinizin bayan Saugeat'ya yaptıkları ziyaret?

—

Bay başkan, ertesi gün çok endişeliydim. Görevim ölüm hakkında bir araştırma yapılmasını gerektiriyordu.

Müfettişlerin onun çok içtiğini öğrenmişler.

Bayan Saugeat bunu yalanladı. Elbet bu doğal-117

dır. Müfettişlerim büyük bir nezaketle ondan gerçeği söylemesini istemişler.

—

Bayan Saugeat durumu başka türlü anlatıyor?

—

Kocası ölmüş bir kadındır bay başkan.

Bu arada Caroline'den de söz edildi. Komiser onun bir kaçık olduğunu söyledi.

www.netevin.com

Rabut ve Beal de aynı soruları cevapladılar. Onların konuşması da komisere uyuyordu. Yalnızca Beal tereddütlü görünüyordu.

—

Peki, ya Caroline'in mektubu, diye sordu başkan Rabut'ya.

—

Bu kadının aklından neler geçirdiğini şimdi bile anlıyamıyorum.

—

Herşeye rağmen mektubun içinde bazı ipuçları var.

—

Hayır başkan. Bu kaçık bir kadının mektubudur. Bu mektuba önem vermeyişim,

'onun cebimde bulunuşundan da anlaşılmıyor mu? Karım onu cebimde bularak sorgu yargıcına vermiş.

Biraz sonra sıra Caroline'deydi. Ama Robert, endişelerinin ne kadar yerinde olduğunu o zaman anladı. Kadm, ucuz ve aşağılık romanların etkisindeydi. Onun için ağır ceza demek, yüksek sözler söylenecek, lügat parçalanacak bir yer demekti.

—

Bay yargıç, ben buraya adaletin yerini bulması için büyük bir aşkla gelmiş

bulunuyorum.

Salondan kahkahalar yükseldi. Robert sinirlendi. Caroline ise aşağı yukarı hep böyle konuşuyordu:

—

Gözlerimle gördüm bu katilleri, bizlere işkence etmek için evlerimize

kadar sokulan bu vahşilerin sözlerini duydum.

Başkan, daha ölçülü davranması için onu uyardı. Kadın birkaç saniye sakinleştikten sonra yeniden he-118

yecanlandı. Başkan sözü avukata verince, bay Penaud elinde bir kâğıtla ayağa kalktı:

—

Bu kadına soru sormak istiyorum.

Yalnız bir soru. Şu sabıka listesine bir itirazı var mı?

Avukat, Caroline'in sabıkalarını bir bir okudu. Caroline sinirleniyordu. Bütün salonun önünde teşhir edilmek Caroline'in bütün cesaretini kırmıştı. Elini boğazına götürdü, sendeledi. Yere düşerken bir mübaşir yakalayarak dışarı çıkardı.

Avukat son olarak:

—

Bay sorgu yargıcının tanıkları işte bunlar, diye ekledi.

Doktor Fangeat kesin ve özlü bir konuşma yaptı. Robert artık rahattı. Açık olarak «tekrarlı şoklardan» sözetti Ne demek istediği anlaşılıyordu.

Tanıklığının taraf tutmaması onu daha da tehlikeli yapıyordu. Avukat bu tanığa hiçbir soru sormadı. Sanki onu din-lemiyormuş gibiydi.

Bayan Saugeat'nm vakarlı bir hali vardı. Heyecanı gözyaşlarıyla belli oluyordu.

Polisler hakkında:

—

Kocamın içki içtiğini

söylemediğim

takdirde benim için iyi şeyler

olmayacağını söyleyerek tehdit ettiler.

—

Peki kocanız hiç içki kullanmaz mıydı?

—

Herkes gibi bazan o da kullanırdı.

—

Olaydan bir gece önce eve geç saatlerde geldi?

—

Saat üçte.

Duruşmaya ara verildi. Dava bir aile şenliği havasına bürünmüştü. Bertrand bazı dinleyicilerle sohbet ediyordu. Görevli polisler buna aldırış etmiyorlardı.

Başka bir zanlı olsa buna karşı çıkacakları muhakkaktı.

Duruşma yeniden başlayınca ilk sözü avukat Penaud aldı. Sonra da savcı konuştu.

Bay Mesnil, bir ba-

hane göstererek gelmemişti. Onun yerini alan savcı namuslu bir insan olarak tanınmıştı. Polislerin şiddetle cezalandırılmalarını, fakat şerefli geçmişlerinin de göz önünde bulundurulmasını istedi.

Avukat Penaud ayağa kalktığında salonda bir fısıltı koptu. Onun birkaç saniye konuşmadan durması dinleyicileri etkiledi. Avukat, genç yargıcın bu işin üzerine büyük bir gayretkeşlikle eğildiğini, bunu kendine daha iyi bir yer edinmek için yaptığını, ama toplumun en fedakâr insanlarına bu şekilde davranmasının haksızlık olduğunu söyledi. Sözleri alkışlayanlar oldu.B aşkan gösteri yapılması karşısında tedbir alacağını bildirmek zorunda kaldı.

Avukatın gösterdiği deliller kuvvetli, cümleleri vurucuydu. Karşı tarafın iddialarını birer birer çürütüyordu. Robert, avukatın nasıl bir yol izlediğini
www.netevin.com

anlamıştı. Bir çırpıda Caroline, Ruat, Baubat ve bu arada bayan Saugeat harcanıvermişti.

Avukat rapor meselesine de geldi.

—

Bu rapor beni uzun uzun düşündürdü, diye başladı sözlerine. Şimdi sizlere bir örnek sunacağım. İstediğiniz şekilde yorumlayabilirsiniz.

Avukat, önündeki evrak dosyasından sarı bir dosya çıkardı:

—

îşte bundan üç yıl önce Seine Ağır Ceza Mahkemesinde görülen bir davanın dosyası. Bunu bana ünlü bir meslektaşım verdi.

Avukat üç yıl önceki davayı anlattı. Bir mürettip bir arkadaşıyla kavga etmiş ve eline geçirdiği bir parça kurşunla arkadaşının kafasına vurmuştu. Yaralanan adam bayılmış, ayıldıktan sonra da evine gitmişti. Durumu iyi görünmesine rğmen sonradan babında ağrılar belirmiş, geceleyin de beyin kanamasından ölmüştü.

120

— Bu durumu Saugeat'mkiyle karşılaştırabilir iniyiz? Şimdi ona bakalım. Dul kalan karısı bir gece önce saat üçte eve döndüğünü belirtiyor. Arkadaşlarıyla içki içmiş, karısı onun herşeye kızdığını ve kavga etmiş olabileceğini söylüyor.

Oysa bu «arkadaşlar» ortaya çıkmadılar. Kendilerine sorulacak sorulardan mı korktular acaba? O gece olup bitenler nelerdi? Beyin kanamasının geç meydana çıktığını biraz önce ispat ettim.

Jürinin kararı beraatti. Salonda büyük bir coşkunluk oldu. Rabut sevinçten zıplıyordu. İtiraz eden gazeteciler itilip kakıldılar. Polis kazandığı zaferi bütün kuvvetiyle göstermeye çalışıyordu.

Robert merdivenden indi. Koridorda avukat Pe-naud'la karşılaştı. İki adam bir-iki saniye birbirleri ne baktılar. Robert.-

—

İşte benim müstakbel kayınpederim, diye geçirdi içinden.

{

Yanına bir mübaşir yaklaştı:

—

Başsavcı sizi görmek istiyor. Sapsarı kesilen başsavcı onu bekliyordu.

—

Bravo, dedi Robert'e.

—

Ne bravosu?

—

Sonuç için konuşuyorum. Aylarca bu üç adamın namuslanyla oynadık.

Robert öfkelendi:

—

Evet beraat ettiler. Size nedenini söyleyeyim mi?

—

Nedir?

—

Herkes alçak da ondan. Sizin korkaklığınız yüzünden, alçaklığınız yüzünden.

Zayıf ve korkaksınız.

—

Delisiniz siz.

—

Değilim.

—

Bunu rapor edeceğim.

121

—

Ne yaparsanız yapın. İşimden bu yüzden kovulmak benim için şereftir.

—

Çıkın dışarı.

Bobert dışarı çıktı ve kanal boyunca ilerlemeye başladı. Arkasında ayak sesleri duyup döndüğünde Suzanne'ı gördü.

—

Buraya geleceğinizi biliyordum, dedi genç kız, nereye gidiyordunuz?

—

Pek neşeli değilim.

—

Suç sizde değil ki, elinizden geleni yaptınız. Suzanne sözü değiştirdi:

—

Beni Toulouse'a götürün, dedi, son trene yetişiriz.

—

Bunu neden istiyorsunuz?

—

Kaybeden biriyle sevişmeyi

arzuluyorum da ondan. Başınızı almış

gidiyorsunuz. Sanki herkes sizi terketmiş gibi. Şimdi ne yapacaksınız?

—

İşime devam edeceğim. Başka ne yapabilirim. Genç kız Robert'in gözlerinin içine baktı:

—

Param var, hepsi senindir. Beni de götür. Tanıdıklarının bulunduğu bir şehir var mı?

—

Lyon.

—

Tamam evleniriz. Sen baroya yazılırsın. Robert cevap vermiyordu.

—

Kuruntuya kaptırmayın kendinizi. Ben bir yatırım yapıyorum. Ödersiniz bana.

Suzanne'm gözlerinde yaş belirdi. Robert bu kızı bir maceraya atmaya hakkının olup olmadığını düşündü.

—

Bu çok güç bir şey biliyor musun?

www.netevin.com

—

Elbette biliyorum.

—

Cesaret etmek güç. Suzanne atıldı:

122

—

Budalalık etme. Sana bu teklifi bencilliğimden yapıyorum. Ancak senin yanında mutlu olabilirim.

Genç kız saatma baktı:

—

Vakit kaybediyoruz, treni kaçıracağız. Robert'in elini tutarak ilerledi:

—

Artık gizlememize gerek yok. Söylentiler artık vız gelir.

Genç kız Robert'in koluna girdi. İkisi de mutluluk içindeydi.

123

1. ci Kitap

Agatha Cıhristie

MEKTUPLA GELEN ÖLÜM

Kasabada herkese imzasız Mektuplar gönderiliyor akıl almaz suçlamalarda bulunuluyordu. Eski bir kitaptan kesilen harflerle yazılan bu mektuplar tedirginlik yaratmıştı. Derken bir kadın oluverdi. Acaba gerçek bir intihar mıydı? Öyle görünüyordu, imzasız mektupları gönderenin amacı neydi? Ne yapmak istiyordu? Bunları yazan bir kadın mıydı? İnsanların huzurunu kaçırmaktan zevk alan bir manyak olabi-lirmiydi?

Fiatı 100 TL.

Kitapçınızdan isteyiniz.

2. ci Kitap

Agatha Christie'nin şaheserlerinden LAHİTTEKİ CESET

i

Yanda geçen trenin içine gözü takılan kadın korkuyla ayağa fırladı.

Arkası pencereye dönük bir adam duruyordu. Öteki vagonda elleri bir kadının boğazmı sıkıyordu, onu boğmaya çalışıyordu. Kadının gözleri dışarı fırlamıştı.

Bu manzarayı büyülenmiş gibi seyrederken kadının gevşediğini ve yere yığıldığmı gördü.

Yandaki tren birkaç dakika sonra gözden kayboldu. Korkunç bir cinayete tanık olmuştu, imdat ziline doğru uzandı, kolu kalkmıyordu adeta felce uğramıştı...

Fiatı 100 TL.

Kitapçınızdan isteyiniz.

125

3. cü Kitap ÖLDÜREN MİRAS

Miss Aurundell'in Ölümü merkez tarafından normal karşılanmış, sadece vasiyetnamesi kuşku uyandırmıştı. Ölümden bir kişi şüphelenmişti: HERCULE POİROT

Miss Aurundell'in kendisine hitaben yazdığı ve kadının ölümünden iki ay sonra eline geçen mektubu okuyunca olayla ilgilenmeğe karar verdi.

Fiatı 100 TL.

Kitapçınızdan isteyiniz.

126

4. cü Kitap ŞATODAKİ HAYALET

Angus Cambell'in yatak Odası şatonun kulesinde, en üst katta bulunuyordu. Kapısı içerden kilitli olan odada şüphe şüphe uyandıracak hiç bir şey yoktu.

Karyolanın altındaki köpek kafesinin haricinde; ama oda bomboştu, Fiatı 100 TL.

Kitapçınızdan isteyiniz.

127

6. cı Kitap

Gene Agatha Christie'den TENİS KORTITNUN ESRARI Havada müthiş bir fırtına vardı ama bu dört genci hiç etkilemiyordu onlar tüm dikkatlerini oynadıkları tenis'te toplamışlardı.

Fiatı 125 TL.

Nefis bir kitap yakında çıkıyor kitapçınızdan is Nefis bir kitap yakında çıkıyor Kitapçınızdan isteyiniz.

128

on

Agatha Christie _ Karakolda Cinayet